

**T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

YENİ MEDYA VE KISA FİLM OLGUSU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SELİN OKUMUŞ

1010062002

Anabilim Dalı: İletişim Tasarımı

Programı: İletişim Tasarımı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Selçuk Hünerli

OCAK 2014

**T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
SELİN OKUMUŞ
1010062002**

**Tez Danışmanı: Prof. Dr. Selçuk Hünerli
Jüri Üyeleri: Doç. Dr. Mehmet Üstünipek
Yrd. Doç. Dr. Okan Ormanlı**

OCAK 2014

ÖNSÖZ

“Yeni Medya ve Kısa Film Olgusu” adlı tezimde benden bilgi ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, her zaman yanımda olan danışmanım Prof. Dr. Selçuk **HÜNERLİ**'ye, tezimin araştırma ve veri oluşturma kısmında bana yardım eden, bilgisini ve tecrübesini benden esirgemeyen Öğr. Gör. Batu **DURU**'ya, Öğr. Gör. Bilgen **KUZU**'ya, her türlü yardımını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Okan **ORMANLI**'ya, Yrd. Doç. Dr. Sevsen **BAŞPINAR**'a, İstanbul Kültür Üniversitesi kütüphane görevlilerine, eşim Murat **OKUMUŞ**'a ve aileme teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Selin OKUMUŞ

Ocak, 2014

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: SİNEMA ALANINDA KISA FİLM

1.1. KÜLTÜR ENDÜSTRİSİ VE KISA FİLM

1.1.1	Kısa Film Nedir?.....	3
1.1.2	Dünya’da Kısa Film Tarihi.....	5
1.1.3	Türkiye’de Kısa Film Tarihi.....	7
1.1.4	Kültür Endüstrisi Nedir?.....	11
1.1.5	Kültür Sermayesi ve İstanbul’da Kültür Sermayesinin Oluşumu.....	13

1.2. KISA FİLMDE TEKNİK ÖZELLİKLER

1.2.1	Sinemanın Teknik Gelişimi.....	15
1.2.2	Kameranın Gelişim Süreci.....	17
1.2.3	Kısa Film Öğeleri.....	25
1.2.3.1	Senaryo.....	25
1.2.3.2	Işık.....	29
1.2.3.3	Ses.....	31
1.2.3.4	Kurgu.....	33
1.2.3.5	Oyuncu.....	35
1.2.4	Kısa Film Türleri.....	36
1.2.4.1	Kurmaca.....	36
1.2.4.2	Belgesel.....	37
1.2.4.3	DeneySEL.....	39
1.2.4.4	Animasyon.....	41
1.2.4.5	Reklam-Tanıtım Filmi.....	42
1.2.4.6	Video Klip.....	43
1.2.5	Kısa ve Uzun Çevrimli Film Arasındaki Farklılıklar.....	44
1.2.6	Film Çekim Ekibini Oluşturan Öğeler.....	44
1.2.6.1	Yapımcı.....	44
1.2.6.2	Yönetmen.....	46
1.2.6.3	Görüntü Yönetmeni.....	47
1.2.6.4	Kameraman.....	48
1.2.6.5	Ses Teknisyeni.....	48
1.2.6.6	Sanat Yönetmeni.....	49
1.2.6.7	Işık.....	51
1.2.7	Kısa Film Gösterim Alanı: Festivalcilik.....	52
1.2.8	Film Festivallerinin Uyması Gereken Kurallar.....	52

2. BÖLÜM: SOSYAL MEDYA

2.1 Sosyal Medya.....	57
2.2 Sosyal Ağlar ve Dünyadaki Önemli Uygulamalar.....	66
2.3 Sosyal Ağların Yükselişi.....	71
2.4 Yeni Medya.....	73
2.5 İnternet.....	76
2.6 WEB 2.0.....	83
2.7 Sosyal Ağ Siteleri.....	84
2.8 Tartışmalar/Forumlar/Bloglar.....	90
2.9 Video'nun Gelişim ve Sosyal Medya'ya İlk Eklenen Video.....	91

3.BÖLÜM: 'OYUN', 'PAPERMAN' VE SONRAKİNİ BEKLEYECEĞİM' ADLI KISA FİMLERİN GÖRÜNTÜSEL VE ANLATISAL ÇÖZÜMLEMELERİ İLE SOSYAL MEDYADAKİ YERİ

3.1 Yöntem	100
3.2 'Oyun' Adlı Kısa Film ile Sosyal Medyadaki Yeri.....	101
3.3 'Oyun' Adlı Kısa Filmin Görüntüsel ve Anlatısal Çözümlemesi.....	103
3.3.1 Görsel, İşitsel Nitelikli Göstergelerin Çözümlemesi.....	103
3.3.1.1. İşitsel Nitelikli Göstergeler.....	103
3.3.1.2. Görsel Nitelikli Göstergeler.....	104
3.3.1.3 Teknik Açından Görsel Nitelikli Göstergeler.....	104
3.3.1.4 Anlatısal Açından Görsel Nitelikli Göstergelerin Çözümlemesi.....	105
3.4 Paperman Adlı Kısa Film ile Sosyal Medyadaki Yeri.....	106
3.5 Paperman Adlı Kısa Filmin Görüntüsel ve Anlatısal Çözümlemesi.....	107
3.5.1. Görsel, İşitsel Nitelikli Göstergelerin Çözümlemesi.....	107
3.5.1.1 İşitsel Nitelikli Göstergeler.....	107
3.5.1.2. Görsel Nitelikli Göstergeler.....	108
3.5.1.3 Teknik Açından Görsel Nitelikli Göstergeler.....	108
3.5.1.4 Anlatısal Açından Görsel Nitelikli Göstergelerin Çözümlemesi.....	108
3.6 Sonrakini Bekleyeceğim Adlı Kısa Film ile Sosyal medyadaki yeri.....	109
3.7 Sonrakini Bekleyeceğim Adlı Kısa Filmin Görüntüsel ve Anlatısal Çöz.....	110
3.7.1 Sonrakini Bekleyeceğim Adlı Film. Görsel, İşitsel Nit. Göstergelerin Çöz.....	110
3.7.1.1 İşitsel Nitelikli Göstergeler.....	110
3.7.1.2 Görsel Nitelikli Göstergeler.....	110
3.7.1.3 Teknik Açından Görsel Nitelikli Göst. Çöz.....	111
3.7.3.4 Anlatısal Açından Görsel Nitelikli Göstergelerin Çözümlemesi.....	111
3.8. Değerlendirme.....	111

SONUÇ

KAYNAKÇA

KISALTMALAR

TDK: Türk Dil Kurumu

MÖ: Milattan Önce

sy.: Sayı

s.: Sayfa

c.: Cilt

A.g.e: Adı geçen eser

A.g.m: Adı geçen makale

Dan.: Danışman

haz.: Hazırlayan

vb.: Ve benzeri

yy.: Yüzyıl

pp: Page

vol: Volume

no: Numara

çev: Çeviren

Dr: Doktor

Tv: Televizyon

Dvd: Digital Versatile Disc

Cd: Compact Disc

Vcd: Video Compact Disc

GSM: Global System for Mobile Communications (Mobil iletişim sistemi)

WAP: Wireless Application Protocol

GPRS: General Package Radio Service

ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

CNN: Cable News Network (ABD Menşeli Haber Ajansı)

BBC: British Broadcasting Corporation

WWW: World Wide Web

E-posta: Elektronik posta

Avi: Audio Video Interleave

FPS: Frames Per Second

Divx: Digital Video express

IMAX: Image Maximum

RESİM LİSTESİ

Resim 1: Lumiere Kardeşler.....	5
Resim 2: Lumiere Fabrikası'ndan İşçilerin Çıkışı film karesi.....	5
Resim 3: Trenin Gara Girişi film karesi.....	5
Resim 4: Trenin Gara Girişi film afişi.....	6
Resim 5: Camera Obscura.....	15
Resim 6: Aya Seyahat film karesi.....	25
Resim 7: Stoaryboard örneği.....	27
Resim 8: Film ve video ışık örneği.....	30
Resim 9: Tungsten ışık örneği.....	30
Resim 10: Hmı ışık örneği.....	30
Resim11: 3 Maymun Kurgu Masası örneği.....	33
Resim 12: İlk kurgu masası.....	33
Resim 13: Deneysel film örneği.....	40
Resim 14: Ses teknisyeni.....	49
Resim 15: Tweet örneği.....	58
Resim 16: Gelişimsel iletişim Araçları Sarmalı.....	60
Resim 17: İnternete yüklenen ilk fotoğraf.....	78
Resim 18: Web 2.0 tablosu.....	81
Resim 19: Oyun filminden bir kare.....	101
Resim 20: Oyun filminden bir kare.....	102
Resim 21: Paperman Film Afişi.....	106
Resim 22: Sonrakini Bekleyeceğim Filminden Bir Kare.....	109

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Kameranın gelişim süreci.....	17-23
Tablo 2. Dijital Kameranın gelişim süreci.....	24
Tablo 3. 2009-2010 Yılı festival değerlendirmesi.....	55
Tablo 4. Sosyal ağ sitelerinin gruplanması.....	66
Tablo 5. Sosyal ağ sitelerinin gruplanması.....	67
Tablo 6. Sosyal ağ sitelerinin gruplanması.....	68
Tablo 7. Türkiyede İnternet kullanıcı sayısı.....	80
Tablo 8. Dünya da internet kullanıcı sayısı.....	80
Tablo 9. Türkiye'de 2012 yılına kadar internet kullanımı.....	81

Tablo 10. Dünya'da 2012 yılında internet kullanımı.....	81
Tablo 11. Sosyal ağların sınıflandırılması.....	89
Tablo 12. 2011 yılında video izleme oranı.....	95
Tablo 13. 2011 yılında izlenen toplam video sayısı.....	96
Tablo 14. Tipolojiye göre Tekil ziyaretçi analizi.....	97
Tablo 15. Arama sorguları.....	98
Tablo 16. 2012'de en çok görüntülenen siteler.....	99
Tablo 17. 2012'de en çok görüntülenen sinema siteler.....	99

Üniversite : **İstanbul Kültür Üniversitesi**
Enstitüsü : **Sosyal Bilimler**
Dalı : **İletişim Tasarımı**
Programı : **İletişim Tasarımı**
Tez Danışman : **Prof. Dr. Selçuk Hünerli**
Tez Türü ve Tarihi : **Yüksek Lisans – Ocak 2014**

KISA ÖZET

YENİ MEDYA VE KISA FİLM OLGUSU

Selin Okumuş

Sinema, kitlesel iletişime büyük bir ivme kazandırıp, geniş kitleler tarafından benimsenmiş ve önemli bir sanat dalı haline gelmiştir. Kısa film sinema sektöründe önemli bir yere sahip olup anlatılmak isteneni yoğunlaştırarak sinemasal bir dile dönüştürmektedir. Yönetmenler çektikleri kısa filmi sosyal medyada paylaşarak seslerini duyurabilirler. Hızla gelişen teknoloji ile birlikte hem sinema alanında hem de sosyal medya alanında gelişmeler görülmektedir. Bu bağlamda bilgisayar ve internet teknolojileri hayatımızın her alanında kullanıldığı görülür. İnternet kullanımı sayesinde her türlü bilgiye kolaylıkla ulaşılması beraberinde birçok olumsuzlukları da getirmektedir. Bu çalışmada kısa filmler ile yeni medya arasındaki ilişki incelenmiştir ve konu ile ilgili bazı çalışmalara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kısa film, Sosyal medya, Yeni medya, İnternet ve Paylaşım Siteleri

University : **İstanbul Kültür University**
Institute : **Institute of Social Sciences**
Department : **Communication Design**
Programme : **Communication Design**
Supervisor : **Prof. Dr. Selçuk Hünerli**
Degree Awarded and Date : **MA - January 2014**

ABSTRACT

NEW MEDIA AND THE PHENOMENON OF SHORT FILM

Selin Okumuş

Cinema is a great momentum and mass communication, adopted by the masses and have become an important art form. Short film cinema sector has an important place in the intensifying into a cinematic language rendition. Directors can announce their short film to share their voices in social media. Rapidly developing technology in the field of both cinema and social media together with the developments in the field. In this context, which is used in the field of computer and internet technologies are seen in each of our lives. Through the use of the İnternet, you can easily reach all kinds of information with many downsides. In this study, we examined the relationship between new media and with short films related to the subject of some studies.

Key words: Short film, social media, new media, İnternet and Sharing Sit

GİRİŞ

Yirminci yüzyılın başında kitlesel iletişime büyük bir ivme kazandıran sinema, geniş kitleler tarafından benimsenip önemli bir sanat dalı olmuştur. Ancak, henüz sessiz sinema döneminden başlayarak Amerikan sinemasının dünya ölçeğinde hegemonya kurma başarısı, yüzyılın sonuna gelindiğinde çoksesli kültürden tek sesli kültüre geçişi dayatmaya başlamıştır.¹

Ülkeden ülkeye değişen kitle iletişim araçlarının değişikliği belirleyen en önemli etken ülkenin, toplumun siyasal, toplumsal ve ekonomik koşulları olmaktadır. Bir bakıma bu araçların işlevlerini de bu koşullar belirlemektedir. Bu amaçla bulunup kullanılan araçlar/kanallar aracılığıyla yapılan kitlesel iletişim ile kitle iletişim araçları birbirinden ayrılamayan, biri var ise diğeri de var olan bir olgudur.²

Çalışmanın amacı, kısa filmin Dünya ve Türk sinemasındaki konumu ile sosyal medyanın günümüzdeki yerini incelemek ve nasıl geliştiklerini görmektir. Ayrıca kısa film ile sosyal medya arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir.

1895 yılında Lumiere kardeşlerin “*Lyon’daki Lumiere Fabrikası’ndan işçilerin çıkışı*” adlı filmi ilk gösterime giren filmidir. İlk defa bir film ile karşılaşan izleyiciler sinemaya yoğun ilgi göstermiştir. Lumiere Kardeşler kamerayı buluşundan sonra sinema alanına birçok katkı sağlamış ve film çekmeye devam etmişlerdir. Birinci Dünya savaşından önce sinema alanında önemli yenilikler yapan Fransa savaştan olumsuz etkilenmiş ve Hollywood sineması ön plana çıkmıştır. Günümüze gelene dek sinema alanında birçok gelişme olduğunu görülmektedir. Sinema tarihinde çekilen ilk filmler kısa film niteliğini taşımaktadır.

Geleneksel iletişim araçlarından ayrı duran internet, cd, vcd, sayısal televizyon ve benzeri sayısal teknolojiler yeni medya olarak tanımlanmaktadır. Fakat yeni medya ortamı internet olmadan kullanılamayan ortamlardır. Bu kavram hayatımızın önemli bir parçası haline gelmiştir. Bireyler günümüzde sosyal medya üzerinden iletişime geçmeyi daha kolay bulmaktadır. İlk sosyal ağ sitesi ise 1997 yılında sixdegrees.com adıyla hayata geçmiştir.

¹ Rekin Teksoy, **Sinema Tarihi**, Oğlak Yayınları, 2. Basım, İstanbul, 2005, s 833

² Aysel Aziz, **İletişime Giriş**, Aksu Yayınları, İstanbul, 2008, s 55

Gün geçtikçe önem kazanan sosyal ağ siteleri insanların birbirini takip etmelerini sağlamaktadır. Bu sayede kişilerin birbiri arasındaki iletişim kopmamaktadır. Kişiler birbirilerini sürekli takip eder haldedir. İnsanlar çevresine göstermek istedikleri video ve resim vb. sosyal medyada paylaşımları yeterlidir. Sosyal medya sayesinde paylaşılanların birçok kişiye ulaşması mümkündür. Kısa film yönetmenleri çektikleri kısa filmleri sosyal medyada paylaşarak birçok kişiye ulaşmasını sağlamaktadır.

Bu çalışmada kısa film ve yeni medya olguları ayrıntılı bir biçimde açıklanmaktadır. Çalışmada literatür taraması yapılmış ve görsel göstergebilimden yararlanılmıştır.

Çalışmada, “*Oyun*”, “*Paperman*” ve “*Sonrakini Bekleyeceğim*” adlı kısa filmler görüntüsel ve anlatsal çözümleme yöntemi ile çözümlenmiştir. Ayrıca sosyal medyadaki yeri incelenmiştir. Genel olarak, “*Oyun*”, “*Paperman*”, “*Sonrakini bekleyeceğim*” adlı kısa filmler teknik açıdan incelenecektir.

1.BÖLÜM: SİNEMA ALANINDA KISA FİLM

1.1. KÜLTÜR ENDÜSTRİSİ VE KISA FİLM

1.1.1. KISA FİLM NEDİR?

Kısa film 1900'lü yılların başında ortaya çıkmaya başlar. O dönemin en önemli kısa filmleri *Charlie Chaplin, Laurel, Hardy, Bustin Keaton, Lumiere Kardeşler'in* çektiği filmlerdir. Dünya sinemasına bakıldığında, yönetmenlerin önemli bir kısmı sinemaya kısa film çekerek başlamışlar, daha sonra orta ve uzun çevrim film çekmeye yönelmişlerdir.

Kısa film çeken yönetmen görüntü, ışık, senaryo gibi teknik açılardan kendini özgür hissetmekte ve tüm bunlar hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Hilmi Etikan bunun nedenini üretim koşullarına ve sinemanın yeni bir buluş olmasının da yarattığı duruma bağlamaktadır.³ Aytekin Can, Etikan'ı destekler nitelikte ilk kamera icat edildiğinde çekilen filmlerin birkaç dakikalık kısa filmlerden oluştuğunu belirtmektedir.⁴ 1900'lü yıllarda başlayan kısa film tutkusu günümüze kadar devam etmektedir. Çünkü yönetmen, görüntü yönetmeni gibi eleman olmak isteyen sinemaseverler kısa film çekerek sinema hakkında deneyim sahibi olmaktadırlar. Kısa filmlerin öyküsü drama, belgesel ya da deneysel olabileceği gibi canlı-aksiyon ya da canlandırma (animasyon) olabilir. Öte yandan, kısa filmde karakter ve konuya tek bir yaklaşım söz konusudur.⁵ İlk dönemde çekilen filmlerin görüntü kalitesi teknolojinin de yeni olması nedeniyle oldukça kötüydü ve seyirci bu durumu film seyredirken önemsememekteydi. Günümüzde ise teknolojinin giderek ilerlemesi sayesinde görüntü kalitesi yüksek çözünürlükte filmler çekilmekte ve seyirci de görüntü kalitesine daha fazla önem vermektedir.

Kısa film gün geçtikçe önem kazanmış ve hakkında çeşitli tanımlar oluşturulmuştur. Burçak Evren'in kısa filmciler ile ilgili tanımı şöyledir; "Kendilerinden talep edilmeden, kendilerinin tüm riskleri göze alarak film yapmayı talip oldukları bir sinema eylemidir."⁶ Kısa filmin süresi çerçevesinde yapılan tanımlardan birisi Nijat Özön'e aittir; "Uzunluğu ülkeden ülkeye değişen, genellikle 35 mm'lik filmlerde bir ile üç makara arasında değişen çok kısa film ile orta çevrim uzunlukta yer alan filmidir."⁷ Bu bağlamda 30 dakikanın altında olan filmler kısa film olarak tanımlanır.

³ Süleyman Murat Dinçer, **Türk Sineması Üzerine Düşünceler**, Ankara, Doruk Yayıncılık, Kasım 1996, s.171

⁴ Can Aytekin, **Kısa Film**, Konya, Tablet Kitabevi, Nisan 2005, s. 11

⁵ Pat Cooper, Ken Dancyger, **Kısa Film Yazmak**, İstanbul, Es Yayınları, 2006, s. 11

⁶ Evren Burçak, Şubat 2004-Mart 2004, **Antrakt Dergisi**, Sayı: 77-78, s.15

⁷ Nijat Özön, **Sinema ve TV Terimleri Sözlüğü**, Ankara, TDK Yayınları, 1981, s.11

30-40 dakika arasındaki filmler ise orta çevrim filmlerdir. 40 dakikanın üzerindeki filmler İngiliz Film Enstitüsüne (BFI) göre uzun çevrimli film olarak kabul edilir. Kısa filmin konusu ise şu şekilde olabilir. Demircinin malzemesini diğer demircilerden farklı usullerle şekillendirmesi olabilir ama, konunun demir olması söz konusu değildir. Kısa filmlerin ticari kaygısı olmadığından daha üretken bir yapıya sahiptir. Görüntü Yönetmeni Soykut Turan'ın kısa filmciler için tanımı şu şekildedir: "Uzun çevrimli filmle arasında ters orantı olan bir alandır. Süre kıaldıkça yapılacak artistik düzen ve diğer tüm şeyler çok daha doğru ve iyi olması gerekliliğine doğru götürür. Çünkü, anlatım zamanı kısa ve olabildiğince özgürdür."⁸ Görüntü yönetmeni Hayri Çölaşan ise kısa filmi şöyle tanımlamıştır: "Kısa film bana göre; anlatım biçimi, kurgusu, senaryosu ve çekim tekniğiyle yönetmenin kendisini kısa sürede anlatma, tanıtmaya biçimidir. Bir çeşit yönetmenin demonstrasyonudur. Bu nedenle filmin tekniğide anlatımı kadar önemlidir. Teknik bakımdan yetersiz filmler, yönetmenin yorumunun ve konunun anlaşılmasına neden olacaktır."⁹ Serdar Akar'a göre kısa film, uzun çevrimli filmin annesi olarak adlandırılabilir ve uzun çevrimli filmde yapılamayacak bir sürü şeye olanak sağlar.¹⁰ Hilmi Etikan'a göre kısa film ise; "Başarılı bir kısa filmi uzun çevrimli filmde ayıran en büyük özellik içinde barındırması gereken yalınlık ve zeka yoğunluğudur."¹¹ Kısa film yönetmenleri uzun çevrimli film yönetmenlerinden en önemli farkı film çekerken yapılması zorunlu olan unsurları yerine getirmek zorunda olmayışıdır. Çünkü uzun çevrimli filmde yönetmen senaryo, açılar, kurgu, ses, oyunculuk, zaman kavramı bakımından bazı kurallara uymak durumundadırlar. Örneğin; açılar ele alırsak kısa film yönetmeni isterse eğer aks atlayabilir ya da ışık kullanmadan gün ışığı ile bütün filmi çekebilir. Kurgu yaparken ise, görüntüde karma yapmadan zamanın geçtiğini göstermek isteyebilir. Kısa film özünde barındırdığı kurallar uzun çevrimli film gibi sınırlı değildir. Esas olan yönetmenin kendi tercihine bağlı olarak kalıcı eserler yaratmaktır. Kısa filmler de eleştirilen durumlardan bir diğeri de her görüntünün kısa film olarak sayılmasıdır. Bugün dünyanın her yerinde kısa film çekilmekte ve öğrencilerin kısa film ile sinema sektörünü daha iyi öğrendiği düşünülmektedir. Kısa film yönetmenleri süre sorunundan dolayı olay örgüsünü daha yoğun bir dil ile anlatmak durumundadır. Bu da iyi bir alt yapı sayesinde oluşabilmektedir. Kısa film ile ilgili birçok tanımlamalar mevcuttur. Kısa film kavramını daha iyi anlayabilmek için Dünya ve Türk kısa filminin gelişim sürecine bir göz atmak gerekir.

⁸ www.kameraarkasi.org/kisafilm/cesitleri/kisafilmnedir.html

⁹ Onur Kutlar, Kısa film nedir? <http://www.kisafilm.net.tr/nedir>

¹⁰ Onur Kutlar, <http://www.kisafilm.net.tr/nedir>

¹¹ www.kameraarkasi.org/kisafilm/cesitleri/kisafilmnedir.html

1.1.2. DÜNYADA KISA FİLM TARİHİ

Dünyada ücretli olarak gösterime giren ilk film Lumiere Kardeşlerin yönettiği “*Trenin Gara Girişi*” adlı filmidir. Oysa o dönemde Amerikalılar, sinemayı Edison’un bulduğunu öne sürmektedirler. Almanlar ise Skladanowsky’nin bulduğunu söylemektedirler. Çünkü 1892 yılında, film üstüne görüntü saptayabilen bir alıcı yapar. Ardından Bioskop adını verdiği gösterici yapmayı başarır. Böylelikle 1895 yılında Berlin’de bir gösteri düzenler. Fakat sinema tarihçileri için sinema Lumiere Kardeşlerin sinematografiyle başlar. İlk kez ücretli gösterim yapılan film 13 Şubat 1895 yılında buluş belgesi aldıktan sonra 22 Mart 1895 yılında Paris’te Ulusal Sanayii Destekleme Derneğinde gösterilen “*Trenin Vincennes Garı’na Girişi*” adlı filmidir. Daha sonra “*Kendini Sulayan Bahçıvan*”, “*Fabrikadan Dağılıp*” adlı filmleri arka arkaya çekmişlerdir. İlk çıkan filmler belge niteliği taşımasının ötesine geçmeyi başaramadığından belgesel kategorisine girmiştir. Daha sonra “*Demirci*”, “*Doğramacı*”, “*Bir Duvarın Yıkılışı*” gibi filmler çekmişlerdir. İlk gösteride on film yer aldı. Bu filmler sırasıyla şöyledir:¹²

- 1) Sortie de l’Usine Lumiere a Lyon (Lyon’daki Lumiere Fabrikası’ndan işçilerin çıkışı)
- 2) Querelle de Bebe (Bebeğin kavgası)
- 3) Bassin de Tuileries (Tuileries Havuzu)
- 4) L’arrive d’un Train (Bir Trenin Gara Gelişi)
- 5) Marechal-Ferrant (Nalbant)
- 6) Le Regiment (Alay)

RESİM 1: Lumiere Kardeşler

RESİM 2: Lumiere Fabrikası’ndan işçilerin çıkışı filmi

RESİM 3: Bir Trenin gelişi filminden bir kare

¹²Teksoy Rekin, **Sinema Tarihi**, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2005, s.29-30

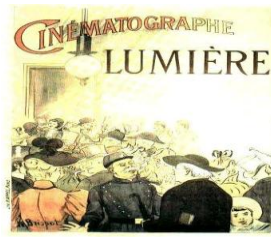
¹³Resim 1:Lumiere kardeşlere ait fotoğraf <http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsiner>

¹⁴Resim 2: <http://www.broadcasterinfo.net/86>

¹⁵Resim 3: <http://www.broadcasterinfo.net/86>

- 7) Partie d'Ecarte (Kağıt oyunu)
- 8) Mauvaises Herbes (Ayrık Otları)
- 9) Le mur (Duvar)
- 10) La mer (Deniz)

Ali Özuyar'a göre Fransa, 1914'e kadar film şeritleriyle kuşattığı dünya film pazarındaki liderliğini, dört yıl süren Birinci Dünya Savaşında Amerika'ya kaptırmış, dolayısıyla savaş sonrasındaki mağlup olan Fransa, sinema alanındaki üstünlüğünü yitirmiştir.¹⁶ Birinci Dünya Savaşına kadar Fransa, Dünya film pazarına egemen durumdaydı. Savaş nedeniyle sinema sektöründe çalışan birçok insan askere gitmek zorunda kaldı. Böylelikle film sayısında ciddi bir düşüş meydana geldi. Hollywood sinemasının inanılmaz derecede yükselişini İngiltere basını şu şekilde ifade eder: "Bu sene Amerika'dan ithal ettiğimiz filmlerin uzunluğu dünyayı iki defa saracak kadar uzundur." Amerika ikinci dünya savaşı ile yitirdiği sinema alanındaki liderliği tekrar ele alıp günümüze kadar devam etmektedir.¹⁷ Amerika, kısa sürede yaptığı yatırımları sanayiye dönüştürerek, başlangıçta kasaba görünümündeki Hollywood ile dünyanın en güçlü sinemasına sahip oldu.¹⁸ Türlerle göre film üreten bir stüdyo sistemini benimseyen Hollywood'da ise bireysel yaratıcılıktan çok endüstrinin yıl sonu bilançoları önem kazanır. Bu açıdan bakıldığında 1960'larda Hollywood'un finansal sıkıntılar yaşadığı görülür. 1945 yılında 80 milyon olan haftalık sinema seyircisi sayısı 1960'larda ise 40 milyona düşmüştür. Bunun yanı sıra daha sonra "star sistemi" ortaya çıkmıştır. Oyuncular katılacakları film konusunda söz sahibi olmaya başlamışlardır. 1960'larda film üretimi 200'ün altına düşmüştür. Daha sonraki yıllarda şiddet ve cinsellik içeren filmler büyük ilgi görmüştür. Sinemaya olan ilgi bu filmlerden sonra giderek artmaya başladı. Bu olumsuz gelişmelere karşılık, akademik çevreler sinemaya büyük ilgi gösterdi.¹⁹

RESİM 4: Trenin Gara Girişi Film Afifi

¹⁶Ali Özuyar, **Babiali'de Sinema**, İzdüşüm Yayınları, İstanbul, 2004, s.45

¹⁸Giovanni Scognamillo, **Amerikan Sineması**, İstanbul, Ağaç Yayınları, 1994, s. 16

¹⁹Rekin Teksoy, **Sinema Tarihi**, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2005, s.794-795

²⁰Resim 4: <http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsinema.htm>

Televizyon etkisinde yetişen kuşakların üniversite sıralarında ya da sinema kulüplerinde, televizyonun sunduğunun dışında bir sinemayı keşfetmişlerdir. Böylelikle *Marx kardeşler*, *John Ford* gibi sanatçıların önemini kavramaya başlamışlardır. Böylelikle yeni bir sinema seyirci kitlesi oluşturuldu. 1970’lerde, sinema öğrenimini görmüş genç yönetmenler film çekmeye başlaması dönüm noktası haline geldi. Martin Scorsese, Ford Coppala, Woddy Allen gibi yönetmenler ortaya çıktı. Sinema sektöründe gitgide liderliği artan Amerikan sineması IMAX teknolojisi gibi teknolojik gelişmelerinde etkisi ile birlikte günümüzde hala liderliğini sürdürmektedir.

1.1.3. TÜRKİYE’DE KISA FİLM TARİHİ

100 yıllık bir geçmişe dayanan kısa film tarihinde çekilen ilk film 1914 yılında Fuat Uzkinay’ın çektiği bilinen ancak kopyası bulunamayan “*Ayestefenos’ta bir Rus Abidesinin Yıkılışı*” adlı filmidir. Sesli belgesel de kısa filme ise ilk olarak 1930 yılında rastlamaktayız. Nazım Hikmet Ran o dönemde “*İpek*” filmde senaryo yazarı ve yönetmen olarak çalışmaktadır. İlk orta oyun denemesinin adı “*Düğün Gecesi/Kanlı Nigar.*” Kavaklı Ali, Naşit Özcan Fahri Gülünç gibi oyuncular biraraya gelmiştir.²¹ İlerleyen dönemlerde Türkiye’de hareketlenme görülür ve 1950 yılına gelindiğinde “*Genç Sinemacılar*” hareketi başlar. Genç Sinemacılar düzeni değiştirebileceğine inanan gençlerin hikayesidir. Para sıkıntısı ve ham film sıkıntısı çekmektedirler. Zaman zaman ellerindeki filmler bitince eylemi çekmeye devam edebilmek için polis arabasından film çalmışlardır. Film gösterimleri için Türkiye gösterimlerine çıkacakları zaman 90 kişi gidip kanını satmıştır. Zor şartlarda çalışmalarına rağmen pes etmemelerinin nedeni düzeni değiştirebileceklerine olan inançlarıdır.²² Genç sinemacılar o dönem taze ve yeni projelerle toplumsal içerikli filmlere ağırlık vermekteydiler. *Cevat Okçugil*, *Ertem Eğilmez*, *Orhan Aksoy*, *Yılmaz Atadeniz* genç sinemacılar akımı için önemli isimlerdir. Ama yılın en önemli üç filmi *Ertem Göreç*, *Halit Refiğ* ve *Metin Erksan’dan* geliyor. Türk sinemasında ilk grev filmi Ertem Göreç’in “*Karanlıkta Uyananlar*” adlı filmi bir boya fabrikasındaki işçileri konu alan filmidir. Halit Refiğ “*Gurbet Kuşları*”yla ilginç bir iç göç filmi ortaya koyuyor. Filmle birlikte siyasal olaylar ele alınır iken, kısa süreli filmler de ortaya çıkmaya başlamıştır. Hilmi Etikan Türkiye’de “*Kısa Filmin Tarihi*” adlı belgeselinde röportaj yaptığı dönemin önemli kısa filmcilerinden Artun Yeres; Genç Sinema hareketinin ilk başlarda iyi işler ortaya çıkardığını fakat daha sonra aynı isimle hazırladıkları dergiyi çıkarmaya başladıktan sonra kısa film yönetmenlerinin film çekmek yerine yazı yazmaya başlaması Genç Sinemacılar hareketini bitirmiştir.²³

²¹<http://www.kameraarkasi.org/kisafilm/makaleler/kisafilmtarihi.htm>

²²<http://www.kameraarkasi.org/kisafilm/makaleler/kisafilmtarihi.htm>

²³<http://www.kisafilm.com/2007.htm>

Genç sinemacılar döneminde siyasal olaylar ele alınır iken, kısa filmler de ortaya çıkmaya başlamıştır.²⁴ Ülkemizde ilk konulu kısa filmlere, 1916 yılında rastlanmaktadır. Bu tarihte “*Leblebici Horhor*”adlı film, Weinberg tarafından çekilmiştir ancak filmdeki başrol oyuncusunun ölümü nedeniyle film bitirilememiştir. Aynı yıl çekimine başlanan “*Himmet Ağanın İzdivacı*” adlı film ise Weinberg ve Uzkınay’ın ortak çalışmaları sonucu çekilmiştir ancak Çanakkale Savaşının ortaya çıktığı döneme denk geldiği için filmin çekimleri ancak 1918 yılının sonunda tamamlanmıştır.²⁵ Kurmaca ilk Türk filmi, genç karikatürcü ve daha sonra Hürriyet gazetesini kuracak olan Sedat Simavi’nin yönettiği “*Pençe*” adlı filmidir. Sedat Simavi Müdafaa-i Milliye Cemiyeti’ne gelir sağlamak amacıyla iki film çekmeyi önerir ve teklifi kabul edilince Mehmet Rauf’un aynı “*Pençe*” adlı uyarlanabilir oyununu beyaz perdeye uyarlar.

Simavi’nin ikinci filmi ise “*Casus*” adlı filmidir. Türkiye’de yeni bir dönem başlatan filmlerden biride Muhsin Ertuğrul’un yönettiği “*İstanbul’da bir Facia-i Aşk*” adlı filmidir. Celal Esat’ın Almanya’da arkadaşlarıyla birlikte kurduğu Transorient Yapımevi adına çektiği Faust uyarlaması “*Die Tote Wacht*” (Ölü Uyuyor1917) ise yurt dışında çekilen ilk türk filmidir.²⁶1960 yılına gelindiğinde ise kısafilmlerle ilgili yarışmalar oluşmaya başlamıştır. İlk başta Hisar Kısa Film Festivali gelmektedir. Daha sonra 1979 yılında oluşan en önemli yarışma ise İFSAK yani İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneğinin kısa süreli film yarışmasıdır. Bir grup gencin oluşturduğu bu yarışmanın Hisar Kısa Film Festivali’nden sonraki kısa film adına yapılan en önemli etkinliktir. İFSAK dışında daha sonra önemli festiveller yapılmaya başlamıştır. Böylelikle kısa filme verilen önem günümüze kadar gelmektedir. Türkiye’de Hisar Kısa Film Festivali ve Akbank Uluslararası Kısa Film Festivali dışında birçok festival etkili olmuştur; Ankara Uluslararası Film Festivali, 1001 Belgesel Film Festivali, Rastgele Deniz Belgeselleri Festivali, Altın Koza Film Festivali, Altın Portakal Uluslararası Kısa Film Festivali, İstanbul Çevre Kısa Film Festivali ODTÜ Kısa Film Festivali, Uludağ Üniversitesi Sinema Topluluğu Kısa Film Festivali, Marmara Üniversitesi Kısa Film Festivali, Restfest İstanbul, Kar Film Festivali, Paso Öğrenci Filmleri, İstanbul Kısa film Festivali, Metro Group Kısa Film Yarışması,Yıldız Kısa Film Festivali gibi festivaller Türkiye’de önemli bir yere sahiptir.²⁷

²⁴ <http://www.sinema.gov.tr/ana/sayfa.asp?id=3>

²⁵ Giovanni Scognamillo, **Türk Sinema Tarihi**, İstanbul, 1998, s.39

²⁶ Teksoy Rekin, **Sinema Tarihi**, Oğlak Bilimsel Yayınları, İstanbul, 2005, s. 59-60

²⁷ <http://www.sinema.gov.tr/ana/sayfa.asp?id=3>

Kısa film üretiminde yönetmenler çoğunlukla senaryo, çekim planı, bütçe, teknik açıdan vb. sorunlar yaşamaktadır. Örneğin; kısa film yönetmen ve yapımcılarının yeterli bütçe bulamamaları söz konusu olabilir. Bu da film için sponsor bulmaya yöneltmektedir. Ya da kısa film yönetmeni çekim yapabilmek için yeterli ekipmanları bulamayabilir. Bütün bu zorluklar yönetmene deneyim kazandırmaktadır. Kısa filmin evrelerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1) Konunun seçimi
- 2) Senaryonun yazımı
- 3) Bütçenin hesaplanması ve temin edilmesi
- 4) Çekim formatına karar verilmesi (4/3-16/9 formatları, video film vb.)
- 5) Oyuncu, mekan ve çekim gereçlerinin temini
- 6) Çekim
- 7) Kurgu
- 8) Yayın dağıtım²⁸

Kısa filmler de zamanın kısıtlı olması yönetmenlerin işini bir bakıma daha da zorlaştırmaktadır. Son yıllarda kısa film üretimi pek çok genç yönetmen adayı tarafından anlaşılmaz, şaşırtıcı gibi sözcüklere denk düşen bir üretim biçimi gibi algılanır olmuştur. Sinema bir dışavurum biçimi olmanın yanı sıra bir dilyetisidir, dolayısıyla bir anlam üretim biçimidir.²⁹

Aslına bakılırsa kısa film yönetmenlerinin yaşadığı sorunlar gün geçtikçe deneyim sahibi olmalarını sağlar. Örneğin; bir senarist adayının ilk yazdığı senaryo ile daha sonra yazdığı senaryolar arasında farklılık görülecektir. Çünkü yaratıcılık gittikçe ön plana çıkmaktadır. Yaratıcılık süreci için Oğuz Adanır'ın yorumu şöyledir: birikim, deneyim, düş gücü. Sanatın adı sinemaysa başka sanatlarla paylaşabileceği ve paylaşamayacağı başka nitelikler de bir zorunluluğa dönüşmektedir: insan sevgisi ve insana olan inanç, ikna yeteneği ve sağlam bir mantık, duyarlık ve kandırma yeteneği vb.³⁰

²⁸<http://fkokmen.blogcu.com/kisa-film-nedir-nasil-cekilir/6065366>

²⁹Adanır Oğuz, **Kültür, Politika ve Sinema**, İstanbul, pmp yayincilik, 2006, s. 45

³⁰Adanır, s.45

Sinemaya ödüller açısından bakacak olursak dünyada sinema sanatına verilen ödüller üçe ayrılır:

- 1) **Eleştirmen Ödülleri:** Genellikle bir grup eleştirmenlerce oylanarak seçilen filmlere verilen ödüller.
- 2) **Festival Ödülleri:** Bir film festivalinde gösterime girmiş filmlere verilen ödüller.
- 3) **Endüstri Ödülleri:** Belli alanlarda uzman meslek birlikleri tarafından sinema endüstrisinin ilgili alanlarının başarılı isimlerine verilen ödüller.

Türkiye’de 3. kategorinin eksikliğini giderebilecek festival Antalya Film Festivali ve Altın Portakal Ödülleridir. Festivaller de şu şekilde strateji geliştirilmiştir. Bu ödüller Türk sineması’nın üretim kalitesini ve ürün sayısını arttırmak, ancak alanlarında uzmanlaşmış ekipler ve çeşitli sanatçıların bir araya gelmesiyle üretilebilen sinema sanatının verimli bir endüstriye dönüşmesini desteklemek amacıyla tasarlanmıştır. Film Festivali jürisinde her meslek jürisi ilgili kategori alanında uzmanlaşmış ve sektörde faal sanatçılar arasından seçilir. Jüriler 7 ya da 11 isimden oluşabilir. Ana jüri Türk sineması tarihine katkısı bulunan isimlerden oluşur. Bu jüri yalnızca En iyi kısa film, en iyi kısa film jüri özel ödülü ve mansiyon ödülleri verilir. Belgesel dalında ise en iyi belgesel film, en iyi belgesel film jüri özel ödülü ve mansiyon ödülü vardır.³¹

³¹<http://www.kameraarkasi.org/sinema/makaleler/odulstratejileri.html>

1.1.4. KÜLTÜR ENDÜSTRİSİ NEDİR?

Kültürel sermaye düşüncesi sinemasal anlamda sanatsal bütünlüğe önem vermez, öncelikli hakimiyetini düşünür. Hayatın sıkıcılığına geçici bir olanak sağlar. Fakat kaçış geçicidir. İnsanların yaşamlarındaki temel gerçeklikleri, çalışma azimlerini yeniden bulmayı amaçlar. Kültürel sermaye düşüncesi çağdaş sanatın bir parçası olduğu beğeni ve değer sistemini, politik ekonomik ve sosyal biçimlenmelerinin genel yapısı içinde kavramak bakımından yararlıdır. Sanatın kuşaktan kuşağa iletilmesi, hakim sınıfın, hakim konumunun korunmasına yeniden üretilmesine hizmet etmektedir. Kısaca kültürel sermaye eğitim yoluyla öğrenilmiş tüm kabulleri, davranış kalıplarını, kısacası toplumun özünü içerir. Kültür endüstrisi ifadesi ilk kez, Horkheimer ve Adorno tarafından 1947 yılında Amsterdam'da yayınlanan *Aydınlanmanın Diyalektiği* kitabında kullanılmıştır. Burada, kitlenin içinden adeta kendiliğinden yükselen bir kültür, halk sanatının günümüzdeki biçimi söz konusuymuş gibi, konuyu savunanların hoşuna gidecek bir yorumun baştan olanaksızlaştırmak için kitle kültürü ifadesini “kültür endüstrisi”yle değiştirilmiştir. Kültür endüstrisinin tüm pratiği, kar güdüsünü zihinsel yapılara tüm çıplaklığı ile aktarır. Ancak, endüstri sözcüğünü okunduğu gibi anlamamak gerekir. Bu sözcük, her sinema izleyicisinin bildiği Western türünde olduğu gibi yaygınlaştırma tekniklerine gönderme yapar, üretim süreçlerine değil.³² Üretim süreci, kültür endüstrisinin merkezi sektörünü oluşturan film sektöründe ileri derecede iş bölümü, makinelerin işe katılması, çalışanların üretim araçlarından koparılması gibi açılardan teknolojik işlem biçimlerine benzer; yine de, bireysel üretim biçimleri oldukları gibi korunur.³³ Kültür endüstrisindeki teknik kavramının sanat yapıtlarındaki teknik kavramı nesnenin kendi içindeki örgütlenişine, onun iç mantığına gönderme yapar. Buna karşılık, kültür endüstrisindeki teknik daha en baştan bir yaygınlaştırma ve mekanik üretim tekniğidir, bu yüzden kendi nesnesine aynı zamanda adışsal kalır.³⁴ Kültür endüstrisine ilişkin en iddialı savunma ise, bu endüstrinin rahatlıkla ideoloji diye adlandırılabilir olan tını bir düzenleme faktörü olarak övülüyor. Bu tının, sözde kaotik bir dünyada insanlara yönlerini bulmaları için ölçütler verdiği ve sadece bunun bile onaylamaya değer olduğu ileri sürülüyor. Renkli sinema, keyifli eski meyhaneleri bombalardan beter yıkmaktadır.³⁵

³²Adorno Theodor W., **Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2007, s.111

³³Theodor s.111

³⁴Theodor s.113

³⁵Theodor s. 115

Türk sinemasını endüstri olarak incelersek, 1987 yılından bu yana devletten destek almadan kendi dinamikleri ile gelişmediğini görmekteyiz. Türk sinemasının, sektör dışı hiçbir sermayeye dayanmadan ve devlet desteği görmeden iç pazarda yerli seyirci ile yetinerek kendine özgü bir üretim tarzı geliştirdiği ve seyirci faktörü ortadan kalktığına da bu yapının yok olduğu görülmüştür. 1939 sansür nizamnamesi ile de büyük zarar vermiştir.³⁶ Türk sinemasının kurumsallaşamaması, endüstrileşememesi sinemacılar ile devleti sık sık karşı karşıya getirmiş, çözüm arayışları için toplantılar, kurultaylar yapılmış ancak olumlu bir sonuç alınamamıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2004 yılında 5224 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkındaki Kanun'a dayanılarak düzenlenen Sinema Filmlerinin Desteklenmesi Hakkındaki Yönetmelik bu konudaki açığı kapatmak için ciddi bir adım olmuştur. Özellikle 80'li yıllardan sonra sektör-devlet ilişkisinin geliştiği görülmektedir.³⁷ Bu gelişmeye karşın çözüm olarak sunulan teşvik ve yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmemesi, sinemanın sektör olarak kurumsallaşamaması ve bir sinema kurumunun oluşturulmamış olması, sinema alanında kalıcı politika oluşturulamamasının da temel nedeni olmaktadır. 3257 sayılı Sinema, Müzik ve Video Eserleri Kanunu yerine sinema filmlerinin değerlendirilmesi, sınıflandırılması ve devletin sinema sektörüne yapacağı desteğin nasıl olacağını düzenleyen 5224 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi hakkındaki kanun, 2004 yılında Meclis'te kabul edildi. Böylece Türk sineması ilk kez bir kanuna sahip olmuştur. Yürürlüğe girdiğinden beri tartışılan 5224 sayılı kanunda, Danışma Kurulu, Destekleme Kurulu, Değerlendirme ve Sınıflandırma Kurulu öngörülmüştür. Basına yansıyan ilk tepkilerde, kanunun sinema sektörünü tümüyle devletin ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın denetimine soktuğu; destek karşılığında istenilen Film Yapım Destek Sözleşmesi'nin yanı sıra geri ödemede yapımcı ile birlikte yönetmenin de sorumlu tutulmasının sinemacıyı güç duruma düşürdüğü ve desteklenen yapım projelerinin sonradan değerlendirme ve sınıflandırma sonucunda işaret ve ibare kullanımına karar verilirse desteğin geri istenmesinin sinemacılar üzerinde baskı oluşturacağı ileri sürülmüştür.³⁸

³⁶Adorno Theodor W., **Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi**, iletişim yayınları, İstanbul, 2007, s.115

³⁷www.journals.istanbul.edu.tr/tr/index.php/iletisim/article/download/8318/7692+İLETİŞİM+FAKÜLTESİ+DERGİSİ+/+Sinema+Politikaları+Çerçevesinde+Filmlere+Saglanan+Devlet+Desteği+57&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr

³⁸http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:qB_S_5HAUcUJ:www.journals.istanbul.edu.tr/tr/index.php/iletisim/article/download/8318/7692+İLETİŞİM+FAKÜLTESİ+DERGİSİ+/+Sinema+Politikaları+Çerçevesinde+Filmler e+Saglanan+Devlet+Desteği+57&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr

1.1.5. KÜLTÜR SERMAYESİ VE İSTANBUL'DA KÜLTÜR SERMAYESİNİN OLUŞUMU

Pierre Bourdieu için kültürel sermaye kavramı, dolaysızca hesaplanabilir, mübadele edilebilir ve gerçekleştirilebilir olan iktisadi sermayeye paralel olarak kültüre dayalı iktidar kiplerinin ve birikim süreçlerinin var olduğunu ve bunların, kültürün değerini, kültürün sermaye olabileceğini sıklıkla ve hatalı algılattığını işaret etmektedir. Bourdieu kültürel sermayenin üç biçimini işaret eder: Kültürel sermaye cisimleşmiş halde (sunum üslubu, konuşma tarzı, güzellik, vb.), nesnelleşmiş halde (resimler, kitaplar, makineler, binalar gibi kültürel ürünler) ve kurumsallaşmış halde (eğitimsel vasıflar gibi) var olabilir. Otorite yönündeki mücadeleler belli bir kültürel sermayenin tekeli aracılığıyla gerçekleştirildiğinden kültürel üretim alanları diğer bütün alanların sahip olduğu özelliklere sahip olmakla birlikte, onları aşan bazı özellikleri de bünyesinde barındırmaktadır. Kültürel üretim alanlarında diğer alanlara nazaran daha fazla özerkliğin varlığı söz konusudur. Özellikle ekonomi, mantık alanlarıyla bir karşılaştırma yapıldığında fikir edinmek mümkündür. Özellikle basının gelişmesi ile birlikte kırsaldan gelenler daha önceleri soyluların ve kentsoyluların temel uğraş alanlarına atılarak, kültür ürünleri piyasasının benzeri görülmemiş bir biçimde genişlemesine neden olmuşlardır. Böyle bir piyasada sanat, ticari bir yapıya sahip olması gerektiği yönündeki her etkiye açıktır. Piyasanın anonim yapısı, sembolik üreticileri, bireylerin ya da kurumların sponsorlundaki doğrudan kontrolde serbest bırakmıştır.³⁹ Böylelikle kendi özerkliği yönünde hareket eden üretim alanı, hem pazarın sağladığı özgürlük ile hem de pazarın empoze etmeye çalıştığı değerlere dayanarak özerkliğinin derecesini arttırmıştır. Burada sembolik sermayeden pazar ekonomisine geçişle birlikte sanatın yapısında özellikle de edebiyat alanında değişimler söz konusu olmuştur. Özellikle yetenekli olanların büyük bir çoğunluğu eğitim sistemi ile ölçüldüklerinde ve bu ölçümde akademik teknikler kullanıldıkça performans ve eğitim kalitesi arasındaki ilişkinin giderek güçlendiği görülmektedir. Performans ve eğitsel sermaye arasındaki bu güçlü ilişki, kültürel sermaye içinde eğitim sistemi tarafından teminat altına alınmaktadır. Bu anlamda toplumun farklı tabakalarında bulunanların sahip oldukları sermaye tipleri ile onların eylemleri arasında bir paralellik bulunmaktadır. Örneğin, ünlü radyo istasyonlarını, Fransız müziğini, bir müzikali ya da kültürel yayınları dinlemek, sanat galerilerini ziyaret etmek ve belli bir resim bilgisine sahip olmak eğitsel kapital ile çok güçlü bir biçimde ilintilidir.

³⁹Türk Sineması ve Plastik Sanatlar :1990 Sonrası İstanbul'un Kültür Yaşamına Bakış, Batu Duru Yüksek Lisans Tezi s.19,20

⁴⁰Pierre Bourdieu Sanatın Kuralları Üzerine http://www20.uludag.edu.tr/~kaygi/dergi/articles/8_69-83.pdf

Bu durum çeşitli toplum kesimleri içerisinde açık bir hiyerarşiyi ifade etmektedir.⁴⁰ Sanatla içli dışlı olmak için gerekli araçlar ailesinden veya okul eğitiminden almamış olanlar basitçe tanınmasıyla sonuçlanan bir sanat eseri algılaması yaşarlar. Sanat eserinin üslubunun özgül niteliğini asla ortaya koymayan basit anlamlardan başka birşey göremeyecek olan izleyici, Panofsky'nin de belirttiği üzere en iyi olasılıkla "resmedici kavramlara başvuracak eserin ancak duyumsanabilir özelliklerini veya bu özelliklerinin uyandırdığı duygusal deneyimi yakalayıp ifade edecektir."⁴¹ Özellikle basının gelişmesi ile birlikte kırsaldan gelenler daha önceleri soyluların ve kentsoyluların temel uğraş alanlarına atılarak, kültür ürünleri piyasasının benzeri görülmemiş bir biçimde genişlemesine neden olmuşlardır. Böyle bir piyasada sanat, ticari bir yapıya sahip olması gerektiği yönündeki her etkiye açıktır. Piyasanın anonim yapısı, sembolik üreticileri, bireylerin ya da kurumların sponsorluğundaki doğrudan kontrolde serbest bırakmıştır. Böylelikle kendi özerkliği yönünde hareket eden üretim alanı, hem pazarın sağladığı özgürlük ile hem de pazarın empoze etmeye çalıştığı değerlere dayanarak özerkliğinin derecesini arttırmıştır. Burada sembolik sermayeden pazar ekonomisine geçişle birlikte sanatın yapısında özellikle de edebiyat alanında değişimler söz konusu olmuştur. Özellikle yetenekli olanların büyük bir çoğunluğu eğitim sistemi ile ölçüldüklerinde ve bu ölçümde akademik teknikler kullanıldıkça performans ve eğitim kalitesi arasındaki ilişkinin giderek güçlendiği görülmektedir. Performans ve eğitsel sermaye arasındaki bu güçlü ilişki, kültürel sermaye içinde eğitim sistemi tarafından teminat altına alınmaktadır. Bu anlamda toplumun farklı tabakalarında bulunanların sahip oldukları sermaye tipleri ile onların eylemleri arasında bir paralellik bulunmaktadır.⁴² Örneğin, ünlü radyo istasyonlarını, Fransız müziğini, bir müzikali ya da kültürel yayınları dinlemek, sanat galerilerini ziyaret etmek ve belli bir resim bilgisine sahip olmak eğitsel kapital ile çok güçlü bir biçimde ilişkilidir ve bu durum çeşitli toplum kesimleri içerisinde açık bir hiyerarşiyi ifade etmektedir. Sanatla içli dışlı olmak için gerekli araçlar ailesinden veya okul eğitiminden almamış olanlar basitçe tanınmasıyla sonuçlanan bir sanat eseri algılaması yaşarlar. Sanat eserinin üslubunun özgül niteliğini asla ortaya koymayan basit anlamlardan başka birşey göremeyecek olan izleyici, Panofsky'nin de belirttiği üzere en iyi olasılıkla "resmedici kavramlara başvuracak eserin ancak duyumsanabilir özelliklerini veya bu özelliklerinin uyandırdığı duygusal deneyimi yakalayıp ifade edecektir."

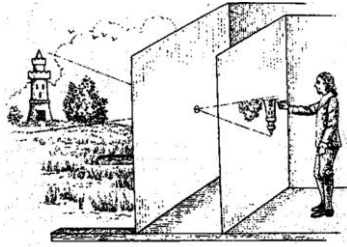
⁴¹Pierre Bourdieu, Alan Darbel, **Sanat Sevdası Avrupa Sevdası ve Ziyaretçi Kitleleri**, Metis Yayınları, İstanbul, s.66

⁴²Türk Sineması ve Plastik Sanatlar:1990 Sonrası İstanbul'un Kültür Yaşamına Bakış Yüksek Lisans Tezi Batu Duru, s.19,20

1.2. KISA FİLMDE TEKNİK ÖZELLİKLER

1.2.1. SİNEMANIN TEKNİK GELİŞİMİ

Sinema tarihinin başlangıcından günümüze kadar kullanılan tüm teknik ekipmanlar gelişim göstermiştir. Gelişen teknoloji ile filmler seyircinin ilgisini çekmiş ve sinema salonlarında izleyici sayısı artmıştır. Teknik gelişmeler ile senaryoları geleneksel anlatıdan ne kadar uzaklaştırırsa da yeni teknikler seyirciyi edilgen durumdan kurtarıp etken duruma getirmiştir. Dijital sinema kameraları çekim aşamasında kolaylıklar sağlamaktadır. Bunun yanı sıra kasetlerin fiyatları asla ham film kadar maliyetli değilken yeni teknolojide sabit diskler ve görüntü kartları kullanılmaktadır. Ham filmde görüntü önce banyo edilir. Ardından Lineer kurgu gibi birçok işlemden geçirilir. Bu işlemler maliyetlidir ve uzun zamanlar gerektirir. Dijital kameralar ile görüntü kameradan bilgisayara aktarılır ve kurgusu yapıldıktan sonra gösterime gireceği her aşamasına sayısal işleme süreci olarak adlandırılır. Her iki teknoloji de karşılaştırıldığında dijital teknolojinin daha kolay ve kafa karıştıran yönünün olmadığı görülür. Kameranın tarihi aslında fotoğraf makinesinin tarihi ile başlar çünkü ilk olarak fotoğraf makinesi icat edilmiştir. İlk kamera Camera Obscura'ların döneminde başlar. Latince'de "camera" "oda", "obscura" da "karanlık" anlamına gelir.⁴⁴ Ancak bildiğimiz anlamda sinema kamerasının başlangıcı ünlü mucit Thomas Edison'un ürettiği Kinetograph ve Lumiere kardeşlerin ürettiği Cinematograph olarak kabul edilir. Edison'un yaptığı çekimler Kinetoscope adlı bir başka kutuyla tek kişi olarak izlenebilmekteydi. Lumiere'in Cinematograph'ı ise hem kamera hem projeksiyonu ve sinema salonlarında toplu olarak filmi izleme imkanı sunuyordu. Edison'un çalışmaları devam etmemiş, ancak Lumiere'ler yola devam etmiştir. Eski dönemde çekilen filmlerin bugünkü koşullarda oynatılması sonucu insanların hızlı hareket ediyormuş gibi gözüktüğü herkesin dikkatini çekmiştir. Lumiere kardeşlerin kamera ve gösterim mantığı evrimleşerek bugünkü halini almıştır. Sinema zamanla siyah beyazdan renkliye, sessiz filminden sesliye, dar ekrandan geniş ekrana dönüşmüştür.

RESİM 5: Camera Obscura

⁴³Resim 5: <http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsinema.html>

⁴⁴<http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsinema.html>

Günümüzde artık gelişen teknoloji ile dijital kameralara ihtiyaç duyulmuştur. Film yapımcıları daha da büyük görüntülere ihtiyaç duyduğunda 70 mm ve IMAX kameralarla çalışmaya başladılar. IMAX, Image Maximum kelimelerinin kısaltmasıdır. IMAX hem bir gösterim formatı hem de çekim formatı olarak kullanılabilir. IMAX kameralar 65 mm filmlere çekim yapar ve gösterim sırasında 70 mm filmler ile gösterim yapılır. Ancak 70 mm filmler kullanılmasına rağmen görüntüyü yatay olarak kaydettiği için daha büyük karelere resim kaydedilebilmektedir. İlk IMAX film bir kısa film olan “*Tiger Child*” filmidir. 1970 yılında gösterilmiştir. Son dönemde ise Red marka kamera gibi kameraların ortaya çıkışıyla 2K ve 4K çözünürlüklerle sinema filmleri çekilmeye başlandı ve bu görüntüler bu çözünürlüklerde kurgulanıp tekrar filme basılıp gösterildi.* Red kamerayla çekilen ilk film “*Yüzüklerin Efendisi*” filminin de yönetmeni olan Peter Jackson’un 2008 tarihli kısa filmi “*Crossing The Line*” filmidir. Ülkemizde de çok sayıda Red One model kamera alınmış ve kiralanmış, bir çok sinema filmi çekilmiştir. Türkiye’de 2009 yılında çekilen 40 adlı film Red One model kamerayla çekilmiştir. Red kamera ile birlikte aynı dönemde adını duyuran Phantom kamera saniyede 24 kareden çok daha yüksek hızlarla çekim yapabilmesi sayesinde yavaş gösterim diye bilinen yavaş sahnelerde tercih edilir oldu.⁴⁵ Kameranın gelişimini daha iyi anlayabilmek için gelişim sürecine bir göz atmak gerekir.

* 4k ve 2k çözünürlüğü dijital filmlerde kullanılan bir çözünürlük formatıdır. 4K’da yatay çözünürlük yaklaşık 4.000 pikseldir. Yatay çözünürlük açıklanan oran aynı zamanda 720 p ve 1080 p dikey sayısını temsil eder.

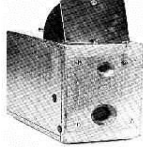

⁴⁵<http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsinema.html>

1.2.2. KAMERANIN GELİŞİM SÜRECİ

Kameranın gelişim sürecini daha iyi anlamak için aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

Yıl	Gelişme	Kamera Görüntüleri	Görüntüdeki Kameraya İlişkin Bilgiler	Notlar
1839	Daguerrotype Kameralar		İlk kameralar bu seriden üretildi, 50 kg ağırlığında olan kameralar 400 Frank'a satılmıştır.	Dünyadaki ilk uluslararası Fotoğraf sergisini gerçekleştirdi.
1840	Daguerrotype, Kaymalı-kutu kameralar		5x5 inç olup, maun gövdelidir. Üç aşamalıdır	1840 Joseph Petzval (1807-1891) 1:3,6 diyafram değerli objektife ilişkin hesaplar yaptı. Petzval şirketinin objektifleri portlere için kullanıldı.
1841	Metal Kameralar.P.W.F.Voigtländer,Wien		Voigtländer, 4 elemanlı metal-portre kamera.	
1850	Körüklü kameralar		Voigtländer, Reise kamera Tip A (1900'lerde)	
1851	Stereo kameralar, Jules Dubosq, Londra		Zeus, Hüttig ve Sohn, Dresden, (1895)	

1861	Single reflex (tek yansımali) kamera, Thomas Sutton, İngiltere		Monocular Duplex, Calvin Smith, ABD, 1884	
1862				William England odak düzlemleri üretti. W.Thompson 'revolver'kamera yı buldu.
1865	Flaş pudrası bulundu.		1899 yılında flaş lambası 1907'lerde, flaş ampülleri bulunmuştur. (Cenei,Almanya)	1928'lerde, 'Blitzkolben' 1935, eşlendirilmiş kameralar (Ihagee, Alm.) 1938 ilk eşlendirilmiş yaprak örtücü (Gauthier, Alm.)
1873	Renkli fotoğraf için kameralarüretildi.		KameraBermphohl, Berlin,Almanya 1904	
1880	Dedektif kameralar		Detective Thomas Bolas, İngiltere	

1880	El kameraları ve magazine kameraları olarak bilinir.		Simplex Kamera, Dr.Krügener, Almanya	
1882	Örtücüler			Bazı Örtücüler şu şekildedir. 1885 Yaprak örtücü (Steinheil) 1888 Automat 1901, Goerz Sector 1904, Compound 1904, Koilos 1907, Compur 1912, Compur Rapid 1935
1885	Casus Kameralar		Almanya'da üretildi.	
1885	Destekli kamera		C.P.Goerz, Berlin 1896	
1885	Kıvrımlı Kameralar		The Instantograph, Lancaster & Son, Birmingham, İngiltere, 1890	
1887	Kitap kamerası, George Lowdon		Vega, Vega SA, Genf, Schweiz, 1900	

1888	Rulofilm kameralar		The Kodak, Eastman,Rochester, USA, 1888	
1889	Anastiğmat - Objektifler			Diğler Objektifler şu şekildedir: Cooke 1893, Aldis Anastigmat 1901, Heliar 1902, Tessar 1902, Dagor 1904, Xpres 1914, Aviar 1918
1890	Panorama Kameralar		Panorama Kodak, Eastman Kodak	
1890	'Opera kameralar' Jules Carpentier, Fransa		Photo Jumelle, jules CharpentierFrankreich	
1897	Rulafilm de çekebilen birleşik kameralar		No.4 Cartridge KodakEastman KodakRochesterUSA, 1897	
1898				J.Poljakow hızını otomatik olarak denetleyebilen

				bir kamera üretti.
1900	Şipşak kameralar		Brownie, Eastman Kodak, Rochester, USA, 1900	
1900	'Pul' Kamera		ICA Dresden, Almanya, 1910	
1900	Basın Kameraları		Tropenkamera, Erneman, Dresden, Deutschland, 1925	1900'lerde otomatik selftimer üretildi.
1903	Yelek cebi kamerası		Block notes, Gaumont & Cie, Paris, Frankreich 1903	
1913	35mm Kameralar		Ur-Leica, Oscar Barnack, Wetzlar, Deutschland, 1913	
1929	Twin lens reflex(çift objektif yansımali) kamera		Rolleiflex, Franke&Heidecke, Braunschweig, Almanya, 1929	
1933	35 mm reflex (yansımali) kamera		Kine-Exakta, Ihagee, Dresden, Almanya, 1938	

1934	Yay motorlu kamera		Robot, Berning, Düsseldorf, Almanya	
1936	Minyatür kamera, 8x11mm		Minox, Valsts Electro Techniska, Riga, Rusya	
1948	Hızlı görüntü kameraları		Polaroid Land Camera 95, Polaroid Corp, Cambridge, USA, 1948	
1956	Film değiştirilebilir arkalıklı kameralar		Adox 300, Adox, Wiesbaden, Deutschland	
1959	Zoom (zum) objektif		Voigtländer-Zoomar	1959, Otomatik pozlamaya programlanmış ilk kamera üretildi (Agfa Optima).
1960	Elektrik motorlu sürücüsü bulunan ilk foto-kamera		Iloca Electric, Iloca Camerawerke, Hamburg, Almanya	
1963	Çift film kartuşlu ve otomatik film hızı okuyabilen kamera		Instamatic, Kodak, Rochester, USA	
1964	Elektronik flaşlı Kamera		VitronaVoigtländer, Braunschweig	

1967	Otomatik pozlamalı single lens		Zenith D, Krasnogorsk Mechanical Factory "KMZ"SSCB	
1977	Otomatik odaklamalı kompakt kamera		Konica C35AF, KonishirokuTokyo, Japan	
1981	Sayısal kamera		Mavica, Sony, Tokyo, Japan	

⁴⁶Tablo 1:<http://www.biltek.tubitak.gov.tr/gelisim/fotograf/kameratarih.htm>

Aşağıdaki tabloda ise dijital kameraların gelişimini görmekteyiz.

1969	Bell Laboratuvarlarında çalışan iki bilim adamı George Smith ve Willard Boyle, dijital kameraların yapılmasını sağlayacak olan CCD'lerle geliştirdi. CCD'ler, üzerlerine düşen ışık miktarına göre elektrik akımı üretiyordu.
1973	Fairchild Semiconductor firması, CCD kullanan ilk dijital fotoğraf makinesini piyasaya sürdü. Bu kamera sadece 100×100 piksel görüntüleme kapasitesine sahipti. Siyah beyaz çekim yapıyordu ve görüntüyü belleğine yazmak için 23 saniye geçmesi gerekiyordu.
1974	Fairchild Imaging tarafından yapılan ve objektifi 8 inç'lik (20 cm) bir teleskop olan dijital kamera ile Ay'ın görüntüsü çekildi. Bu görüntü, ilk elektronik uzay fotoğrafı oldu.
1976	Canon, AE-1 adını verdiği kamerasında ilk kez olarak bir mikroişlemci kullandı.
1981	Sony, geniş kitlelerin satın alabileceği, küçük ve pratik ilk dijital kamerası olan Mavica'yı piyasaya sundu. 570×490 piksellik bir çözünürlüğe sahip olan kamera, görüntüleri disketlere kaydetme yeteneğine sahipti. Çekilen fotoğrafları TV ve bilgisayar ekranında gösterebiliyor, bir bilgisayar yazıcısından da kağıda basabiliyordu.
1985	Video kameraların milyonlarca satması üzerine evlerde elektronik fotoğrafçılık dönemi başladı.
1988	Tamamı dijital ilk kameralar piyasaya çıktı
1989	Canon ve Fuji, diskere ya da bellek kartlarına analog görüntü kaydeden elektronik kameralar yaptı.
1990	Elektronik görüntü işleyebilen Adobe Photoshop yazılımı piyasaya çıktı. Dycam, ilk dijital fotoğraf makinesini piyasaya sundu. 995 dolara satılan Model 1, siyah beyaz çekilen fotoğraflardan 32 tanesini 1 MB'lık belleğine depoluyordu. Görüntülerin çözünürlüğü 376×240 pikseldi
1994	Epson, ilk dijital fotoğraf yazıcısını piyasaya çıkardı. Yazıcı, fotoğrafları 720×720 pikselde basıp çerçevesiyordu. Kodak, profesyoneller için 6 MP'lik kamera geliştirdi. Bu kamera, zamanının sekiz yıl ilerisindeydi.
1998	Nikon, profesyoneller için ilk dijital SLR kamerayı piyasaya sürdü. 2000: Profesyonel fotoğrafçılar, dijital fotoğrafçılığı benimsemeye başladılar. Canon artık, filmli fotoğraf makinesi yapmayacağını açıkladı.
2002	Dijital görüntüleri karta basan ve herkesin kullanabildiği otomatlar geliştirildi. Dijital kamera sahipleri, istedikleri görüntüyü, istedikleri ebatla karta bastırabiliyordu. İşlem son derece hızlıydı ve kimyasal maddelere gerek kalmıyordu. Cep telefonlarına, fotoğraf makinesi özelliği eklendi.
2003	ABD'de dijital kameraların satışı, filmli kameraların satışını geride bıraktı. Canon, 6.3 mega-pikselle dijital SLR kamerası EOS'u bin sterlin'in altında bir fiyattan satışa çıkardı.
2010	Canon, 120 megapikselle kamerasını tanıttı. Kamera, 13.280 x 9.184 pikselle çözünürlük sunuyordu.

⁴⁷Tablo 2:<http://www.myfikirler.com/dijital-kameralarin-gelisim-sureci.html>

1.2.3. KISA FİLM ÖĞELERİ

Kısa film yapısı gereği bazı öğelerden oluşmaktadır. Çünkü bütün öğeler filmin bütününe meydana getirir. Bu öğeler şu şekildedir:

- 1) Senaryo
- 2) Işık
- 3) Ses
- 4) Kurgu
- 5) Oyuncu

1.2.3.1. SENARYO

E. L. Doctorow'a göre senaryo, "Öykü sanatı, insanın günlük zihinsel işlevine en yakın etkinliktir. İnsanoğlu yaşamının anlamını, olayların gelişimini ve çelişkilerini arar. Öykülere güvenerek karar verir. Her yaşta, herkes kendi yaşamının öyküsünü tam yetkili olarak anlatabilir"⁵⁰ Öykülü filmi ilk kez çeken *Georges Melies* olarak kabul edilir. Melies ilk olarak sahnelerini çiziyor daha sonra stüdyosunda filme alıyordu. Kimi zaman amatör oyuncularla filmlerini çekiyor. Kimi zamansa balerinleri kullanıyordu. Melies anlatım bütünlüğünü yakaladığı filmi ise "*Le Voyage Dans la Lune*" (Ay'a Seyahat 1902) ile sağladı. Film zamanın önemli romanlarından olan Jules Verne'nin yazdığı "*Dünyadan Aya*" ve H.G. Wells'in yazdığı "*Aydaki İlk İnsanlar*" kitaplarından uyarlanmıştır. Aynı zamanda sinema tarihinde özel efekt kullanan ilk film ve sinema tarihinin ilk bilim kurgu filmi olarak kabul edilmektedir.⁵¹ Buradan da anlaşılacağı gibi bir filmin senaryosu görsel ve dramatik yollardan iletmek için senariste ilham veren herşeyden çıkabilir.

RESİM 6: Aya Seyahat Filmi

⁵⁰Cooper Pat, Dancyger Ken, **Kısa Film Yazmak**, İstanbul, Es yayınları s.108

⁵¹[http://tr.wikipedia.org/wiki/Aya_Seyahat_\(film,1902\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Aya_Seyahat_(film,1902))

⁵²Resim 6: <http://ucanucgen.wordpress.com/tag/aya-seyahat>

Resimler, kişiler, kavramlar, tarihi olaylar, anılar, sosyal sorunlar, haberler, dergiler, gerçek yaşam öyküleri gibi olaylar projeye kaynaklık edebilir.⁵³ “Senaryo bitmiş film veya videonuzun ozalit planı gibidir. Seyircinin neler görüp duyacağını belirterek olayların adım adım gelişmesini açıklar.”⁵⁴ Yani çekilecek filmin daha önce kağıt üzerinde adım adım görmemizi sağlar. Senaryolar filmin nasıl oluşacağını, olay örgüsünün nasıl gelişeceğini, diyalogları, filmin nasıl gelişip sonuçlandığını anlatan dökümanlardır. Senaryoya resimler, kavramlar, mekanlar, anılar, sosyal sorunlar, hayaller kaynaklık edebilir. Senaryoyu biten filmin planı gibi düşünülebilir. Filmin nasıl ilerleyeceğini ağır ağır göstererek seyircinin neler göreceğini belirtir. Bir hikayenin anlaşılabilmesi için senaryo halinde yazılması şarttır. Senaryo kendi içerisinde kollara ayrılır:

1) SİNOPSİS: Senaryoda ilk evre olarak kabul edilir. Filmimizin yazılı taslağına verilen addır. Bir özetten daha derinlikli, senaryodan daha az kesindir. Bir özet niteliğindedir taşıyabilmektedir. Oyuncuların replikleri bulunmaz. Sahneler de yer almaz. İlgilileri (yapımcı/yönetmen) aydınlatmak amacıyla en kısa yoldan 1-2 paragraf içinde özetlenmesidir.⁵⁵

Tretmanın işlevi, filmde kilitli unsurları ve bu unsurların nasıl yer alacağı konusunda bilgi vermektir. Tretman kolayca okunabilmesi ve filmin neye benzeyeceği hakkında bilgi vermesi gerekmektedir. Tretman filmin yazıya dökülmüş halidir. İyi bir sinopsis hazırlamak yazdığınız senaryonun geleceği için çok önemlidir. Çünkü yapım şirketleri, yapımcılar sinopsis’e çok önem verirler. Örneğin elinizde bir film senaryonuz var ve siz bu senaryonun bir sinopsisini hazırlayıp bir yapımcıya götürmeye karar verdiniz. Eğer yazdığınız sinopsiste yapımcıyı etkileyecek, yapımcının zihninde bu film olur düşüncesini oluşturmazsa belkide senaryonuz çok iyi olmasına rağmen sinopsis yeterli olmadığından yapımcı yazdığınız senaryoyu dikkate almayacaktır.

⁵³Rea W. Peter, Irving David, **Sinema ve Video da Kısa Film I. cilt** yapım öncesi İstanbul, Es yayınları s.50

⁵⁴Peter, David, s. 48

⁵⁵<http://yasarsinema.blogspot.com/p/makaleler.html>

2) TRETMAN (GELİŞTİRİM): Filmin yazılı taslağına verilen addır. Bir özetten daha derinlikli fakat bir senaryodan daha az kesindir. Tretman daha çok kısa öykü olarak da düşünülebilir. Ayrıntılı olarak genişletilip, işlenmesiyle elde edilir. Sahnelerin azlığı çokluğu bakımından 10 sayfa ile 15 sayfa arasında değişkenlik gösterebilir.⁵⁶ Geliştirme senaryosudur. Yapısı itibariyle senaryoya benzeyen ama henüz nihai sonuca ulaşmamış taslak metin anlamındadır. Henüz kaleme alınmamış fikirlerin, senaryo ve kurguya geçmeden önceki düzensiz halidir. Senaryo yazılırken ve daha sonrasında kurgulanırken, tretman notlarına bakılarak başlangıç ve bitiş noktaları saptanır ve kurgulama gerçekleştirilir. Sinopsisin geliştirilmiş halidir. Senaryoda yer alacak sahnelerde nelerin aktarılacağına paragraflar halinde belirtilmesidir. Senaryo sahnelerinin azlığı-çokluğu bakımından 10 sayfa ile 15 sayfa arasında değişkenlik gösterebilir.⁵⁷

3) STORYBOARD (RESİMLİ TASLAK): Senaryonun resimli taslağına oluşturmaktır. Filmin görselleşmeye başladığı ilk bölümdür. Senaryo yapım ekibinin nerede ne yapacağını belirler. Storyboard filmin bir çizgi roman versiyonu olarak düşünülebilir. Resimli taslak filmi görsel olarak nasıl daha ilginç hale getirmemizi ve sonucu görmemizi sağlar. Storyboard oyuncuların ne tür bir performans beklendiğini görmelerine yardımcı olur. Storyboard çalışmasının çekimden önce bitirilmesi, filmin bütçelendirilmesi, dekorun tamamlanması ve doğru zamanlamanın yapılması açısından çok gereklidir.

⁵⁶Parker Nathan, **Kısa Filmler Nasıl yapılır,Nasıl Dağıtılır**, Kalkedon Yayınları,İstanbul s.20

⁵⁷<http://www.ozgurroman.com/siteyazi.aspx?yid=20>

Storyboard sanatçısı çalıştığı yönetmenin üslubunu çok iyi bilmek zorundadır. Çekimden önce çalışılacak kadraj, filmin formatı, temposu konusunda bilgilendirilmesi gerekir. Bir sinema filmiyle TV filmi, macera filmi ile duygusal filmin storyboard uygulamaları birbirlerinden çok farklıdır. Tüm çizim çalışmalarını bittikten sonra yönetmen artık kadraj problemleriyle kafasını meşgul etmeyecek, tek ve asıl derdi olan oyuncuların istediği performansı almaya çalışacaktır.⁵⁸ Yönetmenin senaryoyu anlatma şekline katkıda bulunur. “Matrix” filmini çekmeyi planlayan yönetmen, daha önce denenmemiş sahneleri ve görsel efektleri görüntü yönetmeni ve sanat yönetmenine storyboard yardımıyla anlatmayı başarmıştır. Görüntü Yönetmeninin kadrajını ayarlamasında yardımcı olurken, sanat yönetmeni için ise atmosferi ayarlamasında çok önemlidir. Storyboard yönetmenin çekilmesini istediği planı açıklamasına yardımcı olmaktadır. Özellikle senaryodaki sahne atmosferinin anlatılmasına yardımcı olur. Örneğin sahnede yağmurun yağması gerekiyorsa bu yağmurun hangi açıdan geleceği ve rüzgarın yönü bile çizimlerle anlatılabilir. Yönetmenin nasıl bir sis istediği veya kontrast oranları resimlerde belirtilebilir.⁵⁹Storyboard örnekleri aşağıdaki gibidir.

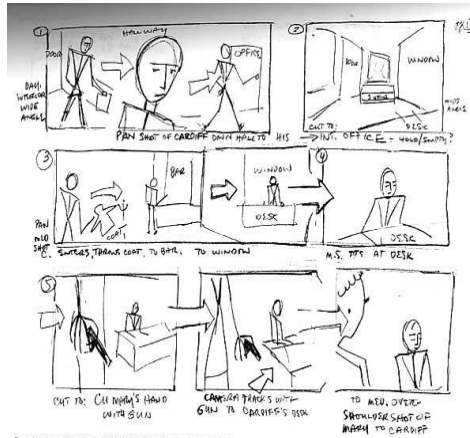

Figure 2-4 Visual Storyboard: Plot Image Interpretation. Reprinted with permission.

RESİM 7: Stoaryboard örneği

⁵⁸<http://senaryookulu.blogcu.com/tretman-orneklere/9062717>

⁵⁹<http://www.ozgurroman.com/siteyazi.aspx?yid=20>

⁶⁰Şekil 7: <http://accad.osu.edu/womenandtech/Storyboard%20Resource/>

1.2.3.2. IŞIK

Kısa süreli filmlerde ışık konusunda bir özen eksikliği görülse de ışığın istenen etkiyi yaratmakta çok büyük önemi vardır. “Işık ya da aydınlatma, bir görüntü içinde yer alan nesne ve kişilerin görülebilmesi ve görüntüye alınabilmesi için kullanılan bir araçtır. Işığın dramatik etkileri, kullanımında öznel ve nesnel etkilerinin olmasıyla ilgilidir. Işığın nesnel boyutu, geliş açısının değişimiyle, üzerine düştüğü nesnenin görünümünü değiştirebilir olmasıdır. Aydınlatmanın öznel etkisi de aydınlatma oranının izleyici üzerinde oluşturduğu etkidir. Örneğin aydınlık ve güneşli bir hava; sevinç, canlılık, karanlık; yağmurlu bir hava, keder ve durgunluk duygusu yaratmaktadır.

Böylelikle, çevreyi tanıtan ve anlamlandıran, görüntüdeki nesnelerin ya da kişilerin zaman ve uzamda ilişkilerini düzenleyen ve görsel sürekliliği etkili kılan, izleyiciye aktarılmak istenen iletiyi vurgular nitelikli aydınlatmanın organik, kompozisyonel, duygusal işlevlerini yerine getiren bir yöntem benimsenmiş olur. Işık kullanımının doğal sonucu olarak, nesne ya da kişinin uzamdaki yerini belirleyen ve nesnenin başka bir yüzeye düşerek oluşturduğu atılan gölge ve nesnenin üzerinde bulunan yani onun biçimini belirleyerek oluşan bağıl gölge olmak üzere iki tür gölge vardır. Bu bağlamda aydınlatma görüntü üzerindeki ışıklı ve karanlık yerlerin düzenlenmesidir.⁶¹Kısa filmlerde ışık grubu pek kurulmaz. Ancak yüksek bütçeli filmlerde kurulduğu görülmektedir. Örneğin; Erkan Balkan’ın yönetmenliğini yaptığı Amnezya adlı filmde ışık grubu bulunmaktadır. Işık grubu; ışık şefi ve ışık asistanlarından oluşur. Işık şefi yönetmen ve görüntü yönetmeni ile birlikte sahnelerin düzeni üstüne çalışır ve gerekli malzemeleri belirler. Işık şefine bağlı olarak asistan bulunur. Işık asistanına yardımcı olur.⁶²

⁶¹Parker Nathan, **Kısa Filmler Nasıl yapılır,Nasıl Dağıtılır**, Kalkedon Yayınları,İstanbul s. 178, 179, 180

⁶² Özalp Leyla, **Kısa Film Yapmak**, Hil yayın,İstanbul s. 72,73

İŞIK TÜRLERİ

- 1) FİLM VE VİDEO IŞIKLARI:** İnce ışıklandırma için profesyonel film ışık çeşitleri çok önemlidir. Filmimizde her ayrıntının çok önemli olduğunu düşünürsek yakın açılar için bile çok iyi ışık yapılması gerekir. Filmimiz için gereken ışık ölçüsüne ve kapsamına bağlı olarak, bir ışık takımı, ayaklıklar üzerine oturtabileceğimiz ve bir güç kaynağına bağlayabileceğimiz üç basit ışıktan, ayarlanması için jeneratörler, iskele donanımları, birkaç kamyon ışığa varan bir kamyon ışığa sahip olabilirler.
- 2) TUNGSTEN IŞIK:** En yaygın ışıklandırma türüdür. Bu şekilde adlandırılmasının sebebi ise, sabit bir renk sıcaklığı ile parlak ve dengeli bir ışık kaynağı sağlayan tungsten tellerine sahip olmalarıdır. Bağımsız olarak iki tür tungsten ışık vardır. Open Face ışıklar dengeli bir şekilde dağıtım yapan bir ışık kaynağı oluşturur. Frensel ışık ise spot ışıklarıyla ışıklandırılmış kaynak oluşturabilmeniz için, optik bir cam kullanarak ışığa odaklar.
- 3) HMI:** İki nokta arasında bir gaz kıvılcımı yakarak bir ışık kaynağı oluştururlar. Bunlar çok parlak ışıklar saçabilmekle birlikte, çoğunlukla yapay gün ışığı yaratmak için kullanılırlar. Kısa filmlerde çoğunlukla tungsten ışık kullanılır. Bu ışık, profesyonel film yapımlarında dahi özelleştirilmiş bir ışıktır ve yalnızca çok güçlü ışık kaynaklarına ihtiyaç duyulan, özel koşullarda kullanılırlar.⁶³

RESİM 8: Film Işıkları

RESİM 9: Tungsten Işık

RESİM 10: HMI Işıkları

⁶³Parker Nathan, **Kısa Filmler Nasıl yapılır, Nasıl Dağıtılır**, Kalkedon Yayınları, İstanbul s. 181, 182, 183

⁶⁴ Nathan, s. 183

⁶⁵ Resim8: [http://www.google.com.tr/imgres?q=hmi+işık&um=1&hl=tr\(30&page=3&tbnh=146&tbnw=146&start=59&ndsp=28&ved=1t:429,r:86,s:0,i:34](http://www.google.com.tr/imgres?q=hmi+işık&um=1&hl=tr(30&page=3&tbnh=146&tbnw=146&start=59&ndsp=28&ved=1t:429,r:86,s:0,i:34)

⁶⁶ Resim9: <http://www.kiralikkameram.com/%3Fp%3D1&docid=gYYIcMqRaVgrPM&imgurl=http://www.kiralikkameram.com/wpcontent/uploads/redheadcopy600x237.png&w=600&h=237&ei=qLvtUO2ADYW5hAeKxYG4Cg&zoom=1&iact=hc&vpx=642&vpy=379&dur=1217&hovh=141&hovw=358&tx=191&ty=100&sig=111056000067424104630&page=1&tbnh=112&tbnw=256&start=0&ndsp=26&ved=1t:429,r:17,s:0,i:136>

⁶⁷ Resim10: <http://www.avmevent.com/event/ses-isik-ve-sahne.html&docid=uN1glOWr-8rHKM&imgurl=http://www.avmevent.com/event/ses-isik-sistemleri/ses-ve-isikpodyum2.jpg&w=600&h=400&ei=F7vtUOHPB8HJhAehh4CYDw&zoom=1&iact=hc&vpx=175&vpy=125&dur=1617&hovh=183&hovw=275&tx=160&ty=86&sig=111056000067424104630&page=8&tbnh=141&tbnw=214&ndsp=26&ved=1t:429,r:99,s:100,i:3016>

⁶⁷ Resim10: <http://www.avmevent.com/event/ses-isik-ve-sahne.html&docid=uN1glOWr-8rHKM&imgurl=http://www.avmevent.com/event/ses-isik-sistemleri/ses-ve-isikpodyum2.jpg&w=600&h=400&ei=F7vtUOHPB8HJhAehh4CYDw&zoom=1&iact=hc&vpx=175&vpy=125&dur=1617&hovh=183&hovw=275&tx=160&ty=86&sig=111056000067424104630&page=8&tbnh=141&tbnw=214&ndsp=26&ved=1t:429,r:99,s:100,i:3016>

1.2.3.3. SES

Ses, görsel ve işitsel medyanın ortaya çıkışından itibaren büyük önem kazanan televizyon, sinema ve radyo gibi görselliğe dayanan yapımların vazgeçilmez unsurudur. Bu medyalardaki estetik yapıyı kurma, bilgi sağlama, ritmik yapıyı belirleme gibi temel işlevlerin yanı sıra, Reha Recep Ergül'ün de belirttiği gibi özel işlev olarak niteleyebileceğimiz, perdede gösterilen nesnelere bir vücut, bir kimlik ya da boyut verme işlevlerini de üstlenir.⁶⁸ Sesin hem fiziksel hem de estetik bakımdan farklılaşması, sese ilişkin tanımları da değiştirmektedir. Kameranın kendi mikrofonu olacaktır, ama doğal çevre sesi karşısında kameranın üzerindeki mikrofon düzgün bir ses kaydı almayacaktır. Mustafa Sözen ise sesi “akustik bir dalganın doğurduğu işitme duygusudur” şeklinde tanımlar. Ergül ise bu tanımı daha da genişleterek, “Sesi gaz, sıvı ya da katı ortamlar içerisinde hareket edebilen mekanik titreşimlerin oluşturduğu bir enerji biçimidir” şeklinde tanımlamıştır.⁶⁹ Konuşma, sessiz filmde sesli filme geçildiğinde çok fazla tartışma konusu olmuş ve sesin sinemanın simgesel anlatımını bozacağı biçiminde eleştiriler yapılmıştır. Ancak, film sanatında ses, görüntünün yanına çok sonraları eklenmesine rağmen filmin görsel estetiğini yeniden düzenledi ve görüntünün daha fazla anlam kazanmasını sağladı. Böylece yeni bir estetik enerji alanı olarak ses boyutu ortaya çıktı. Sesi daha net duyabilmek için kayıt alabilen bazı malzemeler bulunur. Ses mikseri, çeşitli ses kaynaklarının düzeylerini karıştırmak ve izlemekle birlikte, bu seslerin nasıl kaydedilmeleri gerektiğine ve nerelere yerleştirileceklerine karar vermeyi sağlamaktadır. Mikrofon ise diyalogları kaydederken genellikle daha temiz ses alınmasına yardımcı olur. Boom ve ses kablosu da ses için diğer önemli ekipmanlardır. Filmi oluşturan önemli ses öğelerini şu şekilde sıralayabiliriz: Diyalog, müzik, efektir. Diyalog, Yunancadaki dia ve logos kelimelerinin birleşiminden oluşur. Dia, yoluyla demektir. Logos ise; söz, ifade, bir şeyi göstermek, ortaya çıkarmak, hep birlikte anlamındadır.⁷⁰ Diyalogların filmdeki temel amacı, öykü ve karakterler hakkında önemli bilgiler vererek senaryoyu geliştirmektir. Tiyatronun temelini oluşturan diyalog, sinemada son derece dikkatli ve ekonomik bir şekilde kullanılmalıdır. Mehmet Arslantepe'nin belirttiği gibi “eğer diyaloglar, görselliğe yardımcı oluyorsa, konuyu ilerletiyorsa, karakteri tanımlıyorsa/tanıtıyorsa amacına uygun kullanılıyor demektir.”⁷¹

⁶⁸Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları:Gösrege Çözümlemesi modeli Prof. Dr. Selçuk Hünerli Doktora tez

⁶⁹Reha Recep Ergül, Ses, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Sağlık Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayını, 2. Baskı, 2001

⁷⁰http://jray72.blogcu.com/diyalog-nedir_12132231.html, 20.12.2008

⁷¹ArslantepeMehmet, **Bir Film Çekmek ve Masaüstü Filmciliğe Giriş**, İstanbul, Beta Yayınevi, Kasım 2007, s. 73

Filmdeki ses kuşağının bir diğer önemli ögesi ise müziktir. Amerikalı besteci Aaron Copland “Film müziği, sinema perdesinin arkasına yerleştirilmiş bir fırına benzer. Filmin sıcaklığı oradan gelir” diyerek müziğin önemini belirtmiştir.⁷²Müzik filmlerin önemli bir parçası haline gelmiştir. Müziğin filmlerdeki işlevi Cem Pakman’a göre ise; ” Müzik filmin zaman, yer ve atmosferini yaratır. Filmde yer alan karakterlerin psikolojik durumlarının altını çizer ve perdede gösterilemeyen duyguları anlatır. Bir süzgeç görevi görerek, izleyiciyi filmin teknik özelliklerinden soyutlar ve bir film izlediğinin ayırtına varmasını önler. Gerginlik yaratmaya ve ardından gerginliği düşürmeye yarar.”⁷³

Müzik filmlerde kullanılan en önemli ses öğelerinden biridir. Film müziği film için görüntülerle bir bütün oluşturmak amacıyla hazırlanır ve bunu gerçekleştirdiği oranda başarılı olur. Bu bütünlük, özellikle canlandırma sineması ve güldürülerde karşılaşılan, görüntünün müzikle betimlenmesidir. Film müzikleri de değişik kullanımları olan bir alandır. Bunlar destekleyici müzik, yinelemeli kavram ve müzikli film adını alırlar. Film süresince görüntülerle birlikte giden, söyleşme ve dipseslerin yanında varlığını belli belirsiz duyurarak, görüntülerin etkinliğini arttıran destekleyici müziktir. Müzik ses bezemi yaratmakta da kullanılabilir. Örneğin bir yörenin müzik biçeminden, o yörede geçen bir filmde, bölgenin havasını vermek için yararlanılabilir. Müzikli filmler kapsamına, tanınmış yorumcu, besteci ve ses sanatçılarının yaşam öyküleri, operalar, operetler ve danslı filmler girer.⁷⁴ Bu film türü, içinde müziğe çok fazla yer ayıran, müziğin görüntüler kadar ve kimi zaman daha fazla önem kazandığı ve bol bol kullanıldığı filmlerdir. Müzikli filmler, uzun çevrimli canlandırma filmlerinde sıkça kullanılan bir türdür. Çevresel seslerin de filmlerde önemli etkileri vardır. Simgesel olarak bir bölgeyi, nesneyi açıklayan tanıtan sesler kullanılır. Müzik ve dialog kadar ses efekti de öykü anlatımında çok önemlidir. Kullanılacağı yer ve biçime çok dikkat edilmesi gerekir. Mahmut Tali Öngören’e göre; ses efekti, konuşmayı ya da görüntüyü desteklemekte, bir yeri tanımlamakta, bir hava ya da atmosfer yaratmakta ve zaman belirtmekte kullanılan etkili bir öğedir. Tanımlanan ve tanımlanamayan ses efektleri bulunmaktadır. Tanımlanan ses efektlerine örnek olarak rüzgar sesini örnek olarak gösterebiliriz. Tanımlanamayan ses efektleri ise yağmur ve ateş sesidir. Yağmurun sesi ile yanan yağın sesi birbirine benzediğinden yağmur sesi verirken belirtmek için gök gürültüsü sesi de kullanılmalıdır.⁷⁵

⁷² Konuralp Sadi, **Film Müziği**, İstanbul, Oğlak Yayıncılık, 2004, s. 17

⁷³ Pekman Cem, **Görüntünün Müziği Müziğin Görüntüsü**, İstanbul, Pan Yayınları, Mayıs 2004,

s. 16

⁷⁴ Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları: Gösterge Çözümlemesi Modeli Prof. Dr. Selçuk Hünerli Doktora Tezi s. 74,75,76

⁷⁵ Öngören Mahmut Tali, **Senaryo ve Yapım**, İstanbul, Alan Yayıncılık, 1991, s. 121

1.2.3.4. KURGU

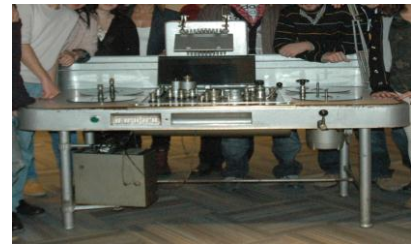
Kurgu, film işinin düşünce ve sistem içeren bölümüdür. Öykünün ilerleyişine göre planları arka arkaya bağlar. Kurgu yapan kimse aynı zamanda montajı da yapabilir, aynı zamanda planlar üzerinde karar verebilecek konumdadır. Montaj yapan bir kimse ise yalnızca teknik elemandır. İşin yorum kısmına karışamaz. Kurgu yapacak kişide olması gereken özellikler ise ;

- 1) Karşılaştırmayı bilmeli
- 2) Gözlemci olmalı
- 3) Çekimin büyüklüğü ve açının değişip değişmediğine karar vermeli
- 4) 12 saniye kuralı unutulmamalı. Kurgucu bir öykü anlatmaya başlarsa 12 saniyeyi geçmemeli
- 5) Teknik açıdan eksik bilgi vermemeli.⁷⁶

Sinemanın başlangıcından beri her film bir kurgu masasında tamamlanmıştır. Kurgucu, planları yanyana dizer ve yapıştırır daha sonra da örgünün ve ritmin uyumlu olup olmadığını denetler. Bunun için kesme ve yapıştırma yeterli olmaktadır. 80'li yılların başına kadar kurgu odalarında yaşam bu biçimde sürdü. Sonra yaşamımıza video girdi. Bilgisayarda yapılan kurgu iki biçimde gerçekleşmektedir. On Line kurgu ve Off line kurgu. On Line kurgu bilgisayarın belleğinde bulunan tüm sayısal dosyaları, resimleri, sesleri hiç sıkıştırma işlemi uygulamadan aktardıktan sonra kurgu işlemini gerçekleştirmektedir. Off line kurgu da eldeki tüm görüntüler bilgisayar belleğine aktarılır. Bu biçimde, kurgu aşamasında, istenilen herhangi bir yerde ve anda her türlü işlem gerçekleştirilebilir. Kurgu türleri Derleme Kurgu, Kesintisiz Kurgu, Almaşık Kurgu, Anlıksal Kurgu, Bağıntılı Kurgu, Benzetmeli Kurgu, Bireşimci Kurgu, Çözümleyici kurgu, Devingen Kurgu, Durgun Kurgu, Elektronik Kurgu, Girişik Kurgu, Görsel-İşitsel Kurgu, Hızlı Kurgu ve Yavaş Kurgudur.

RESİM 11: 3 Maymun Kurgu Masası

RESİM 12: 3 İlk Kurgu Masası

⁷⁶Küçükdoğan Bülent, Yavuz Turhan, Zengin İbrahim **Video ve Film Kurgusuna Giriş**, Es yayınları, 2008, İstanbul, s. 8, 14, 15

⁷⁷Resim11:<http://sinedebiyatro.wordpress.com/2009/03/22/3-maymun-bir-kopus-film>

⁷⁸Resim12: İlk Kurgu Masası

Ses Kurgusu ise en az görüntü kurgusu kadar önemli ve zaman alıcı bir işlemdir. Renk düzeltme kurgusu, kurgu bittikten sonra renk sürekliliği olmayan planların düzenlendiği işlemdir. Master kopya kurgu ise sonunda alınan kopya bir başka deyişle filmin çıkış kopyasına verilen addır. Time Code ise çekim sırasında kameranın kaset üzerine kaydettiği zaman çizelgesidir.⁷⁹ Kurgucular yapım faaliyete geçilmeden bir kaç haftadan önce topluluğa katılır. Ona çoğunlukla ekibin sihirazı gözü ile bakılır. Filmin son halini oluşturur. İki tip montaj vardır. Bazen Hollywood montajı olarak sınıflandırılan montaj özünde Avrupa montajından ayrılır. Avrupa montajı öykü, durum ve karakter gelişimi için dikkatle düzenlenmiş ve kurgulanmış kesmeler kullanılmaktadır. Hollywood montajı ise; bir dizi zincirleme içinde yer alan birçok sessiz kesmeden oluşmakta ve her zaman müzik ile altı çizilmektedir.⁸⁰ Kurgu filmin son halinin verildiği aşamadır. Bir sahnenin kurgulanmasına geçilmeden önce şu şekilde olabilir:

- 1) Sahnenin tamamı çekilir.
- 2) Genel plan ile detay plan çekilerek ikisi karıştırılır.
- 3) Birden fazla plan çekilerek birbiri ile karıştırılır.

Kurgu yapımında üç farklı format görmekteyiz:

1) FİLM KURGUSU: Çizgisel sıralamaya dayanmaz, yani sıralamasızdır. Yani non-lineardır. İki aşamalı olarak yapılmaktadır. Birincisi pozitif film kurgusudur. İkincisi negatif film kurgusudur. Pozitif film kurgusu, kurgu masasında yapılmaktadır. Masalarda manyetik ve optik ses okuyan kafalar vardır. Ayrıca filmi kesmek için bulunan kesici mekanizması vardır. Pozitif kurgudan sonra negatif kurgu başlar. Kurgulanmış kısımlar negatif kurgu odasına yollanır ve parçaların eş negatifleri bulunarak birbirine eklenir.

2) ANALOG VİDEO KURGU: Çizgisel bir sıra izlemek gerekir, sıralamalı'dır. Yani linear'dır. Klasik analog video kurguda ise elektronik görüntüler, boyu belli bir bant üstüne baştan başlayıp sona doğru sırayla yerleştirildiği için sıralamalı olarak adlandırılmaktadır.

3) DİJİTAL VİDEO KURGU: Film kurgusu gibi sıralamasızdır. Türkçe'de non-linear ve linear kelime çevirisi kullanılarak çizgisel olmayan ve çizgisel kurgu olarak da kullanılmaktadır. Dijital teknolojinin gelişmesi ile bilgisayarla yapılan kurguda ise dijital veya dijital olmayan video formatla kaydedilmiş elektronik görüntü ve sesler kurgu yapılacak bilgisayarın sabit sürücüsüne kaydedilir ve kullanılacak olan bölümler seçilerek ard arda bilgisayar da birbirine eklenir.⁸¹

⁷⁹Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları:Gösterge Çözümlemesi Modeli Prof. Dr. Selçuk Hünerli Doktora tezi

⁸⁰Özalp Leyla, **Kısa Film Yapmak**, Hil yayın,İstanbul s.141-150

⁸¹Dmytryk Edward, Dmytryk Jean Porter, **Sinemada Yönetmenlik,Oyunculuk, Kurgu**, Doruk İstanbul, s.41

1.2.3.5. OYUNCU

Senaryoda oluşan karakterlere uygun rolü canlandırabilecek ve oyunculuk yeteneği olan kişiler filmin gidişatını etkileyecektir. Role uygun oyuncu seçildiğinde filmin inandırıcılığı artar. Profesyonel oyuncularla çalışmak yönetmenin işini daha da kolaylaştırmaktadır. Profesyonel olmayan oyuncular ile de yönlendirmeler olduğu sürece yönetmen istediği sonucu alabilir. Oyuncuları bulmak için ise ilan verebilir, oyunculuk okullarına ve casting ajanslarına bakılabilir.⁸²Oyuncu ile yönetmen arasındaki ilişki, seçmeler sırasında başlar. Yönetmen bu noktada hata yaparsa, bundan bütün yapım etkilenir. Çocuk oyuncular için ise bu iş daha zordur. Çünkü yetenekli çocuk oyuncu bulmak çok zordur. Aynı zamanda çocuk oyuncuyu kontrol etmek çok zordur. Çocuk oyuncu seçerken çocuğun enerjisini ve dikkat süreside göz önüne alınmalıdır.⁸³Rol uzun ya da kısa olsada tüm karakterlerin tam bir kişilik sergilemesi gerekir. Bir yıldızın arabasının kapısını tutan kapıcı bile olsa, geliştirilmeye değerdir⁸⁴ Bir yıldızın arabasının kapısını tutan kapıcı bile olsa, geliştirilmeye değerdir⁸⁵ İki tipoyunculuk vardır. Birincisi ve en doğal olarak en yaygını tip oyunculuğudur. Görünümü ve kişiliği ile bize güven veren tanıdığımız bir oyuncunun kullanımı. İkincisi ve en zor durumlarla yönlendirir.⁸⁶ Oyuncu seçimi ile ilgili sorunları incelersek en önemlisi yıldız oyunculardır. Pek çok yapımda zirvedeki oyuncuları seçerler. Bu sayede yapım olarak filme getiri sağlar. Pek çok örnekte olduğu gibi bir film, afişine yazacağı bazı isimler olmadıkça gösterimciye satılmaz. Diğer bir sorun ise kendi oyuncusunu seçme konusunda ısrarlı olan yönetmen iyi sinema oyunculuğunu oluşturan şeyleri bilmelidir. Oyuncular için ilk yapılacak şey, okuma provasıdır. Kamera sete gelmeden ve bir tek spot bile yakılmadan önce herkes sahnenin nasıl çekileceğini bilmelidir. Bu yüzden sahne çekilmeden önce yönetmenin ilk görüşlerini oyuncuların katkılarını sunmalarına izin verince açılacak yeni ve muhtemelen daha iyi yollara gözlerini kapamasını getirmemelidir.⁸⁷John Woo söylemine göre: “Aktörlerle çalışmak için onlara biraz aşık olmak gerektiğini sanıyorum.Film çekilmeden onlarla çok vakit geçirmek için ısrar ederim kafalarında ne olduğunu keşfetmek için onlarla konuşur, tartışırım ve onlar konuştuğunda, ben onları nasıl çekeceğimi anlamak için gözlemlemeye başlarım”⁸⁸

⁸²Dmytryk Edward, Dmytryk Jean Porter, **Sinemada Yönetmenlik, Oyunculuk, Kurgu**, Doruk yay., İst., s. 41

⁸³Daniel Arijon, **Film Dilinin Grameri I. Cilt Durağan Sahneler** İstanbul, Es yayınları, s.76

⁸⁴Dmytryk Edward, Dmytryk Jean Porter, **Sinemada Yönetmenlik, Oyunculuk, Kurgu**, Doruk yayıncılık, İstanbul, s.253

⁸⁵Dmytryk, s. 28.

⁸⁶Dmytryk s.40.

⁸⁷Dmytryk s.152.

⁸⁸Aydın Hasan, **Ünlü Yönetmenlerden Sinema Dersleri**, İnkilap Kitapevi, İstanbul, s.35

Birçok yazarın ve sinemacının zorlandığı özel teknik ise seyircinin ilgisini çekmek. Öğrenciler ya film festivalleri için film çekerler ya da seyirciye yönelik film çekerler. Her sinema öğrencisi bilir ki, filmler alanı ve zamanı kullanırlar. Sinema oyunculuğu temelinde doğalcıdır ve tiyatro oyunculuğunda bu yoktur. Bir oyuncuyu geçmişte oynadığı filmlere dayanarak seçmek oldukça önemlidir.

1.2.3. KISA FİLM TÜRLERİ

Kısa süreli filmler 6 türe ayrılmaktadır. Bu türler şu şekildedir:

- 1) Kurmaca
- 2) Belgesel
- 3) Deneysel
- 4) Animasyon
- 5) Reklam-Tanıtım Filmi
- 6) Video Klip

1.2.4.1. KURMACA

Film öyküleri planlanmış ya da planlanmamış olabilir. Burada tartışılan teknikler, çoğunlukla olayların seçildiği, düzenlendiği ve birbirine bağlı aksiyonlar dizisi halinde sahnelendiği planlı bir yaklaşımla ilgilidir⁸⁹ “İyi belgesellerin çoğunluğu, katıksız bir gerçek ile dikkatlice düzenlenmiş bir kurmacanın karışımı olan ikili bir yaklaşımdan yararlanır. Film öyküleri planlanmış ya da planlanmamış olabilir.” Kısa filmin kurmaca ya da diğer adıyla konulu film türünde, öncelikle bir önerme ve bu önerme doğrultusunda bir öyküden hareket edilir. Ancak kısa filmde ele alınan öykünün dramatize edilmesi, uzun çevrimli filmlerden farklı olarak daha çarpıcı öğelerin kısa bir anlatım yoluyla aktarılması sonucu gerçekleşir.⁹⁰ Öykülü kısa filmler daha çok ekonomik anlatımlar uygular. Kurmaca kısa filmlerde uzun girişlere ve detaylı karakter anlatımlara başvurulmaz. Sembolik anlatımlar ile konuların anlatılması hedeflenir.⁹¹ Şefik Güngör’e göre; uzun çevrimli filminden farklı olarak, öykülü kısa film genellikle küçük bir ekip ve bütçeyle gerçekleştirildiği ve ticari kaygılardan uzak kalabildiği için, hiç kimsenin beklentisine boyun eğmeden, yaratıcısının tüm özgürlüğünü taşır. Bu durum, öykülü kısa filmin ele avuca sığmaz bir özellik göstermesine, kendi türü arasında da önemli anlatım farklılıkları barındırmasına yol açar.⁹²

⁸⁹Daniel Arijon , Film **Dilinin Grameri I. cilt Durağan Sahneler** İstanbul, Es yayınları, s.30

⁹⁰Kısa Filmin Oluşum Sürecinde Ses Öğelerinin Kullanımı, Yüksek Lisans Tezi, Serkan Öztürk

⁹¹Şefik Güngör, 1996, “*Öykülü Kısa Film*”, Antrakt Dergisi, İstanbul, Sayı 56, s. 8

⁹²Güngör, s.8

Kurmaca film türü en çok ilgi duyulan türdür. Mutlaka anlatılan bir konu vardır. Bu konu genellikle dramatize edilerek anlatılır. Süre kısıtlı olduğu için genellikle çarpıcı ve anlık öyküler tercih edilir. Kurmaca film serim, düğüm, çözüm gibi bölümlere ayrılır. Genel olarak kurmaca süreleri en fazla 30 dakikayı geçmemektedir. Çünkü 30 dakika sonrası orta çevrimli film olarak kabul edilmektedir. Kısa filmde öykü uzun çevrimli filme göre farklılıklar gösterir. Kısa film de öykünün çarpıcı bölümleri kısa bir anlatım yolu ile aktarılmasından oluşur.

1.2.4.2. BELGESEL

Sinema öykülü filmlerle ilerleyerek farklı alanlar oluşturmuştur. Sinemanın stüdyo dışında da var olduğu unutulmamalıdır. Belgesel filmin doğuşu sinemanın doğuşuyla aynı tarihtir. Çünkü ilk filmler belgesel sinema olarak kabul edilir. Louise Lumiere belgesel filmin öncüsü Barnow'un ifadesi ile belgesel filmin yaratıcısıdır. Belgesel için ilk önce dikkatli bakmak, yani görmek dinlemek ve hissetmektir. Gözlem belgesel filmin anahtarındır.⁹³ Belgesel filmler daha çok bir dönemin ötesinde olarak oluşmuştur; bu kısmen amatör çalışmaların sonucu, kısmen de estetik kaygıların neden olduğu bir durumdur.⁹⁴ Belgeseller belli bir amaca hizmet etmektedirler. Bu bir propaganda gereksinimi nedeniyle olabildiği gibi modern deneyimlerin yüzeyinin ortaya konması şeklinde de olabilir.⁹⁵ Belgesel film sanat ve belgenin gözleme dayanarak elde edilebilecek bir film türüdür. Belgesel filmde ele alınan bireylerin sahip oldukları görüş açısından aynı yönde düşünülmesi gereklidir. Bu sebeple toplumun yaşamını sürdürmek için kullanılan bir sanat türüdür. Belgesel filmi iletişim aracı olarak kullanıldığını düşünürsek toplumun gerçeğini gösterdiğini söyleyebiliriz. Rotha'ya göre belgesel filmin en önemli görevleri şunlardır:

- 1) Halkı ve onun sorunlarını göz önüne sermek
- 2) Halkın bir bölümünü diğerine tanıtmak
- 3) Güçsüzlükleri araştırmak
- 4) Olayları bildirmek
- 5) Toplumun egemen sınıfı arasında daha geniş ve içten bir anlayış yayma⁹⁶

⁹³Gündeş Simten, **Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi Türkiye'ye Yansıması**, Alfa Yayınevi, İstanbul, s. 16

⁹⁴ Paul Rotha, **Belgesel Sinema**, İzdüşüm Yayınları, İstanbul, s. 49

⁹⁵Paul, s.79

⁹⁶Gündeş Simten, **Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi Türkiye'ye Yansıması**, Alfa Yayınevi, İstanbul, s.18

Konuyu doğal çevresinde yada benzeri bir çevrede işleyip nesnel bir tutumla yansıtan belgesel filmin özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

- 1) Sinemacı kendi yaşadığı çağı ve toplumunun önemli sorunlarını ilgili tüm bilgileri toplayarak inceler.
- 2) Konu iyice kavrandıktan sonra taslak hazırlanır.
- 3) Film konunu geçtiği yerde ve ya benzer bir ortamda geçer
- 4) Bu gerçek yansıtılırken nesnel kalmaya çalışır
- 5) Görüntü ve açıklamaları herkes tarafından anlaşılabilir şekilde olmalıdır.
- 6) Belgesel filmde genel amaç sorunları ortaya koymak çözüm yollarını araştırmak ve bulmak diye belirlenebilir.⁹⁷

Belgesel, tıpkı kısa film gibi hakkında çok çeşitli tanımların yapıldığı bir film türüdür. Seyide Parsa'nın da ifadesi benzer niteliktedir. Ona göre; belgesel kavramının kesin bir tanımını yapmak zor, hatta imkansızdır. Bu alanda çalışan farklı kişiler, farklı tanımlar yapmaktadırlar.⁹⁸ Bu tanımlardan birisi de Özön'e aittir. Özön, belgesel filmi; "Kurmacaya yer vermeyen ya da pek az yer veren konusunu doğrudan doğruya doğadan alan dışımızdaki dünyayı, gerçeğe elden geldiğince uyarak, nesnel bir tutumla yansıtmaya çalışan film türü" olarak tanımlamaktadır.⁹⁹ Belgesel film olaylardan etkilenerek toplumsal konuları işler. Çok önemli araştırmalar sonucu ortaya çıkar. Halkın bir bölümünü diğerine tanıtır. Gerçek ortamda çekilir ve kurmaca filmde olduğu gibi özel kıyafete, makyaja gerek yoktur. Yönetmen ne kadar öznel bakmamaya çalışsa da kendi görüşünü de filme katar. Belgesel film de insan ögesi çok önemlidir. Hale Künüçen'in de ifade ettiği gibi, canlı ve derin bir belgesel filmi gerçekleştirebilmek için başlı başına insanı işin içine sokmak ve göstermek gerekir.¹⁰⁰ Aslında "*Trenin Vincennes Garı'na Girişi*" filmi belgesel film sayılabilir. Belgesel film formu daha gelişmiş çeşitlemeler sunar. Belgesel filmlerin çoğunluğu sadece bir değil, ortak bir güdülenme doğrultusunda gelişen birden fazla olay ile uğraşır.¹⁰¹ Belgesel Film konusunu doğallıktan alır. Gerçek ile kurmacanın karışımı olan ikili yaklaşımdan da yararlanabilir. En önemlisi halkın sorunlarını göz önüne serebilmeli olayları bildirebilmelidir. Belgesel filmler olayın geçtiği mekanda çekilmelidir. Doğal ses ağırlıklıdır ve film için özel müzikler bestelenir. Belgesel film konusunu toplumdan alır. Sorunları gözler önüne serer.

⁹⁷Gündeş Simten, **Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi Türkiye'ye Yansıması**, AlfaYayınevi, İstanbul, s.21

⁹⁸Künüçen, Hale 2001, "*Görüntülerle Erenlerin İzinden*", Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, sayı 17, s. 17

⁹⁹ Arijon, Daniel, **Film Dilinin Grameri 1**, İstanbul, Es Yayınları, s.29

¹⁰⁰ Arijon , s.30

¹⁰¹ Arijon, s.30

Belgesel filmler haber belgeseli, gezi belgeseli, toplumsal belgesel, araştırma belgeseli, bilimsel belgesel, tarih belgeseli, propaganda belgeseli ve derleme belgeseli olmak üzere 8'e ayrılır. Türkiye'de belgesel filmin başlangıcı için kesin bir tarih verilmemekle birlikte 14 Kasım 1914 günü Ayastefenos'taki Rus anıtının yıkılışının 150 metrelik filmini çeken Fuat Uzkınay'ı ilk Türk yönetmen olarak kabul edilebilir.¹⁰²Türk belgeselinin geçirdiği evrim 3 farklı şekilde incelenir:

- 1) Başlangıcından Cumhuriyete kadar belgesel filmler
- 2) Cumhuriyet'ten İkinci Dünya Savaşına kadar belgesel filmler
- 3) İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze belgesel filmler

1.2.4.3. DENEYSSEL

Deneysel film sinema tarihçilerinin çoğu zaman o ana kadar kullanılmamış konuları kullanan sanatçılar için yeni ufuklar açmayı deneyen bir türdür. Deneysel filmlerde ticari filmlerde olmayan, kendi açılarından karakteristik olan bazı uygulamalar vardır. Bunlar;

- 1) Hikaye belli bir zaman ve mantık sırasına göre ilerlemeyebilir.
- 2) Net olmayan görüntüler, abartılı oyunculuklar, senkronize biçimde kaydedilmiş sesler gibi teknikler deneysel filmlerde bulunabilir.
- 3) Deneysel filmlerin en önemli özelliği parasız sanatçılar tarafından, tamamen bağımsız sanat üretmek amacıyla çekilmek olduğu için deneysel filmlerde aklınıza gelen her türlü konu işlenebilir.¹⁰³

Bir deneysel sinemacının en önemli özelliği dışarıdan veya içeriden sansürü baştan reddetmiş olmasıdır.“En özgün kısa film türlerinden biri olan deneysel film, kamera ve kurgunun sınırlarını zorlamak, onlarla neler yapılabileceğini keşfetmek olarak da yorumlanabilir”¹⁰⁴Deneysel film yönetmenin kendi diline dayanır. Kamera ve kurgu çok ileri düzeyde kullanılarak,bir anlamda onlarla neler yapabileceğini keşfetmektir. Sabri Kılıç'ın Jean Mitry ile yaptığı söyleşide ise şöyle tanımlar: “Ben sinemaya yeni bir şeyler getirmiş olan her filmin deneysel bir film olduğunu düşünüyorum. Örneğin “*Potemkin Zirhlisi*”, Gance'ın ‘*Napolyon*’u, ‘*Tekerlek*’ı, Melies’in deneysel bir filmidir

¹⁰²Gündeş Simten,**Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi Türkiye'ye Yansıması**, Alfa Yay., İstanbul,s.103

¹⁰³http://tr.wikipedia.org/wiki/Deneysel_film

¹⁰⁴http://tr.wikipedia.org/wiki/Deneysel_film

”Deneysel film, sinema tarihçilerinin çoğu tarafından sinemada o ana kadar kullanılmamış konuları, ilginç ve değişik tekniklerle ele alarak yapılan ve sinema sanatçılarına yeni ufuklar açmayı hedefleyen film türü olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca deneysel filmleri "*avant-garde*", "*öncü*", "*bağımsız*" "*underground*", "*yeraltı sineması*" gibi sıfatlarla da tanımlamak mümkündür.¹⁰⁵ Günümüzde deneysel filmler genellikle dışavurumcudur. Deneysel film de birçok yöntem vardır. Bazıları üst üste pozlama, filmi geri sarma ve diğeri de filmin hızıyla oynamadır. Deneysel film de yönetmen kendi ışığını, sesi vb. kullanır. Yönetmen tamamen özgündür. Bazı yönetmenler deneysel filmlerin anlaşılmasız olması durumunu göz önüne alarak çektiği filmi bir türe bağlamak için işin içinden çıkamadığından çıkış noktası olarak hemen deneysel film çektim diyorlar. Bazı yönetmenler ise hazırladıkları bazı hareketli görselleri deneysel adı altında "kısafilm" olarak ilan etmektedirler.¹⁰⁶ Deneysel filmin ortak noktası anlaşılmasızdır. İçinde hareket olmayan deneysel filmler olabileceği gibi hareketten başka bir şey olmayan deneysel filmler de vardır. İnsanlar üzerinde yapılan ışık üzerine yapılan deneysel filmler vardır Günümüzdeki deneysel filmler genellikle dışavurumcudur. Deneysel film de birçok yöntem vardır. Bazıları üst üste pozlama, filmi geri sarma ve diğeri de filmin hızıyla oynamadır. Deneysel film de yönetmen kendi ışığını, sesi vb. kullanır. Yasaklanan deneysel filmler olduğu gibi ödül alan deneysel filmler de vardır. Örneğin; Belmin Söylemez'in yönettiği "uyku hali" adlı deneysel kısa filmidir. Ankara kısa film Festivalinde ve İFSAK kısa film festivalinde en iyi deneysel film ödülleri almıştır.¹⁰⁷ Kısaca tanımlamak gerekirse deneysel sinema; sinematografik stillerin, biçimlerin bir patlama halinde dışavurumudur. Can'a göre, deneysel film türünde uygulanan birçok yöntem vardır. Bunlardan birisi üst üste pozlama, filmi geri sarma ve diğeri de filmin hızıyla oynamadır. Kısacası alışılmadık biçimdeki konulardan ve birbirine fazla benzemeyen filmlerin çıktığı türdür. Fakat deneysel filmin özgünlüğü bazı kişiler tarafından tamamen yanlış değerlendirilmekte ve hata payını en çok kaldıran tür olarak kabul ediliyor.

RESİM 13: Deneysel filmden örnek

¹⁰⁵ Gündeş Simten, *Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi Türkiye'ye Yansıması*, Alfa Yay., İstanbul, s.103

¹⁰⁶ <http://www.belminsoylemez.com/T/Filmografie.html>

¹⁰⁷ Şekil 13: <http://haberciniz.biz/deney-filmi-taslari-yerinden-oyunatacak-867084h.htm>

1.2.4.4. ANIMASYON

Canlandırma sinemasının Türkiye'ye girişi 1930'lu yıllarda Disney ve çağdaşı olan sanatçıların filmlerinin Türk sinemalarında gösterime başlamasıyla olmuştur. Bu filmleri izleyen Türk Sanatçıları, daha çok Türk karikatür sanatçıları canlandırma sinemasına ilgi duymuş ve bu alanda çalışmalar başlatmışlardır. Türk canlandırma sineması 1960'lı yıllarla birlikte reklam piyasasıyla çalışmaya başlamıştır. Bunların en önemlileri ve süreklileri Filmar, İstanbul Reklam, Kare ajans, Radar Reklam, Stüdyo çizgi, Canlı Karikatür, Ajans Bulu Sinevizyon Pasin Benice Animasyon, Artnet gibi ajanslardır.¹⁰⁸ Sinemanın ilk görüntülerinin aslında animasyondan oluştuğu söylenebilir. Bir saniye de 16 fotoğraf hareketi oluşmakta ve bu hareket arka arkaya gösterildiğinde göz bunları biraraya getirerek görüntü oluşmaktadır. İlk canlandırma filmlerinde her çizim geri planlarıyla birlikte her karede tekrar edilerek çiziliyordu. Bu teknik filmin çekimini çok fazla yavaşlatmaktaydı. Bu sorun 1914'te Earl Hurl tarafından saydam film tabakasının bulunmasıyla aşılmıştır. Zamanın ilerlemesi ile birlikte teknolojik anlamda ilerlemeler oldu. Artık bütün işlemler flash gibi programlar da yapılmaya başlanmıştır. Günümüzde reklam filmlerinde ve kliplerde çoğunlukla kullanılmaya başlanan en önemli türlerden biridir. Türkiye'de canlandırma sineması, 1940'lardan itibaren sinemalardaki gösterimlerden önce izleyiciye izletilen kısa reklam filmlerinin canlandırma tekniklerinden yararlanılarak hazırlanmasıyla başlamıştır.¹⁰⁹ Canlandırma tarihinde önemli kişi ve kurumlar şu şekildedir:

1) Emile Cohl ve Dönemi: Animasyonun ilk ustası Emile Cohl, aslen karikatür sanatçısıdır. 1907 yılında Gaumont'da çizgi filmler yapmaya başlar, 1908'den itibaren de çeşitli canlandırma filmlerine el atar.¹¹⁰ Emile Cohl 1908 yılında gerçekleştirdiği *Fantasmagorie* filminde tek çevrimli film tekniğini kullanarak kahramanlarına bağımsız bir devinim kazandırmaya çalışmıştır. 1908-1910 yılları arasında 70'e yakın film çekmiştir.¹¹¹

2) Fleischer Kardeşler: Fleischer gelişiminde öncü oldu ve Max Fleischer 1921'de canlandırma sinemasına başlamadan önce bir çizgi roman çizeriydi. Kahramanları *Popeye, Betty Poop'dur*.¹¹²

3) Walter Elias Disney ve Dönemi: ABD'li yapımcı, yönetmen, senarist, seslendirmen ve animatör'dür. Walter Disney'in ilk canlandırma filmi bir reklam evine ressam olarak girdiğinde gerçekleştirmiştir.

¹⁰⁸Hünerli Selçuk, **Canlandırma Sineması Üzerine**, Es Yayınları, İstanbul, s. 15

¹⁰⁹Hasan Aydın, 1989, "**Canlandırma Sineması Ve Sinema**", sayı 7, s. 28

¹¹⁰<http://sinemaninaltincagi.blogspot.com/2008/03/emile-cohl-1857-1938.html>

¹¹¹Hünerli Selçuk, **Canlandırma Sineması Üzerine**, Es Yayınları, İstanbul, s 15

¹¹²Hünerli, s 17

“*Alice in Cartoonland*” (Alis Karikatürler Diyarında) olmuştur. Disney’in en önemli denemesi hiç kuşkusuz 1940 yapımı olan “*Fantasia*” filmidir. Bu filmle canlandırma teknikleriyle müziğe biçim vermeyi denemiştir. Disney ve Pixar yapımevleri ortaklığıyla “*Toy Story I*”ve “*Toy Story II*”, “*A Bugs Life3*” ve “*Finding Nemo*” filmleri 3 boyutlu bilgisayar yöntemi ile yapılmış ve çok beğeni kazanmışlardır. “*Toy Story*” ve “*Finding Nemo*” filmleri en iyi canlandırma film dalında Oscar kazanmıştır.¹¹³Sonuç olarak canlandırma gerçekte devinimi olmayan nesne ya da görüntülerin devinimliymiş izlenimi verecek görüntüdür.¹¹⁴ Animasyon ekonomik açıdan daha şanslıdır. Çünkü filmin büyük bir kısmı sayısal ortamda gerçekleşir. Festivallerin geneline bakıldığında az sayıda bu kategorinin bulunduğunu görürüz. Bir filmi görselleştirmek için Story-board’a ihtiyaç vardır. Böylelikle filmi önceden izleme olanağı bulunur.¹¹⁵

1.2.4.5. REKLAM-TANITIM FİLMİ

Etkili ve etkileyici iletişim biçimi olarak tüketicileri bir mal ya da hizmetin varlığı hakkında uyarmak ve o mala, markaya, hizmete veya kuruma olumlu bir tutum yaratmak amacıyla göze veya kulağa hitap eden mesajların hazırlanması ve bu mesajların türlü medyalarda ücretli olarak yayınlanması biçiminde tanımlanan reklam, hem tüketiciye bilgi aktarır hem de tüketiciyi ürüne ya da hizmeti kullanmaya, satın almaya yönlendirir. Bir başka deyişle, tüketiciyi ürünü ya da hizmeti kullanmaya ikna eder.¹¹⁶ Aydın Özgür’e göre ilk reklam filmi New York kentinde, Brooklyn Dodgers ve Philledelphia Phillies maçının devre arasında yayınlanmıştır ve toplam yirmi saniye sürmüştür.¹¹⁷Ürünlerin tanıtılabilmesi için mesaj veren filmlerdir. Özgür’ün ilk reklam filmi nitelemesi Uzun’un ifadeleriyle çelişmektedir. Uzun’a göre; “*bilinen ilk reklam denemesi, MTV izleyicisine ulaşmak isteyen Levis firmasının 1985 yılında yaptırdığı bir dizi reklam filmidir.*” 35 mm optik film kullanılarak yapılan filmler artık sayısal ortamda üretilen filmlere dönüşmüştür. Günümüzde animasyonunda kullanılmasıyla önemli ölçüde gelişen reklam filmi kısa anlatımlarla izleyiciye sunulur. Eski dönemlerde 35 mm kameralar ile çekilen reklam filmler yerini sayısal ortamda üretilen filmlere bırakmıştır.¹¹⁸

¹¹³ Hünerli Selçuk, Canlandırma Sineması Üzerine, Es Yayınları, İstanbul, s 58

¹¹⁴ Hünerli, s 69

¹¹⁵ Küçükdoğan Rengin, Reklam Nasıl Çözülür?, Beta yayım, İstanbul, s 7

¹¹⁶ Tarkan Kaynar, Önce Kısa Film Vardı, İstanbul, Antrakt Yayınları, 1993, s. 10

¹¹⁷ Küçükdoğan Rengin, Reklam Nasıl Çözülür?, Beta yayım, İstanbul, s 13

¹¹⁸ Küçükdoğan s 13

Reklam filminde birçok unsur kullanılır. Görsel ve işitsel unsurlar, ışık ve aksesuarlar önemli bir bütün oluşturur. Reklam iletişiminde olası tüketici reklamı yapılan ürünü satın almaya ikna edilmelidir. İkna edici, etkili ileti yaratılmadığında ise olası tüketici ile gerekli reklam iletişimi kurulamaz ve geri bildirim bir başka deyişle satın alma eylemi gerçekleşemez. Başarılı ve etkin bir reklam letisi için reklam amaçlarının doğru ve açık biçimde ortaya konması gerekmektedir. Bilgilendirmek, ikna etmek ve anımsatmak amaçları doğrultusunda, “belirli hedef kitleyle, belirli zaman dilimi içinde gerçekleştirilmesi beklenen spesifik iletişim” kurma görevindeki reklamın dilsel letisi, görsel ileti gibi özenle hazırlanması gerekmektedir. Reklam yapılan bölgeye göre reklam türleri: Tüm ülke genelinde gerçekleştirilen “ulusal reklamlar”, belli bölgelerde tüketiciye ulaşmayı amaçlayan “bölgesel reklamlar” ve perakende satışlara yönelik, bölge temsilcilerine yapılan “yerel reklamlar” bu grupta sayılabilir.¹¹⁹

1.2.4.6. VIDEO KLİP

Video klip; şarkı vb. müziklerin izleyiciye ulaşması amacıyla çekilen işitsel-görsel olarak değerlendirilen bir kısa filmidir. Video teknolojisinin ortaya çıkmasıyla yaygınlaşan bu tür, sinemadan farklı bir anlayışla sadece video sanatının olanaklarıyla ürün vermeye çalışmaktadır. Feridun Akyürek bu türün önemine şu şekilde vurgu yapmaktadır; Yarattığı yeni iş alanı ve kazanç dışında, anlatımda yaratıcılık örneklerini ortaya koyan, en yeni tekniklerin uygulamaya koyulduğu öncü bir alandır video klip. Öncülüğü ise denenilen tekniklerin daha sonra reklam ve sinema filmlerinde kullanılmasıdır.¹²⁰ Akyürek’in bu ifadesi, Ülkü Uzun’un ifadeleriyle örtüşmektedir. Ona göre; 1980’lerle birlikte hareketli görüntü yeni bir form kazandı: Müzik-Video. Hollywood için video klip çok önemli bir pazar. Kullanılan hızlı ve çarpıcı kurgu, çok kısa kesmeler, hatta anlık görüntüler önceleri şüpheyle karşılanırsa da gördükleri taleple yeni bir arayışın başlangıcı oldular.¹²¹ Video klip, kısa film türlerinden olan animasyondan sonra en fazla kazanç sağlayan türdür. Video klip türü, ilk zamanlarda film, televizyon ve reklam diline ait belirgin kullanımlara yönelse de kısa sürede kendi tekniklerini, kendine özgü görsel dilini yaratır¹²²

¹¹⁹ Tarkan Kaynar, *Önce Kısa Film Vardı*, İstanbul, Antrakt Yayınları, 1993, s. 10

¹²⁰ Akyürek Feridun, 2005, “*Görsel İşitsel Bir Dil: Video Klip*”, **Selçuk İletişim Dergisi**, Sayı _3, s.

10

¹²¹ Ülkü Uzun, 1994, “*Videoklip: Yeni Bir Görsel Anlatım Dili*”, **Antrakt**, Sayı _32, s. 59

¹²² Akyürek Feridun, 2005, “*Görsel İşitsel Bir Dil: Video Klip*”, **Selçuk İletişim Dergisi**, Sayı 3, s.

100

1.2.5. KISA VE UZUN ÇEVİRİMLİ FİLM ARASINDAKİ FARKLILIKLAR

Kısa film en fazla 30 dakika olması gerekirken uzun çevrimli filmde böyle bir durum söz konusu değildir. Ayrıca kısa filmin ticari kaygısı yoktur. Kısa film yönetmenleri, uzun çevrimli film yönetmenlerine göre daha özgür ve bağımsızdır. Kısa film de yönetmen aynı zamanda kurgucu ve senarist de olabildiği için bütçeden kısılabilmektedirler, fakat uzun çevrimli filmler de her birimde bir çalışan bulmak mümkündür. Kısa filmde çalışan ekibin, çok fazla insandan oluşmaması maliyet açısından onu uzun çevrimli filme göre daha avantajlı kılmaktadır. Kısa film de kısa süre de pek çok şey anlatılması gerektiğinden olaylar ön plana çıkar böylelikle kısa süre içerisinde pek çok şey anlatmak durumundadır. Kısa film çeşitliliği bakımından toplum sorunlarına daha çok eğilmek durumundadır.

1.2.6. FİLM ÇEKİM EKİBİNİ OLUŞTURAN ÖĞELER

Film çekimi için sette birden fazla çalışan bulunmak durumundadır. Çekim ekibini oluşturan öğeler aşağıdaki gibidir:

- 1) Yapımcı
- 2) Yönetmen
- 3) Görüntü Yönetmeni
- 4) Kameraman
- 5) Ses Teknisyeni
- 6) Sanat Yönetmeni
- 7) Işık

1.2.6.1. YAPIMCI

Sinema sektörü dışında çalışan insanlar ‘Yapımcı’ hakkında farklı düşüncelere sahiptir. Sinema sektöründe çalışmayanların yapımcı hakkında belirgin bir fikre sahip olması şaşırtıcı değildir. Sadece parayı bulan kişi olarak algılanır. Filmin çekiminin her aşamasında bulunması gereklidir. Yapımcı gerekli koşulları sağlar. Bu koşullar gerekli izinlerin alınması, bütçenin kontrol edilmesi gibi görevlerdir. Eğer yapımcı ve yönetmen rollerini aynı kişi yüklenecekse çok dikkatli olmalıdır. Yapımcının temel görevi, senaryo ile bütçenin arasındaki dengeyi korumaktır.¹²³Yapımcıya her filmde farklı görevler verilir ve bu sebeple bir filmde birçok yapımcı görmek sık rastlanan bir olgudur.¹²⁴

¹²³Rea Peter W., **Irving Peter, Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt**, İstanbul, Es yayınları, s.21

¹²⁴Rea , s.1

Yapımcının görevini çoğu insan para ile işlerini hallettiğini bilir. Yapımcı ile birlikte film başlar. Yapımcı işlerini yönetmen ve görüntü yönetmeni ile kordineli bir biçimde sağlamak zorundadır. Ekibinin ne istediğini iyi bilmeli ve programını öyle yapmalıdır. En iyi film ödülü yapımcıya verilir ve bu da filmin önemli kişisi olduğunun kanıtıdır. Senaryo yapım sırasında en önemli pusuladır. “Konuyu, karakterleri, yaklaşık bütçeyi ve izlenecek hedefleri belirler. Film projesi ne kadar büyük olursa, yapımda her bir prodüksiyon sürecinin farklı unsurlarında görev alan o kadar fazla çeşitlilikte yapımcının görevini çoğu insan para ile işlerini hallettiğini bilir. Yapımcı ile birlikte film başlar. Yapımcı işlerini yönetmen ve görüntü yönetmeni ile kordineli bir biçimde sağlamak zorundadır. Ekibinin ne istediğini iyi bilmeli ve programını öyle yapmalıdır. Filmin yapım öncesinde yapımcı içinde senaryo dökümü ve çalışma programını düzenlemeye yardımcı olan bilgisayar programları bulunur. Çekim listesi ise çağırma davetiyesi, donanım ve kıyafet listesi gibi raporlar ve listeler yazdırılabilir.¹²⁵Yapımcı özel kişilerin desteğini sağlayabilmek için bir tanıtım dosyası hazırlamalıdır. Bu dosya projeyi güçlü bir şekilde tanıtarak müstakbel yatırımcının ilgisini çekmelidir. Bu dosyada en azında aşağıdaki unsurlar bulunmalıdır:

- 1) Sunuş mektubu
- 2) Başlık sayfası
- 3) Öykünün sinopsisi
- 4) Projenin hikayesi
- 5) Araştırma
- 6) Bütçe özeti
- 7) Yapım şeması

Yapım ekibi aşağıdaki gibidir:

- 1) **Sorumlu Yapım Yönetmeni:** Bütün yapımın idari ve finansal sorumlusudur. Az iş yapar ama şeyi izler.
- 2) **Uygulayıcı Yapımcı:** Bir bireysel yapımın her yönüyle gerçekleşmesinden sorumludur. Harcamalar da yetkili kişidir.
- 3) **Yapım Yönetmeni:** Yönetmenle yakın pozisyonda çalışır. Her şeyi düzenleyen, organize eden bir kişi için geniş kapsamlı bir organizasyondur.
- 4) **Yapım Yardımcısı:** Çekim Senaryosunun güncellenmesini ve senaryoya uyulmasını sağlar.¹²⁶

¹²⁵Rea Peter W.,Irving Peter,**Sinema ve Videoda Kısa Film I.** Cilt,İstanbul,Es yayımları,s.21

¹²⁶<http://fr.slideshare.net/Ahmetkaya3434/yapm-ekibindeki-kiiler-ve-grevleri>

1.2.6.2. YÖNETMEN

Yönetmen kararları verecek önemli kişilerdendir. Oyuncu seçimi vb. konulara yönetmen karar verir. Filmin yaratıcılık bölümündedir. Filmin akışı, oyuncuların yönetimi gibi konularla da ilgilenir. Filmin zamanında ve uygun olarak çalışmasını sağlamak en önemli görevidir. Çekim programını yönetmen yardımcısı ile beraber hazırlar. Yapımcı, çekimin tek hakimi olan yönetmeni desteklemeye gayret etmek zorundadır, ama yönetmen de, yapımcıya hesap vermek zorundadır.¹²⁷ Yönetmen sorun çözücüdür.ve sorunlar her zaman düzenli bir sıra ile gelmez. Yazarla birlikte belki de asla tam olarak bitirilemeyecek olan senaryoda son değişiklikleri yaparken, bir yandan daoyuncularını seçer ve ekip oluşturur. Yönetmenin en çok güvendiği kişiler ise görüntü yönetmeni, kurgucu, ve yönetmen yardımcısıdır.¹²⁸ İdealde, yönetmen kameramanı ve kurgucusuyla kurduğu ilişkiyi yardımcı yönetmeni ile de kurmalıdır. Büyük film şirketlerinin yapım birimleri ve bazı bağımsız yapımcılar, yardımcı yönetmeni set üzerindeki adamları yapmayı başarır. Ödüllendirerek yada baskı uygulayarak amaçlarına ulaşırlar.¹²⁹ İşin başından itibaren yönetmen güven uyandırmalıdır. Hızlı olumlu ötesinde bir şey denemeleri için şans verir. Yönetmen, ekibini yönetirken herkesin ve kesin karar almalıdır.¹³⁰ Yönetmen çekime başlamadan önce oyuncularını ile sık birlikte olmalıdır ve her zaman oyuncularına yeni bir şey, kabul edilen yorumun görevini yapacak şekilde iletişime geçmek durumundadır. Yönetmen oyuncusundan istediği oyunu alana kadar çekime devam eder. Yapımcı, konunun farkında olan ve fikirlerini paylaşabildiğini ayrıca fikir üretebilen bir yönetmen seçer. Yönetmen işleri başkalarına havale etmekten ve bu işleri onların kendi yöntemi ile yapmalarına izin vermekten kaçınılmalıdır. John Woo'ya göre:"Sinema yapmamın başlıca iki sebebi var. Birincisi kendimi ifade etmekte, dolayısı ile iletişim kurmakta hep zorlanmış olmam. Başka bir deyişle film yapıyorum çünkü konuşmayı bilmiyorum"¹³¹ Milos Forman'a göre "Yönetmenlik konusunda öğrendiğim ve benim de başkalarına öğretmeye çalıştığım başlıca ders şu ilke üstüne kurulu:Can sıkıcıolmadan gerçeği söyleyebilmek."¹³²

¹²⁷Rea Peter W,Irving Peter,**Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt**,İstanbul,Es yayınları,s.187

¹²⁸Dmytryk Edward, Dmytryk Jean Porter, **Sinemada Yönetmenlik,Oyunculuk, Kurgu**, Doruk yayıncılık, İstanbul, s.26

¹²⁹Dmytryk s.31

¹³⁰Dmytryk s., 61

¹³¹Aydın Hasan, **Ünlü Yönetmenlerden Sinema Dersleri**, İnkılap Kitapevi, İstanbul, s.37

¹³²Aydın, s., 71

1.2.6.3. GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ

Yapımcı ve yönetmen için en önemli konu iyi bir görüntü yönetmeni bulabilmektir. Yönetmenin görüntü yönetmeninden aradığı özellikler, çekim esnasında, senaryoya uygun olarak kameranın yerleştirilmesi, ışık şefi ile beraber ışığın ayarlanması ve istenilen etkinin yaratılması için yönetmene yardımcı olan kişidir.¹³³Görüntü yönetmeninin işi kamera ekibinin oluşturulmasına katılmak ve yönetmenin görsel tasarımlarını gerçekleştirmektir. Görüntü yönetmeni becerikli olmalı, ışık ile çabuk aydınlatabilmeli, hızlı bir çalışma programı var ise hızlı bir şekilde ortamı aydınlatıp çekebilmelidir.¹³⁴Yönetmen ve yapımcı görüntü yönetmeni arayışına girdiklerinde yaptığı işlere dikkate alırlar. Çünkü daha önce çalıştığı işlerdeki görüntüleri, film için yaptığı ışık tarzı yönetmen için çok önemlidir. İyi bir görüntü yönetmeni alanındaki tüm teknik gelişmeleri yakından izlemeli, ışık, renk, kamera hareketleri gibi konularda uygun öneriler getirerek görsel kaliteyi çok yukarılara taşımalıdır.¹³⁵Görüntü yönetmeni ışık, ses ve set yardımcılarının daha çok çevresinde çalıştığı kişiler ile çalışmak ister. Bu durum eğer uygunsa görüntü yönetmeninin hızına katkı sağlar. Çünkü birbirlerinin çalışma sistemlerini bildikleri için daha çok katkı sağlarlar. Deneyimli, üstün, teknik ve estetik bilgiyle donanımlı bir kameramandır. Kamera operatörünün ve ışıklandırma teknisyenlerinin çalışmalarını yönetir ve onları koordine ederek yönetmenin istenilen görsel efektleri ve etkileri başarmasına yardımcı olur. Yönetmenle doğrudan birlikte çalışır. Görüntüyü düzenler hem ışıklara hem de kameramana yön verir. Görüntü yönetmeninin kameraman ve kamera asistanı ile birlikte çalışır. Fakat kısa filmlerde bütçelerin düşük olması ve kameralar hakkında bilgisi olan kişilerin azlığı sebebi ile kısa filmler de görüntü yönetmeni aynı zamanda kamerayı da kullanır. Çekim türleri ise aşağıdaki gibidir:

- 1) **Çevrinme (Pan):** Sabitlenmiş kamerayı soldan sağa ya da sağda sola yatay olarak 180 derece hareket ettirme biçimidir.
- 2) **Kaydırma:** Kameranın kendisi de aynı yönde hareket ediyorsa mekanik kaydırma çekimi yapıyorsunuz demektir.
- 3) **Dikey çevrinme (Tilt):** Kameranın sabit bir tripot üzerinde dikey ekseninde yaptığı hareket aşağı veya yukarı dikey çevrinme denir.

¹³³www.ratem.org/Televizyon_Teknik_Yonetmeni_UMS.doc

¹³⁴Rea Peter W,Irving Peter,**Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt**, İstanbul, Es yayınları, s.187

¹³⁵ Özalp Leyla, **Bir Film Yapmak**, Hil Yayın, İstanbul, s. 68

1.2.6.4 KAMERAMAN

Genellikle görüntü yönetmeni aynı zamanda kamera operatörüdür. Kameraman ve görüntü yönetmenini seçmek için öncelikle profesyonel işlerine bakılır. Çalışma tarzı ile yönetmenin tarzına uygun olup olmadığına dikkat edilir. Daha önce hangi kamera malzemesi ile çalıştı bakmak gerekir. Görüntü yönetmeni genellikle kamerayı kendisi kullanmasına karşın kameraman ile beraber çalışır. Kameranın kurulmasına, objektifinin değiştirilmesine yardım eder. Devamlılık yazmanı ile işbirliği halinde olmalıdır.¹³⁶ Görüntü yönetmeni eğer ışıklandırma ile de ilgilenebileceğini düşünürse kamerayı kullanacak bir operatör kiralama seçeneği vardır. Kameramandan sonra kamera asistanı ve kamera ikinci asistanı gelir. Kamera asistanının görevi objektifleri değiştirmek, netlik ayarını yapmak ve kameranın kurulmasına yardım etmektir. Kamera ikinci asistanı ise kasetçi olarak bilinir. Her çekimde klaketi verdiği için devamlılık yazmanı ile işbirliği içindedir.¹³⁷ Kamera asistanı kamerayı korur ve kameralar hakkında bilgi sahibidir. Kamera ikinci asistanı ise laboratuvar ve montajcıya giderek olan kamera raporlarını da doldurur. Setlerde bulunan fotoğrafçı ise reklamlarda kullanılmak üzere set fotoğraflarını çeker. Fotoğrafçı sessiz bir makina ile çekim sırasında da fotoğraflar çekebilir

1.2.6.5. SES TEKNİSYENİ

Ses; görsel ve işitsel medyanın ortaya çıkışından itibaren büyük önem kazanan, televizyon, sinema ve radyo gibi yapımların vazgeçilmez unsurudur. Bu medyalarındaki estetik yapıyı kurma, bilgislağlama, ritmik yapıyı belirleme gibi temel işlevleri yanı sıra, Reha Recep Ergül'ün de belirttiği gibi özel işlev olarak niteleyebileceğimiz, perdede gösterilen nesnelere bir vücut, bir kimlik ya da boyut verme işlevlerini de üstlenir. Bu açıdan bakıldığında sesin sadece fiziksel bir öge olmadığı, bunun yanı sıra estetik haz oluşturmada önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir.¹³⁸ Film çekiminde ses üzerinde bir sorun olmuşsa tekrar yapılmaz. Çünkü stüdyoda yeniden kaydetme yani dublaj yapma olanağı vardır.” Ses departmanı genellikle, bir ses kaydedicisi bir de mikrofon olmak üzere, en az iki kişiden oluşur. Tıpkı kamera ekibinin işlevi gibi, ses ekibinin işlevi hayati bir önem arz etse de, ihtiyaçlarını dikte etmek yerine kamera ekibinin etrafında çalışırlar”¹³⁹

¹³⁶Rea Peter W,Irving Peter,**Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt**,İstanbul,Es yayınları,188-187 syf

¹³⁷Rea s. 192

¹³⁸Ergül Recep Reha Ses, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Sağlık Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı yayını, 2. Baskı, 2001, s: 1

¹³⁹Parker Nathan, **Kısa Filmler Nasıl Yapılır, Nasıl Dağıtılır**, İstanbul s. 208

Ses teknisyeni seçerken malzeme hakkında bilgisi olup olmadığına dikkat edilmelidir. En önemlisi çalışacağı mikrofona aşık olup olmadığına bakması gerekir. Daha önce çeşitli mekanlarda çalıştığına dikkat edilmelidir.¹⁴⁰ Ses teknisyeninin yardımcısı boom operatörüdür. Mikrofonu tutmak önemli bir iştir. Doğru yöne tutulmadığı takdirde iyi bir ses kaydı olmayacaktır. Ses teknisyeni set dışında ne kadar neşeli olursa olsun çekim esnasında ağırlığını koymalı ve ters giden bir şey söz konusu olduğunda sözünü geçirebilmelidir. Oyunculara yeri geldiğinde seslerini yükseltmelerini söyleyebilmelidir. Sinemanın ses ögesiyle buluşması müzik sayesinde olmuştur. Ses efektleri; tanımlanabilen ve tanımlanamayan efektler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Tanımlanabilen ses efektlerine örnek olarak tren düdüğü, nal ve rüzgar sesi gösterilebilir. Bu efektler tanımlanabilen özelliğe sahip olduğu için filmde kullandığımızda, ses kaynağını göstermeye gerek kalmayabilir. Ancak tanımlanamayan efektler için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Tanımlanamayan efektlere en iyi örnek, yağmur ve ateş sesidir. Yağmur sesi ile ateş üzerinde yanmakta olan yağın sesi birbirine çok benzer.¹⁴¹

RESİM 14: Ses Teknisyeni

1.2.6.6. SANAT YÖNETMENİ

“Sanat yönetmeni ya da prodüksiyon tasarımcısı tarafından yönetilen sanat departmanının rolü bir seti sahnenin gerektirdiği şekilde bir araya getirmek ya da düzenlemektir. Kısa filmlerde sanat departmanı genellikle sahne düzenlemelerinden de sorumludur.”¹⁴²

¹⁴⁰Rea Peter W, Irving Peter, **Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt**, İstanbul, Es yayınları, s.194

¹⁴¹Öngören Tali Mahmut, **Senaryo ve Yapım**, İstanbul, Alan Yayıncılık, 1991, s.121

¹⁴²Parker Nathan, **Kısa Filmler Nasıl Yapılır**, Nasıl Dağıtılır, İstanbul s.208

¹⁴³http://pctesti.com/mikrofon-nasil-testedilir/&docid=LaOfajVem2od_M&imgurl=http://pctesti.com/wpcontent/uploads/2011/06/mikrofontestleri.jpg&w=849&h=513&ei=a73tUNACdK7hAequIHwAw&zoom=1&iact=rc&dur=355&sig=111056000067424104630&page=1&tbnh=135&tbnw=224&start=0&ndsp=24&ved=1t:429,r:7,s:0,i:103&tx=141&ty=79

Kısa filmciler sanat yönetmenine pek ihtiyaç duymadığını düşünürler. Halbuki yaratılacak sahnede sanat yönetmenin çok etkisi vardır. Yönetmenin kafasında oluşan sahneye göre oyuncuları hazırlar. Ortamı sahneye göre düzenler. Oyuncuların makyajını ona göre tasarlar. Genellikle yönetmen ve görüntü yönetmeni ile beraber çalışır. Mekan araştırması yapılırken onunda olması gerekir. Doğal mekanda ise sanat yönetmeni eldeki olanaklar ile sınırlıdır. Sanat yönetmeni, yönetmenin senaryodan esinlendiği görüşlerini somutlaştırmakla yükümlüdür. Tiyatroda dekor bütün sahne için yapılırken film veya videoda ise kameranın gördüğü alan içinde yapılır.¹⁴⁴ Sanat yönetmeni seçerken film ve video tecrübesine, yönetmen ile uyumuna ve küçük bütçe ile çalışabilme yeteneğine dikkat etmek gerekir.¹⁴⁵ Set ve kostüm desinatörlerinin görevleri bellidir. Bu kişiler yetkin becerikli ve kolay anlaşılabilen kişilerdir.¹⁴⁶ Kısa filmlerde sanat yönetmenlerinin pek bulunmadığını görmekteyiz. Bunu da oyuncuların giysilerinden, kadraj içerisindeki aksesuarlar vb. anlamaktayız. Sanat yönetmenlerinin yardımcılarını aşağıdaki gibidir:

- 1) Resimli taslak ressamı
- 2) Marangoz ustası
- 3) Set donatıcı
- 4) Aksesuar sorumlusu
- 5) Giysi tasarımcısı
- 6) Giydirici
- 7) Aksesuarcı
- 8) Makyöz
- 9) Berber

Sanat yönetmeninin sorumlulukları şu şekildedir:

- 1) Senaryoyu inceler
- 2) Yönetmen ile kavramsal ve pratik konuları tartışır.
- 3) Sanat yönetmeni set yorumlarını desenler ve resimler aracılığı ile yönetmene açıklar.
- 4) Gerekiyorsa dekorun maketi yapılır.
- 5) İnşaat ustası veya marangoz onaylanmış tasarıya göre dekorun yapımını koordine eder.¹⁴⁷

¹⁴⁴Rea Peter W,Irving Peter,**Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt**,İstanbul,Es yayınları, s.195

¹⁴⁵Parker Nathan, **Kısa Filmler Nasıl Yapılır, Nasıl Dağıtılır**, İstanbul, s.196

¹⁴⁶Daniel Arijon ,**Film Dilinin Grameri I. cilt Durağan sahneler** İstanbul, Es yayınları,s. 34

¹⁴⁷Rea Peter W,Irving Peter,**Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt**,İstanbul,Es yayınları,s. 226

1.2.6.7. IŞIK

Işıyan enerji, güneş, radyoaktif cevherler, radyo ileticileri gibi birçok doğal ve insan yapımı kaynaklardan yayılmaktadır. Saniye de 300 000 kilometre üzerindeki bir hızla elektromanyetik ışınım şeklinde uzayda hareket eder.¹⁴⁷Işığın şekillerine göz atmamız gerekirse:

- 1) **Işığın niteliği:** Sert gölgelerden yumuşak aydınlatmaya.
- 2) **Işığın yönü:** Işık yönünün, nesnenin görünümünde yarattığı etkiler.
- 3) **Işığın kapladığı alan:** Işığın yayılma alanına düzenleyerek dikkati yönlendirme ve havayı (anlatımı) etkileme yolları.¹⁴⁸

Işığın nitelik bakımından incelersek:

1) **Sert Işık:** Küçük boyutlu bir ışık kaynağından gelen güçlü şekilde yönlü aydınlatmadır. Bir nokta kaynaktan çıkan ışık düz çizgiler halinde yayılır ve keskin, belirgin gölgeler oluşturur.

2) **Doku:** Bir yüzeyde çok sayıda küçük düzensizlikler varsa, her tümsek veya çıkıntının kendi küçük gölgesi olacak, bu da rastgele bir desen yaratacaktır. İşte bu etkiye doku denir.

3) **Yumuşak ışık:** Yayılan ışığın oluşturduğu dağınık, gölgesiz aydınlatmadır. Gölgesiz aydınlatmalar için kullanılır. Hafif kademeli gölgeler oluşturmak için kullanılabilir. “Filminizde çalışacak ışıkçı miktarı, ne kadar ışık kullanacağımıza bağlıdır. Genellikle ışık teknisyeni, her biri çekimin teknik ışıklandırma ihtiyaçları ile ilgilenecek olan bir ateşleyiciler ekibin başındadır.”Işıkkıllar her çekim ile ilgili fikir alışverişinde bulunmak adına görüntü yönetmeni ile beraber çalışırlar. Işık şefi görüntü yönetmenini sol kolu gibidir. Işıkları yerleştirmekle yükümlüdür. Işık şefinin ışıkçı ve ikinci ışıkçı olmak üzere 2 tane yardımcısı bulunur. Işıkkı ışık şefini asistanıdır ve jeneratörden veya ana tablodan lambalar için sete kablo çeker. İkinci ışıkçı ise görüntü yönetmeni ikiden fazla asistana ihtiyaç duyarsa ışık takımını bırakıp yardım eder.¹⁴⁹

¹⁴⁷Millerson Gerald, **Sinema ve Televizyon için Aydınlatma Tekniği**,Es Yaynevi, İstanbul, s.19

¹⁴⁸Millerson, s. 62

¹⁴⁹Rea Peter W,Irving Peter,**Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt**,İstanbul,Es yayınları, s.192

1.2.7. KISA FİLM GÖSTERİM ALANI: FESTİVALLER

Festivaller kısa film çeken yönetmenler için çok önemli bir platformdur. Tüm festivallerde ortak unsur filmin katılmak durumunda olduğu seçim sürecinin olmasıdır. Her yıl 3000'den fazla festival düzenlenir. Bu yüzden festivalleri çok iyi araştırıp kategorilere göre filmi gönderebiliriz. Bazı festivaller uzun çevrimli filmlerin gösterimi için organize edilirken, kısa filmlerin gösterildiği filmlerde bulunur. Dağıtım şirketlerinde ilgisini çekebilirler. Dağıtımıcılar önceden belirlenmiş uluslararası veya belirli bölgeye olacak olan dağıtım için belirli haklar talep ederler. Dağıtım şirketi bunun için film üzerinden %20 yahut %40 arasında pay alırlar. İKSV'nin festivaller ile ilgili amacı ise; Türkiye'de sanat değeri yüksek filmlerin yapımını özendirmek, gelişmesini desteklemek; ülke sinemasının nitelikli yapıtlarını izleyiciye ulaştırmak; bu filmlerin uluslararası sinema yazarları, festival yöneticileri, dağıtımçı kuruluş ve televizyon temsilcilerine gösterilmesini sağlamak; bu yolla ülke sinemasının dış tanıtımına katkıda bulunmaktır.

1.2.8. FİLM FESTİVALLERİNİN UYMASI GEREKEN KURALLAR

1 - Festivalin Uzunluğu: Festival filmlerin tercihen 5 ile 12 gün arasında gösterildiği kültürel bir organizasyondur.

2 - Uluslararası veya Avrupa festivali olabilmek için su şartlara uymak gerekir:

- Festivalde bir yarışma varsa, en az 8 filmden oluşmalı ve en az 5 değişik ülkeden katılımcı bulunmalıdır. (Kısa filmler için 25 kısa film ve 10 değişik ülke)
- Genel programın en az yarısının yabancı filmlerden oluşması şarttır.
- Çeviri veya daha iyisi festivalin yapıldığı ülkenin dilinde altyazı sağlanmalıdır.
- Uluslararası geçerliliği olan bir dilde çeviri de konuklar için sağlanmış olmalıdır.
- Sinema sektöründe çalışan profesyonellerin festivale davet edilmesi şarttır.

3 - Festivale Katılım Kuralları:

- Festival şunları açıkça tanımlamak ve duyurmakla yükümlüdür: Katılım koşulları, ödüller, katılım tarihleri, ön seçim ve kopyaların iade koşulları, sigorta koşulları ve davet edilecek sinemacılarla ilgili kurallar.
- Katılım filmin yapımcısına veya yayın hakkı sahibine herhangi bir yükümlülük getiremez.

4 - Seçim ve Yarışma:

- Festival seçilmeyen filmlerin yapımcılarını festivalin başlangıcından en az iki hafta önce bilgilendirmek zorundadır.

5 - Promosyon:

- Festival bir “basınla ilişkiler” hizmeti vermelidir.
- Her film için fotoğraf, dia ve basın bültenleri toplamalıdır.
- Filmlerden parçalar yayın hakkı sahiplerinin yazılı izni alınarak televizyon kanalları için hazır tutulmalıdır. Bu parçalar kısa filmler için filmin yüzde 10’undan uzun olamaz.

6 - Festival Kataloğu aşağıdakileri içermelidir.

- Filmin yapımcılarının, satış ve dağıtım şirketlerinin açık adresleri.
- Filmle ilgili olarak en azından yönetmen, senarist, görüntü yönetmeni, ses tasarımcısı, müzisyen, sanat yönetmeni, kurgucu, oyuncular, konu, yönetmenin özgeçmişi ve filmin aldığı ödülleri içeren detaylı künye
- Jüri üyelerinin detaylı sunumu
- Festivalde verilecek ödüllerin açık listesi
- Festivalin ekip listesi ve açık adres
- Uluslararası bir festivalin katalogu mutlaka iki dilde olmalıdır.

7 - Konuklar: Festival yarışmadaki filmlerin yönetmenlerini veya temsilcilerini (kısa veya uzun çevrimli filmler için) davet etmelidir. Ayrıca festival gazeteciler ve profesyonellerin de (yapımcılar, dağıtımçıları, film satın alan firmaların temsilcileri, başka festival organizatörleri) katılım ve konaklamalarını sağlamalı veya en azından kolaylıklar sağlamalıdır.

8 - Gösterim:

- Filmler özgün formatlarında gösterilmelidir.
- Festival çerçeve oranları, kaşlar, mercekler, gösterim hızı, gösterim koşulları, son yazıların eksiksiz gösterimi ve kesintisiz bir gösterim sağlanması gibi konularda filmlerin teknik ve sanatsal gerekliliklerine saygılı gösterim uzmanlarıyla çalışmalıdır.
- Festivaller kullandıkları ekipmanları bağımsız denetçilere veya bilinen profesyonellere kontrol ettirmelidir.

9 - Programlama:

- Zamanlama, gösterim salonu, gösterim sayısı gibi konularda yapımcı sınırlama getirmediği sürece bütün filmler eşit haklara sahip olmalıdır.
- Kısa veya uzun, festivalde yarışan bütün filmlerin yönetmenleri aynı şartlar ve konukseverlikten yararlanma hakkına sahip olmalıdır.
- Bir filmin festivaldeki gösterim sayısı hak sahiplerinden özel izin alınmadıkça uzun çevrimli filmler için 3, kısa filmler için 4’ü geçemez. Yönetmenler ve profesyonellerle söyleşi ve tartışmalar düzenlenmelidir. Festival filmlerin yönetmen ve yapımcılarının basın ve seyirciyle buluşmasını sağlamalıdır.
- Hak sahibinden yazılı izin alınmadığı sürece festivalden önce veya sonra gösterim yapılamaz.

10 - Jüri

- Film alanında çalışan profesyoneller veya sanatçılardan seçilecek en az 5 üyeden oluşur. Jüri üyeleri katılımları için ücret kabul etmezler.
- Jüri üyeleri günde 20 kısa filmde fazlasını izlemezler.
- Uluslararası festivallerin jürilerinin en az yarısı, yurt dışından davet edilmiş yabancı üyelerden oluşmalıdır.

11 - Ödüller:

Ödüller para veya yapım yardımı şeklinde olabilir. Para ödülleri en geç festivalin bitiminden sonraki ay verilmelidir. Yapım yardımı şeklindeki ödüller sözleşmeye bağlı olarak değişiklik gösterebilir.

12 - Kopyaların İadesi:

Orjinal kopyalar festivalin bitmesini izleyen hafta geri yollanmalıdır.

13 - Festival Arşivi:

Festivaller arşiv oluşturmalı ve ayrıca poster, basın bülteni, fotoğraf gibi unsurları da korumaya almalıdır.¹⁵⁰

Festivallerde Yaşanılan En Büyük Problemler

Festival Öncesi;

- 1 – Festivalin yeteri kadar duyurulmaması.
- 2 – Festival web sitelerinde yeterli bilgi olmayışı. (Festival kataloğu oluşmadan önceki bilgiler)
- 3 - Basına ve ilgili web sitelerine yeterli bilgi akışı sağlanamaması.
- 4 – Festival web sitelerinin flash v.b. kopyalanamaz şekilde yapılması.
- 5 – Festival web sitelerinde katılan, finalist filmlerin ve kazanan filmlerin düzenli açıklanmaması.
- 6 – Web sitesini düzenleyen kişi ve kuruluşların yanlış bilgi girmeleri.
- 7 – Sinema ile ilgili basın mensuplarının ve web sitesi mensuplarının festivale davet edilmemesi

Festival Sırasında:

- 1 – Festival programının günlük basın bülteni şeklinde duyurulmaması.
- 2 – Festival sırasında fotoğraf ve görsel materyalin web sitelerinde yer almaması.

Festival Sırasında Filmlerle İlgili;

- 1 – Filmlerin gösterimlerinde yaşanan teknik problemlerinin halen halledilmemiş olması.
- 2 – Filmlerin amatör kamera ile çekildiği düşünülmeden dev ekranda gösterime zorlanması.
- 3 – Film gösterimleri sırasında giriş kapılarına film hakkında bilgi asılmaması.
- 4 – Ara verilmeden filmlerin arka arkaya gösterilmesi

¹⁵⁰www.kisafilm.com/kurallar.doc

Festival Sonrasında;

- 1– Festival bitiminde web sitesi ile ilgilenilmemesi, sonuçların girilmemesi.
- 2– Festival değerlendirme raporunun basın bülteni olarak dağıtılmaması.
- 3– Yurtdışı festival web sitelerinde olduğu gibi festival arşivinin tutulmaması. Eski festivallere yönelik hiçbir bilginin bulunamaması.
- 4 – Festivalden sonra festival ofislerine basının ulaşamaması.
- 5 - Mail yoluyla istenilen bilgilerin gönderilmemesi.
- 6 – Festival katalogunun basına ve web sitesi yöneticilerine gönderilmemesi.

Bu sıralananlar ülkemizde çekilen filmler için bilgi bankası oluşturulmasında yapılan en büyük festival hatalarıdır.Çok acil olarak, artan festivaller doğrultusunda (2010 yıl sonu itibarıyla toplamda 120 civarı festival) Türk film festivalleri konulu bir seminer düzenleyerek, festival yöneticileri davet edilmeli ve seminerde ortak bir çözüm yolu bulunmalıdır.

2009 – 2010 Yılı Festival Değerlendirmesi

<i>2009 Yılında</i>	<i>2010 Yılında</i>
254 belgesel	179 belgesel
60 canlandırma	29 canlandırma
42 deneysel	37 deneysel
531 kurmaca	595 kurmaca (Kars Öyküleri 5 ayrı kısa film olarak değerlendirildi)

Festivallere katılmayan, TRT veya diğer televizyon kanallarında üretilerek festivallere katılmayan profesyonel filmleri göz ardı etmemeliyiz. Yurtdışı festivallerde elde edilen başarılar bu listede yok. Belki bir gün bir kişi çıkıp böyle bir liste de oluşturacak. O zaman daha detaylı bilgi edinebileceğiz. Jüri seçimini yapmak da festival yöneticilerine kalıyor. En büyük problem festivalleri düzenleyenlerin ne yazık ki genelde sinema camiasından olmayışı veya sinema camiasından festival görevlisi bulunamamasıdır. Bazı ödül almış filmler şöyledir:

Mada / 2010 / Musa AK / Erciyes 3. Öğrenci Belgesel Film Festivali, Süleyman Çetinsaya Birincilik Ödülü. 2010

Duvar / 2009 / Emre KARADAŞ, Deniz OĞUZSOY / Akbank 6. Kısa Film Festivali, En İyi Belgesel Film Ödülü. 2010

Özgürlüğe Mahkum / 2009 / Nurullah DİNÇER / TRT Belgesel Film Yarışması, Ulusal Amatör Dal Üçüncülük Ödülü. 2010

Bu Sahilde / 2010 / Merve KAYAN, Zeynep DADAK / Akbank 6. Kısa Film Festivali, Belgesel Mansiyon Ödülü. 2010

Galla Bazarı / 2010 / Okan AYDIN / İnönü Üniversitesi 4. Kısa Film Festivali, Belgesel Kategorisi, Jüri Özel Ödülü. 2010

The Women Of Brukman / 2009 / Isaac ISITAN / TRT Belgesel Film Yarışması, Uluslararası Kategori Birincilik Ödülü. 2010

Zaman Zaman / 2009 / Bülent ÖZTÜRK / TRT Belgesel Film Yarışması, Ulusal Profesyonel Dalı, İkincilik Ödülü. 2010

Watt / 2009 / Burak Niyazi KURT / Yıldız 6. Kısa Film Festivali, Canlandırma Dalı, İkincilik Ödülü. 2009

Meret / 2009 / Hakan Ömer ZORKA / Ankara 21. Film Festivali, Ulusal Kısa Film Yarışması, En İyi Kurmaca Film Ödülü. 2010

Meret / 2009 / Hakan Ömer ZORKA / İFSAK 30. Ulusal Kısa Film ve Belgesel Yarışması, Kurmaca Kategori, Mansiyon Ödülü. 2010

Meret / 2009 / Hakan Ömer ZORKA / Kocatepe Öğrenci Filmleri Festivali, ve Yarışması, Üçüncülük Ödülü. 2010

Artı Beş Derece / 2009 / Şenol ÇÖM / Rotary 2. Uluslararası Kısa Film Festivali, Kurmaca Dalı, İkincilik Ödülü. 2010

Dalgacı Mahmut / 2010 / Batuhan KAYGI / TED Ankara Koleji 1. Kısa Kes Film Yarışması, En İyi Kız Oyuncu (Sılanur İnal) Ödülü. 2010

Dalgacı Mahmut / 2010 / Batuhan KAYGI / TED Ankara Koleji 1. Kısa Kes Film Yarışması, En İyi Yönetmen Ödülü. 2010

Hamam / 2009 / Tunç ŞAHİN / Sinepark 4. Kısa Film Festivali, Korku Tüneli Dalı, En İyi Film Ödülü. 2010

Belki Yarın Gelirler / Ozan UZUNOĞLU / Adalar Kısa Film Yarışması, Birincilik Ödülü. 2009

Bir Gün / Ezgi Gündoğdu / TED Ankara Koleji 1. Kısa Kes Film Yarışması, En İyi Senaryo Ödülü. 2010

Birçok Ben / 2009 / Zeynep YORGANCILAR / Stranger Festival, Türkiye Jürisi Seçimi. 2009

Cennet Hanım / 2009 / Gönül KANAT / Fırat Kısa Film Festivali, Jüri Özel Ödülü. 2009

Dilemma / 2009 / Eray DİNÇ / İstanbul 21. Kısa Film Festivali, Kurmaca Dalı, Jüri Özel Ödülü. 2009

¹⁵¹Tablo 3:2009-2010 yılı aldığı ödüller sıralanmış ve kameraarkası.org tarafından yapılan araştırma sonucu

2. BÖLÜM: SOSYAL MEDYA

2.1. SOSYAL MEDYA

Sosyal medya, iletişim konusunda hayatımızın önemli bir parçası olmuştur. Bazıları sosyal medyanın insanları toplumdan uzaklaştırdığını düşünse de insanlar da utanma duygusu kalmadığını ve psikolojik etkiler yarattığını söylemektedirler. Sosyal medyanın ilk defa kullanılmaya başlanması 1979 yılında Duke Üniversitesi'nden *Tom Truscott ve Jim Ellis* internet kullanıcılarına genel mesajlarını göndermelerine izin veren bir tartışma platformu olan *Usenet*'i kurmasına dayanır. İlk sosyal ağ sitesi 1997 yılında *SixDegrees.com* adıyla hayata geçmiştir. Şu anda iletişim ortamlarının hepsine sosyal medya denmektedir. Sosyal medyanın kesin bir tanımı yoktur. Son dönemde bireyler yüzyüze iletişimden daha çok sosyal medya üzerinden görüşmeyi tercih etmektedir. Sosyal medya nedir kavramının dünya genelindeki tanımları aşağıdaki gibidir. "Sosyal medya, kullanıcılarına karşılıklı paylaşım imkanı sağlayan, kullanıcılarının kişisel veya gruplar içinde medya içeriği oluşturmaya imkan veren dijital medya ve teknolojilerdir."¹⁵² "En basit tabiriyle sosyal medya; haber, içerik ve bilgiyi paylaşma, okuma ve keşfetme alışkanlıklarının değişimidir. Sosyal medya, sosyoloji ve teknolojinin aynı potada erimesi, iletişim şeklinin monolog düzenden (bir kişiden çok kişiye), diyalog düzene (çok kişiden çok kişiye) geçişidir."¹⁵³ "Sosyal medya; bireylerin içerik, profil, fikir, bakış açısı, ve algı biçimlerini paylaşmak için kullandıkları çevrimiçi araçlardır ki bu araçlar etkileşim ve sohbeti kolaylaştırır. Bu tanıma mesaj tahtaları (message boards), podcastler (dijital medya dosyalarının mobil cihaz ya da bilgisayarlarda oynatılmak üzere online beslemeler yoluyla dağıtılma biçimi), mikrobloglar, ağlar, topluluklar, wikiler ve bookmarklar (yer imleri) girer."¹⁵⁴ Podcast'ın anlamı çoğunlukla dizi halindeki dijital medya ürünlerinin (radyo programları, videolar vs.) internet üzerinden genellikle feed (besleme) yoluyla bilgisayar ve taşınabilir cihazlara (cep telefonu, tablet vs.) indirilebilecek şekilde yayınlanması . Bu şekilde indirilmiş dosyalara ise podcast denir.¹⁵⁵ Mikrobloglar ise; bir blog yayın biçimi olarak sınıflandırılabilir. Bir mikroblog, geleneksel blog'dan içeriğinin ve dosya büyüklüğünün küçüklüğü bakımından farklılık arz eder.¹⁵⁶

¹⁵²<http://www.sosyalmedyacci.com/2012/01/sosyal-medya-nedir-globallesme-ve-sosyal-medyanin-yakin-iliskisi.html>

¹⁵³<http://www.sosyalmedyacci.com/2012/01/sosyal-medya-nedir-globallesme-ve-sosyal-medyanin-yakin-iliskisi.html>

¹⁵⁴<http://www.sosyalmedyacci.com/2012/01/sosyal-medya-nedir-globallesme-ve-sosyal-medyanin-yakin-iliskisi.html>

¹⁵⁵<http://tr.wikipedia.org/wiki/Podcast>

¹⁵⁶<http://tr.wikipedia.org/wiki/Mikroblog>

Wikiler; Özgür Belgeleme Lisansı altında kullanıcıların yeni sayfa yaratmasına, sayfalarda düzenlemeler yapmasına ve bu sayfaları birbirine bağlamasına izin veren (olanak sağlayan) bir yazılımdır.¹⁵⁷Bookmarklar ise yer imleri anlamına gelmektedir Wikipedia’da yer alan tanıma göre ise bireylerin içerik, fikir olarak paylaşımda buldukları çevrimiçi teknolojiler ve uygulamalardır. İnternet teknolojileri, toplumsal ilişkilerin önemli bir yere sahip olan sosyal ağların, daha kolay olusturulmasını mümkün kılmıştır. İnternetin bireyleri toplumdışı yapacağını düşündürse de aksine internet, aynı konulara ilgi duyan kişilerin birbirlerini kolaylıkla buldukları ve fikir alışverişinde bulunan bir grup oluşturulup sosyalleşmeyi farklı boyutlara taşıyan bir ortam olmuştur.¹⁶⁰Sosyal medya, birbirinin tamamen aynı iki tanım duymanın pek mümkün olmadığı, çok geniş bir terimdir ve halk tarafından kullanılabilir hale gelmesi sosyal medya hakkında olumlu düşünceler oluşmasını sağlamıştır. Fakat sosyal medya tarafından gitgide kolaylaşan iletişim sayesinde özel hayatın röntgenlenmesinin insanlar için kabul edilebilir bir durum haline geldiği açıktır. En büyük eleştirilerden biri, insanların kimliklerini farklı göstermesidir. “Sosyal medya terimi internetteki yeni oluşumları değer ayrımı yapmadan toplu halde ifade ettiği için oldukça kullanışlıdır. Bu terimde sosyal medyanın diğer medyadan daha iyi olduğunu ya da mutlaka eski medyanın yerini alacağını ima eden bir yan yoktur; sadece çoktan çoğa paradigmasına dayalı bir terimdir.”¹⁶¹ ”Sanat” ve “yeni medya“ üzerine ortaya çıkan problemler de, her ne kadar ilk bakışta fark edilmiyor olsa da, kökenlerini büyük oranda burada bulur. Bu yüzden ilk olarak yapılması gereken, olabildiğince açık bir şekilde içinde hareket edilecek ortamın kavramsal çerçevesini çizmek olmalıdır.”¹⁶² Web 2.0 dönemi sadece internetin geleceğini, sosyal ve ekonomik faktörleri şekillendirmekle kalmamış her önemli teknolojik buluş gibi pazarlama dünyasının her alanına etki ederek geleneksel iletişim mecralarını da değiştirip “sosyal medya” ve “sosyal medya pazarlaması” kavramlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

RESİM 15: Twitter Fotoğrafi

¹⁵⁷<http://tr.wikipedia.org/wiki/Wiki>

¹⁵⁸Resim 15:<http://aristolog.com/twitterda-ne-kadar-etkilisiniz/>

¹⁶⁰http://tr.wikipedia.org/wiki/sosyal_medya

¹⁶¹Poynter Ray, **İnternet ve Sosyal Medya Araştırmaları El Kitabı**, İstanbul, Optimis Yayınevi, s.208

¹⁶²Yengin Deniz, **Yeni Medya ve ...**, Anahtar Kitaplar, İstanbul s.42

Sosyal medya; müşterilerin, tüketicilerin, çalışanların, markaların, yatırımcıların özetle insanların bloglar, mikrobloglar, wikiler, video/fotoğraf paylaşım siteleri ve sosyal ağlar gibi etkileşimli platformları kullanarak birbirleriyle konuşmaları, iletişim kurmalarıdır.¹⁶³ İnsanlar sosyal medya sayesinde kendini ifade etmesi daha kolaylaşmıştır. Bunun yanında arkadaşlıkların çoğu internette kaldığından samimiyezsiz bir arkadaşlık tipi ortaya çıkmaktadır. Sosyal ağ insanların sosyal çevesini olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir.¹⁶⁴ Sosyal medya yeni arkadaşlıklar edinme ve insanların kendilerini daha iyi ifade etmesini sağlasa da aslında bu arkadaşlıklar daha kolay kaybedilebiliyor. Bu durumda ise insanlar büyük bir yıkım yaşamaktadır. Sosyal ağ siteleri, bireylerin arkadaşları ile bağlantı kurabilmelerini, meraklarını, ortak profesyonel hedeflerini, dostluklarını paylaşabilmelerini sağlayan online platformlardır. Kullanıcılar bir sosyal ağ sitesine üye olduklarında yaşadıkları yer, iş tecrübeleri, hobileri, favori filmleri, ilgi alanları gibi kişisel bilgilerini girerek oluşturdukları bir profil sayfasına sahip olmakta, fotoğraf yükleyebilmekte, ilgilendikleri web sitelerinin erişim adreslerini paylaşabilmektedirler ve bu bilgileri profil sayfası üzerinden kayıtlı oldukları sitenin tüm üyelerine ya da sadece kendi ağlarındaki kişilere gösterebilmektedirler. İnternet kullanımı ve kullanıma duyulan gereksinimin bugün geldiği nokta, hem büyüleyici ve inanılmaz, hem de şaşırtıcı ve ürkütücü hatta korkutucudur. Özellikle bireylerin, teknolojinin bu denli ilerleyişine çok kolay bir biçimde ayak uydurmasıyla birlikte, kendi yaşamlarının merkezine koydukları hatta büyük bir sırdaş, arkadaş olarak nitelendirdikleri bu araç sayesinde, bir anlamda kendi kimliklerini, toplumsal yaşamlarını yeniden konumlandıkları ve eğlence anlayışlarını yeniden yapılandırdıkları gözlemlenmektedir. İnternet ile birlikte algı dünyasının kapıları “görüntüsü, kokusu, sesi” bir başka deyişle “sanal” bireylere ve dolayısıyla “sanal benliklere” açıldı.¹⁶⁵ İnsanlar sosyal medya da karşısındakilere nasıl görünmek isterler ise öyle aktarırlar. Kişi kendini olduğundan daha zengin, statü sahibi ve evli ise bekar yada bekar ise evli olarak gösterebilir.

¹⁶³<http://www.slideshare.net/leewhite/social-media-is>

¹⁶⁴Poynter Ray, **İnternet ve Sosyal Medya Araştırmaları El Kitabı**, İstanbul, Optimis Yayınevi, s.208

¹⁶⁵Yengin Deniz, **Yeni Medya ve ...**, Anahtar Kitaplar, İstanbul, s. 279

Yapısal olarak incelediğimiz sosyal ağ sitelerini içeriklerine göre aşağıdaki gibi gruplandırmak mümkündür:

- 1) Aile
- 2) Alışveriş
- 3) Arkadaşlar
- 4) Etkinlik
- 5) Foto/Video
- 6) Hobiler ve İlgi Alanları
- 7) İş ve Profesyonel Ağlar
- 8) Kitap
- 9) Mobil
- 10) Müzik
- 11) Öğrenciler
- 12) Seyahat ve Lokal
- 13) Sosyal Etiketleme
- 14) Spor
- 15) Diğer

Tüm dünyada milyonlarca kullanıcısı olan MySpace, Facebook, Bebo, Twitter ve LinkedIn gibi sosyal ağlar, hem kullanıcılar hem de reklam verenler için günümüzün en popüler siteleri olmakla birlikte sosyal ağ fenomeni olarak adlandırılan Facebook 140 milyon civarındaki kullanıcısıyla diğer tüm sosyal ağlar arasında birinci sırada yer almaktadır.¹⁶⁸Tanımlar akışkan ve gelişme sürecinde olsa da, bir hizmetin sosyal ağ olup olmadığını ayırt etmeye yarayan az sayıda özellik mevcuttur.

¹⁶⁸Poynter Ray, **İnternet ve Sosyal Medya Araştırmaları El Kitabı**, İstanbul, Optimis Yayınevi, s.502

Bu özellikleri şöyle sıralayabiliriz:

- 1) **Kişisel Varlık:** Sosyal bir ağın kullanıcılara etkileşimlerini yürütebilecekleri bir mekan sağlaması gerekir. (Gönderileri, yorumları, arkadaş listeleri gibi.)
- 2) **Özel Bağlantılar:** Sosyal ağlarda özel ilişki kurulan kişilere arkadaş, takipçi ya da bağlantı denir.
- 3) **Gönderiler:** Bir sosyal ağ üyelerine gönderi yollama ve bunları kişisel varlığının parçası yapma olanağı sunar.
- 4) **İdareci İşlevi:** Sosyal ağın normalde bir sahibi vardır, bu bir şahıs, grup ya da organizasyon olabilir. Bazı güçler saklayabilir, örneğin bir üyeyi atma hakkı gibi.

Tercihe bağlı yaygın özellikler de şunlardır:

- 1) **Avatar:** Bir online kimlik ya da kişiliktir. Birçok sosyal ağda insanlar kendilerini tanıtmak için bir fotoğraf ve isim seçebilirler. Herhangi bir görüntü ve ismi seçmek kendi ellerindedir.
- 2) **Tartışmalar:** Bir tartışma ya da forum üyelerin bir konuyu tartıştıkları yerdir ve belli bir mantığa göre düzenlenmiştir.
- 3) **Mesajlaşma:** Çoğu sosyal ağda üyeler arasında birbirine mesaj gönderme sistemi bulunur.¹⁶⁹

Clear Swift yetkilileri, sosyal medyanın kullanım genişliğini tanımlamak için araştırma yapmış ve ulaştığı sonuçlar aşağıdaki gibidir.

- 1) Amerikan çalışanlarının %83'ü ofis araçlarını sosyal medyaya ulaşmak için kullanmaktadır.
- 2) Amerika'daki ofis çalışanlarının %30'u ve Birleşik Krallık'taki ofis çalışanlarının %42'si işle ilgili konuları sosyal medya uygulamaları aracılığıyla konuştuklarını itiraf etmiştir.¹⁷⁰

¹⁶⁹ Poynter Ray, **İnternet ve Sosyal Medya Araştırmaları El Kitabı**, İstanbul, Optimis Yayınevi, s.502

¹⁷⁰ http://journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2012/08/3_BVural_MBat.pdf

SOSYAL MEDYA ÜÇ TEMEL GRUBA AYRILABİLİR

1) İLETİŞİM ODAKLI SOSYAL MEDYA ORTAMLAR

Ağ günceleri (Bloglar): Kişisel web sayfalarıdır. İlk dönemlerde kişinin günlük hayatındaki kesitleri aktarması anlamsız kabul edilse de, sonrasında önemli bir ifade ortamı haline gelmiştir.

Mikroblogging: Mikroblogging, üyelerin, diğer üyelere kısa mesaj göndermesine imkân verir.

Sosyal Ağ Hizmetleri: Bireylerin profil oluşturmaya, bağlantıda olduğu kullanıcıların listesini açıkça vermesine, diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görmelerine ve aralarında dolaşımında bulunmalarına izin veren web tabanlı hizmetler olarak da tanımlanan sosyal ağlardır. Facebook, MySpace, LinkedIn gibi siteler kullanım yoğunluğu kazanmaktadır.

2) İŞBİRLİĞİ VE BİLGİ PAYLAŞIMI SAĞLAYAN SOSYAL MEDYA ORTAMLARI

Wiki Siteleri: Wiki, “okunabilir/yazılabilir web” sürecinde şu anda gelinen en son noktayı temsil etmektedir. Kullanıcının beğendiği bir web sayfasını, diğer kullanıcılarla paylaşmak amacıyla internet üzerinde kaydetmesi olarak özetlenebilir. En fazla bilinen site del.icio.us’tır.

3) İÇERİK PAYLAŞILAN SOSYAL MEDYA ORTAMLARI

Fotoğraf ve Sanat Çalışmaları Paylaşım Siteleri: Bu sitelerde kullanıcılar, kendi yarattıkları görsel sanat çalışmalarını ya da günlük hayat içinde çektikleri fotoğrafları paylaşmaktadırlar. En eski ve bilinen iki site DeviantArt ve Flickr’dır. Flickr çok önemli bir fotoğraf paylaşım sitesidir. Web servisi ve paylaşımında bu kadar popüler olması ve yaygın kullanılmasının nedenlerinden biri, blogger’ların fotoğraf deposu olarak kullanmasından kaynaklanır.¹⁷¹ DeviantART sitesi ise sanat çalışmalarını sergilemek, eleştirmek, geliştirmektir. Ocak 2006 itibarıyla sistemde 5 milyonun üzerinde kullanıcı, 18 milyonun üzerinde çalışma vardır.¹⁷²

¹⁷¹ <http://tr.wikipedia.org/wiki/Flickr>

¹⁷² <http://tr.wikipedia.org/wiki/DeviantART>

Video Müzik ve Sesli Dosyaların Paylaşımı: Kullanıcıların web’de içerik yaratmasına imkan veren sistemlerin gelişmesi ve bant genişliği artışının bu işlemleri kolaylaştırması ile video ve sesli dosyaların paylaşımı bugün internette en çok gerçekleşen aktivitelerden biridir. Youtube en çok bilinen video paylaşım sitesidir.¹⁷³Sosyal ağların dezavantajları temelde bu ağlar üzerinden gerçekleşen iletişimin sanıldığı kadar açık olmamasından kaynaklanmaktadır. Sadece sosyal ağa üye olan kişi ve sosyal ağ sunucusu arasında gerçekleşmesi, içeriklerin kolaylıkla paylaşılması ve dışarıya dağıtılmaması, yeni üyelerin katılmasıyla sosyal ağların giderek kalabalıklaşması iletişimde gürültü unsurunun artması bu durumun firmalar açısından pazarlama ve iletişim mesajlarının kaybolmasına, hedef şaşırmasına ve geri bildirim beklentilerinin altında kalmasına neden olarak sayılmaktadır. Bu bakış açısına göre sosyal ağlarla kurulan ilişkiler, birebir gerçekleşmediği için; yüzyüze iletişimin, konferansların, fuarların ve hatta telefon görüşmelerinin yerini tutmayacaktır.¹⁷⁴

¹⁷³<http://www.rtuk.org.tr/upload/ut/27.pdf>

¹⁷⁴ Hepkon Zeliha, **İletişim ve Teknoloji Olanaklar, Uygulamalar, Sınırlar**, Kimızı Kedi Yayınevi,2011, s. 178

2.2. SOSYAL AĞLAR VE DÜNYADAKİ ÖNEMLİ UYGULAMALAR

Sosyal medya her geçen gün gelişmektedir. Bazı siteler yok olup giderken bazı siteler yükselmektedir. Geçen birkaç yıl içinde sosyal ağların yüzlercesi ortaya çıkarken bazı ağlar gelişerek milyonlarca kullanıcıları ile çok popüler olmuş bazıları ise yok olmuştur. Dünyada ve Türkiye’de popüler olan sosyal ağ sitelerini aşağıdaki gibi gruplandırarak örneklendirmek mümkündür

SOSYAL ETİKETLEME	ÖĞRENCİLER	SEYAHAT VE LOKAL
del.icio.us: Sık kullanılan internet sitesi bağlantılarını depolamak, paylaşmak ve yeni siteleri keşfetmek için kullanılan bir sitedir. 150 milyondan fazla sık kullanılanlara eklenmiş internet adresi bulunmaktadır.	Student.com: Öğrencilere yönelik her türlü bilgiye ulaşabilecekleri sitedir. 950.000’den fazla üyesi bulunmaktadır.	Wayn (Where Are You Now): “Şu anda neredesin” ifadesinden yola çıkılan site gezginleri bir araya getiren bir sosyal ağ sitesidir.
Linkibol: Bu siteye üye olunduğu takdirde blog yazıları eklenebilir ve bu sayede yazının popülerliği artabilir.	Studentsn: Öğrencilerin her türlü yazılara ulaşabildikleri yardımcı sitelerdendir. Kullanıcılarına dünyanın dört bir yerinden öğrencilerle- akademisyenlerle tanışma ve irtibat kurma imkânları sunan bir öğrenci portalıdır.	

KİTAPLAR	İŞ VE PROFESYONEL AĞLAR	AİLE	ARKADAŞLAR
<p>Shelfari: Bu site sanal kitaplıktır. Kitap ve benzeri konularda konuşulabilir, tartışılabilir. Kişiler birbirlerini etiketleyebilirler.</p>	<p>Linkedin: 30 milyonun üzerinde kullanıcısı olan önemli sosyal ağ sitesidir. Ücretli ve ücretsiz siteleri vardır.</p>	<p>CafeMom: 2006 yılında kurulan sitenin 120 çalışanı bulunmaktadır. Daha çok annelere yönelik olarak çalışan sitede ailelerin birbirleri ile iletişim kurmalarını sağlar. Forumlarda da fikir alış veriş ve tartışma olanağı sunmaktadır.</p>	<p>Bebo: 2005 yılında kurulan bir arkadaşlık sitesidir. Kullanıcılar kendi profil sayfasını oluşturmakla birlikte, kendi profil sayfalarındablog sayfalarını, fotoğraf, video ve anketler paylaşabilirler. Diğer kullanıcılardan cevap alabilirler. Ayrıca, kullanıcılar arkadaş olarak başkalarının ekleyebilir ve ona mesaj göndermek ve kendileri hakkında arkadaşlar bilgilendirmek için kişisel profillerini güncelleyebilir</p>
<p>Booksconnect: Kataloqlama için önemli bir web sitesidir. Bu sitede de kitap ve benzeri konularda kişiler kendilerini etiketleyebilir, konular hakkında tartışabilir fikir alış verişinde bulunabilirler.</p>	<p>XING: 6 milyonun üzerinde üyesiyle Xing, kullanıcıların birbirleriyle iş ilişkileri geliştirmelerini sağlayan iş ağ rehberidir.</p>	<p>Famster: Ailelerin birbiri ile iletişim haline geçebildiği site de, aileler birbiri ile belirli konularda tartışabilir fikir alış verişinde bulunabilirler.</p>	<p>hi5: 2003 yılında kurulan sitedeüyelerin yarısından fazlası 35 yaşından küçük ve yaklaşık 56 milyon tekil ziyaretçi ayda 80 milyonun üzerinde kayıtlı kullanıcıya sahip. Kullanıcılar aynı zamandakişisel fotoğraf albümlerini ve profilinde bir müzik çalar kurmalarını sağlar.</p>
	<p>Arkamarka: 2007 yılında test yayımına başlayan arkamarka.com Türkiye'nin ilk ve tek</p>	<p>Genoom: Bu sitede daha çok annelere yönelik olup bebekler ile ilgili çeşitli bilgiler bulunmakla birlikte</p>	<p>Facebook: İnsanların başka insanlarla iletişim kurmasını sağlayan bir sitedir.Site kullanıcılara ücretsizdir ve gelirini logo reklamlarından ve sponsor gruplarından</p>

	reklam/pazarlama odaklı sosyal ağdır.	bebek sahibi olan aileler birbiri ile tartışabilir, fikir alışverişinde bulunabilirler.	almaktadır. Sitede video ve fotoğraf paylaşımı olması ile birlikte, üyeler arkadaşlarına site üzerine armağan gönderebilir, etkinlik oluşturabilir ve onları dürtebilirler.
	Hintkumaşı: Reklam yazarları, sanat yönetmenleri kısacası yaşamını yeteneği ve fikirleriyle kazananlar ile onları arayan yetenek avcılarının bulunduğu bir sosyal ağ sitesidir.	İkizannesiyiz.biz: İki z bebekleri bulunan ailelerin bulunduğu sitedir. İkiz bebekler ile ilgili çeşitli bilgiler bulunmaktadır. Ayrıca forumlar bulunmaktadır ve bu forumlarda aileler birbiri ile fikir alışverişinde bulunabilirler.	Friendster: Oyun merkezli bir sosyal ağ sitesidir. 2011 yılında yeniden faaliyete geçmesi ile birlikte kayıtlı kullanıcı sayısı 115 milyon kişiye ulaşmıştır.
			Mondus.net: Profil sayfası oluşturulabilen bir sitedir. Kişiler birbiri ile iletişime geçebilmektedir.

ARKADAŞLAR	HOBİLER VE İLGİ ALANLARI	DİL	FOTOĞRAF VIDEO	MÜZİK	ALİŞVERİŞ
<p>Netlog: 97 milyondan fazla kayıtlı üye bulunan sitede üyeler sayfa yaratabilir, blog yazabilir, resimlerini yayınlayabilir, video izleyip yükleyebilir anket oluşturabilirler. Birbirlerine ulaşabilmektedirler.</p>	<p>CarGurus: Kişilerin hobilerine yönelik bir sitedir. Araba seçenekleri mevcuttur.</p>	<p>Friends Abroad: 200 ülkede, 80 dilin üzerinde kullanıcının dil öğrenimi için bir araya geldiği bir topluluktur</p>	<p>İzlesene.com: 2006 yılında kurulmuş olan site, Türkiye de en çok ziyaret edilen 21. Sitedir.</p>	<p>Dinlebul: Bir çeşit yarışma programıdır. Kişiler sisteme kayıt olduktan sonra dinletilen şarkıları en kısa sürede tahmin edip, müzik bilgisi ile en yüksek puanı almaya çalışmaktadır .</p>	<p>Limango: Önemli alışveriş sitelerinden olup kişilerin siteye kayıt olmaları sayesinde sitede indirimli bulunan belirli markaların ürünleri satın alınmaktadır.</p>
<p>Orkut: 2004 yılında kurulan tarafından sosyal arkadaşlık sitesidir.15 milyon civarında üyesi olmakla birlikte 11 milyonu Brezilya da yaşamaktadır.</p>	<p>Flixster: Filmler hakkında bilgi sahibi olmayı sağlayan önemli sitelerden biridir.</p>		<p>Flickr: Yahoo şirketinin fotoğraf paylaşım sitesidir. Nisan 2008'de video paylaşımına da izin vermeye başlamıştır. 5 Milyardan fazla fotoğraf bulunmaktadır.</p>	<p>Last.fm: Ücretsiz internet radyosudur.</p>	<p>Morhipo: Limango gibi kişilerin siteye üye olması ile birlikte alışveriş yapabildiği sitelerdir.</p>

	<p>Petarkadaş: Hayvanlar hakkında bilgi sahibi olunabildiği, v.ideo ve fotoğraf eklenebilen veterinerlerin bilgi verdiği bir sitedir</p>		<p>Photobucket: 10 milyar görüntüye ev sahipliği yapan sitenin 100 milyon kayıtlı üyesi bulunmaktadır. Kişisel ve iş amaçlı kullanılabilir ktedir.</p>		
			<p>YouTube: 2006 yılında kurulmuş video barındırma sitesidir. Site kendini yayınlı sloganı ile yola çıkmıştır.</p>		

¹⁷⁵TABLO4-5-6: www.siyasaliletisim.org/pdf/sosyalmedya.pdf

2.3. SOSYAL AĞLARIN YÜKSELİŞİ

Her yaş grubundan internet kullanıcısı bulmak mümkündür. Sosyal medya gitgide yayılmaktadır. Bu sebeple terimlerinide iyi bilmek gerekiyor. İlk sosyal ağ sitesi 1997 yılında SixDegrees.com adıyla hayata geçmiştir. Üyeler bir sosyal ağ sitesinde profil yaratma, arkadaşlarını listeleme ve arkadaşlarının listelerini inceleyebilirler. Bu özellikler, SixDegrees, Classmates.com gibi sitelerde bulunmakla birlikte hem üyelerin profillerini oluşturma hem de arkadaşlarını listeleyebilme gibi olanakları bir araya ilk SixDegrees sitesi getirmiştir. Önemli sitelerin kuruluş tarihi ve gelişimi aşağıdaki gibidir:

1 Mart 2003: İnternet girişimcisi ve Netscape'in eski mühendisi Jonathan Abrams, 400.000\$'lık bir yatırım ile Friendster'i piyasaya sürdü.

2 Mayıs 2003: PayPal eski başkan yardımcısı Reid Hoffman, iş sosyal ağ sitesi LinkedIn'in ilk davetlerini göndermeye başladı.

3 Ağustos 2003: Brad Greenspan, Chris DeWolfe ve Tom Anderson, eUniverse cemaat sitesi MySpace'i yarattı.

4 Ekim 2003: Friendster, altıncı ayında yaklaşık 1.5 milyon kullanıcıya ulaştı. Google, satın almak için 30 milyon dolar önerdi, ancak Abrams teklifi geri çevirdi ve onun yerine 13 milyon dolarlık sermaye artırımını yaptı. Friendster'in değeri 53 milyon dolar oldu.

5 Kasım 2003: Time dergisi Friendster'i, sosyal ağ konusunda trend başlatması dolayısı ile 2003 yılının en iyi buluşlarından biri olarak duyurdu.

6 Aralık 2003: Güney Asyalı bekarlara yönelik çöpçatanlık sitesinden Ocak ayında geliştirilen Hi5 canlı yayına geçti.

7 Ocak 2004: Google'da mühendis olan Orkut Büyükkökten tarafından geliştirilen sosyal ağ sitesi Orkut'un beta versiyonu yayına geçti.

8 Şubat 2004: Harvard ikinci sınıf öğrencisi Mark Zuckerberg, üniversite öğrencilerini bir araya getiren, Facebook'un orijinal versiyonunu hayata geçirdi.

9 Mayıs 2004: Napster'in eski kurucusu Sean Parker'ın kurduğu Plaxo, Cisco Systems, Sequoia Capital tarafından kullanıcılarının iletişim yönetim yazılımı için 7 milyon dolarlık finansman sağlandı.

10 Haziran 2004: Standford, Columbia ve Yale üniversitelerine yayılması ile Facebook operasyonlarını Palo Alto'ya taşıdı. NBC'in eski yöneticilerinden Scott Sassa, karlılığın artırılması amacı ile Abrams'ın yerine Friendster'e CEO oldu. Devam eden yıllarda iki CEO değişikliği daha yaşandı.

11 Ocak 2005: Michael ve Xochi Birch ailesi Bebo'yu hayata geçirdi.

12 Temmuz 2005: MySpace'in bağlı olduğu Intermix Media şirketi 580 milyon dolar karşılığında Rupert Murdoch's News şirketi tarafından satın alındı.

13 Eylül 2005: Facebook lise ağını da ekledi.

14 Ekim 2005: Marc Andreessen ve Gina Bianchini, kullanıcıların hiçbir yazılım ve teknik bilgiye ihtiyaç duymadan kendilerine ait kişiselleştirilebilir sosyal ağlarını oluşturabildikleri ve yayınlayabildikleri bir sosyal ağ platformu olan Ning'i hayata geçirdi. Daha önce forumlar, wikiler ve e-posta grupları üzerinden yürütülen bu paylaşımlar Ning ile tam donanımlı bir sosyal ağ üzerinden yürütülebiliyordu. Ning bu açığı iyi değerlendirerek kısa süre içerisinde 275.000 ağ ve 500 milyon doların üzerinde bir şirkete değerine ulaştı.

15 Mayıs 2006: Facebook işyeri ağlarını da ekleyerek ilk defa okulların dışına çıkmış oldu.

16 Ağustos 2006: Google, MySpace'e aramalara bağlı reklamcılık hakları için 900 milyon dolar ile Microsoft'a kıyasla daha yüksek bir teklif verdi. İki hafta sonra Microsoft, Facebook ile anlaştı. Jack Dorsey ve Blogger'ın eski kurucusu Evan Williams, mikroblog seviyesi Twitter'ı geliştirerek, canlıya yayına geçirdi.

17 Eylül 2006: Facebook, yaşı 13 üzeri olan ve e-posta adresi bulunan herkese açıldı.

18 Ekim 2006: İnternet pazar araştırma şirketi ComScore, MySpace ziyaretçi sayısının 35 milyonu geçtiğini duyurdu.

20 Ağustos 2007: News Corp., MySpace'in bağlı olduğu Fox Interactive Media'nın ilk defa kâr (550 milyon dolar ciro üzerinden 10 milyon dolar kâr) elde ettiğini duyurdu. Plaxo, MySpace, Twitter ve diğer sosyal ağ sitelerinden veri alabilen servis Pulse'ı hayata geçirdi.

21 Ekim 2007: Microsoft 240 milyon dolar karşılığında Facebook'dan hisse aldı, bu anlaşma ile Facebook'un değeri 15 milyar dolar oldu. Mark Zuckerberg, Facebook sosyal ads programının tamamı ile yeni bir online reklam yolu olduğunu müjdeledi.

22 Kasım 2007: MySpace, kullanıcıların oluşturdukları bilgilerinin kullanımını hedefleyen Hyper-Targeting ve SelfServe reklamcılık platformunu hayata geçirdi. Google, yazılımcıların Friendster, LinkedIn, Hi5 ve Ning (Facebook hariç) için uygulamaları geliştirebileceği OpenSocial platformunu hayata geçirdi.

23 Aralık 2007: Şirketin sosyal reklamcılık stratejisinin önemli bir parçası olan Facebook Beacon, kullanıcılar tarafından tepki gördü ve Zuckerberg özür dilemek ve özelliği opt-out'tan opt-in'e değiştirmek zorunda kaldı.

24 Ocak 2008: Google'ın MySpace ile yaptığı anlaşma sonucunda beklenenden düşük bir düzeyde gelir elde etmesi nedeni ile Google'ın eski kurucularından Sergey Brin henüz sosyal ağlar üzerinden reklamı paraya dönüştürmediklerini kabul etti.

25 Mart 2008: Facebook, Google'da AdWords ve AdSense reklam programlarını başarı ile yürüten Sheryl Sandberg'ı COO olarak transfer etti. AOL, dünya çapında 40 milyondan fazla kullanıcısı olan Bebo'yu 850 milyon dolar karşılığında aldı.¹⁷⁶

¹⁷⁶Sosyal Ağların Bir Mecra olarak Değeri ve Gelişimi: www.snoweggs.com/wp-content/uploads/Bitirme-Odevi-Final-d.doc

2.4. YENİ MEDYA

İngilizcedeki media sözcüğü; araç, ortam aracına karşılık gelen medium sözcüğünün çoğuludur. Türkçe’de “media” sözcüğünü “*kitle iletişim araçları*” kavramı karşılamaktadır. Yeni medya’nın kısaca tanımı ise geleneksel iletişim araçlarından ayrı duran sayısal televizyon, İnternet, GSM, WAP, GPRS, CD, VCD, DVD ve benzeri sayısal teknolojiler yeni medya olarak tanımlanmaktadır.¹⁷⁷ Bu sıraladığımız iletişim araçlarından GSM için Türkçe karşılığı Mobil iletişim özel grubu olmakla birlikte en yaygın olan cep telefonu standardı olarak 212 ülkede 2 milyardan fazla insan tarafından kullanılmaktadır diyebiliriz.¹⁷⁸ DVD ise, CD görünümünde elektronik kayıt ortamıdır. CD’ye göre, çok daha yüksek kayıt kapasitesine sahiptir. Dvd üzerinde kaydedilmiş bir sürü film veya video bulunabilir.¹⁷⁹ GPRS de 2G cep telefonu şebekesi üzerinden paket anahtarlamalı olarak veri iletimi sağlayan teknolojidir. Genellikle cep telefonu ve internet arasında, küçük veri paketlerinin alışverişi amacıyla kullanılır.¹⁸⁰ VCD ise; video görüntüleri, belli bir teknik kurala uyarak, CD üzerine kaydetmeyi tanımlayan bir kayıt standardıdır. Ve daha çok yerini dvd’ye bırakmaya başlamıştır. Dvd yazma aygıtlarının fiyat yüksekliği sayesinde bilgisayar kullanıcıları tarafından kullanılmaktadır.¹⁸¹ WAP de herhangi bir ilave eşyaya ihtiyaç duyulmadan telefonda internet kullanma yöntemidir.

Kitle iletişim araçları ise, insanların gündelik olan olayları takip etmelerine yarayan araçlardır. Fakat teknoloji gün geçtikçe gelişmiş ve bununla birlikte internet kavramı hayatımızın her alanına yayılmıştır. Bu da “Yeni medya“ adını almasını sağlamıştır. Bilişim sektöründeki gelişmeler medyanın yeni medya olarak anılmasını sağlamıştır. Yeni medya ortamları internet olmadan kullanılamayacak olan ortamlardır. Yeni medya ile birlikte insanlar fotoğraflarını, videolarını, beğendikleri müzikleri paylaşma olanağı sağlamakla birlikte kişiler birbirleri ile daha kolay iletişim haline geçer.¹⁸²

¹⁷⁷“Yeni Medya ve Sosyalleşme” Eyüp Satıl Yüksek Lisans tezi s.43

¹⁷⁸<http://tr.wikipedia.org/wiki/GSM>

¹⁷⁹<http://tr.wikipedia.org/wiki/DVD>

¹⁸⁰<http://tr.wikipedia.org/wiki/GPRS>

¹⁸¹ <https://tr.wikipedia.org/wiki/VCD>

¹⁸²Vural, B. Akıncı, BAT, Mikail (2010), Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma, Yaşar Üniversitesi Dergisi, S. 20, s. 3348-3382. Erişim: http://joy.yasar.edu.tr/makale/no20_vol5/3_BVural_MBat.pdf, (16 Aralık 2010)

Yeni medya, bilgisayar teknolojileri ile ilişkilendirildiği için kavramın yakın zamanda ortaya çıktığı sanılmaktadır. Fakat yeni medya kavramı, sosyal bilimlerde, bilgi ve iletişim teknolojilerinin formları, kullanımlar ve uygulamaları ile ilgili araştırma yapan bilim adamları tarafından 1960-1970'lerden beri kullanılmaktadır. Yeni medyanın tarihsel gelişimine bakıldığında yeni olmadığı; bazı dönemlerde yeni medya olarak adlandırılan araçların/ortamların klasik medyalarından türediği görülecektir. Yeni olarak değerlendirilen her icat aslında daha sonraki gelişmelerin başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Bu görüşü savunan bazı medya tarihçileri günümüzde yaşanan gelişmelerin kökenini matbaanın bulunuşuna kadar götürmektedir. Örneğin, "Harmonik Birleşim" başlıklı yazısında Ted Greenwald "Bugüne nasıl geldik?" sorusunu cevaplarırken başlangıç noktası olarak 1436'yı almaktadır. 1436, Gutenberg'in matbaayı bulduğu tarihtir.¹⁸³ Yeni medya kavramı 1970'lerde, bilgi ve iletişim tabanlı araştırmalarda; sosyal, psikolojik ve kültürel çalışmalar yapan araştırmacılar tarafından ortaya atılmış bir kavramdır. Ancak 70'lerdeki yeni medyaya yüklenen anlam, 90'larda ivme kazanarak bilgisayar ve internet teknolojisi ile birlikte genişlemiş ve farklı boyutlara ulaşmıştır.¹⁸⁴

Günümüzde ise yeni medya ortamları tartışmalı da olsa aşağıdakiler bu terime dahil edilir:

1) Bilgisayar oyunları: Video ile görsel bir kullanıcı arayüzü (televizyon, monitor vs.) kullanılarak oynanan oyun türüdür. Günümüzde video oyun çeşitliliği, orijinalliği günbegün artmaktadır.¹⁸⁵

2) Sanal gerçeklik ortamları: Bilgisayarlar tarafından simüle edilen ortamlara denir. Çoğu sanal gerçeklik ortamı bir bilgisayar ekranı yoluyla edinilen görsel tecrübelerden ibarettir. Bunun yanında bazı ortamlar duyma, hareket gibi başka duylardan da yararlanır.¹⁸⁶

3) Multimedya :Çok ortamlı; ses, video, interaktif platformlar, animasyon, metin v.b şeklindedir. ÖrneğinD-ROM'lar gibi.

4) Yazılım: Değişik ve çeşitli görevler yapma amaçlı tasarlanmış elektronik araçların birbirleriyle haberleşebilmesini ve uyumunu sağlayarak görevlerini ya da kullanılabilirliklerini geliştirmeye yarayan makine komutlarıdır.¹⁸⁷

¹⁸³Yeni Medya Teknolojileri ve Halkla İlişkiler” Nejla Karabulut Doktora Tezi

¹⁸⁴ Yengin Deniz, **yeni medya ve...**, Anahtar kitaplar yayınevi, İstanbul, s. 103

¹⁸⁵http://tr.wikipedia.org/wiki/Video_oyunu

¹⁸⁶http://tr.wikipedia.org/wiki/Sanal_gerceklik

¹⁸⁷<http://tr.wikipedia.org/wiki/Yazılım>

5) Web Siteleri: Metin, görsel ve animasyon şeklinde ziyaretçisine bilgi aktaran veya hizmet sunan sayfaların tümünü kapsayan bir döküman topluluğudur. Ziyaretçiler bir web sitesine, HTTP veya HTTPS protokollerinde oluşan benzersiz bir adresi kullanarak erişirler.¹⁸⁸

6) Elektronik Posta: İnternet üzerinden gönderilen dijital mektuptur. E-postalara resim, müzik, video gibi her türlü dosya türü eklenebilir ve alıcının bilgisayarına transfer edilebilir.¹⁸⁹

7) Mobil Medya: Yeni medyanın bir alt kanadıdır. Akla daha çok cep telefonlarına içerik sağlamak gelir.¹⁹⁰

8) Podcast: Çoğunlukla dijital medya ürünlerinin internet üzerinden bilgisayar ve taşınabilir cihazlara indirilebilecek şekilde yayınlanmasıdır. Bu şekilde indirilmiş dosyalara podcast denir. Podcastlar ilk defa iPod için geliştirilmiş olmakla birlikte podcast tabiri günümüzde sadece iPod için kullanılmaz.¹⁹¹

9) Blog: Teknik bilgi gerektirmeden, kendi istedikleri şeyleri, kendi istedikleri şekilde yazan insanların oluşturabildikleri, günlüğe benzeyen web siteleridir.¹⁹²

Medya denilince ilk akla gelen genellikle gazete, radyo ve televizyonlardır. Fakat teknolojik yenilikler ve özellikle internet ile birlikte biçim değişikliği söz konusu olmaktadır. Geleneksel ve yeni medya arasındaki farklar üzerine bir çok çalışma yer almaktadır. Lister; teknolojik zorunluluk çatısı altında dijitallik, Fidler; biçim değişikliği başkalaşım özelliklerinin altını çizmektedir. Ortam kodlardan oluşmaktadır. Dijitallik; analog verilerin kodlanarak bilgisayar tabanlı sistemlere aktarılmasıyla oluşturulur. Dijitallik özelliği beraberinde veriye kolay ve hızlı ulaşımı getirmektedir. Bu anlamda yeni medya; dijital kodlama sistemine temellenen, hipermetinlilik ve modülerlik özelliklerini taşıyan yüksek hızda etkileşimin gerçekleştiği iletişim alanlarıdır. Ancak geleneksel medya yeni medyaya karşı güncelliğini hala koruyabilmektedir. Örneğin halen kağıt kullanımı devam etmektedir. Bolter ve Grustin'e göre yeni medya eskiyi iyileştirmektedir. Yeni medya, eski medyanın tekniğini sahiplenip yeniden biçimlendirmektedir.¹⁹³

¹⁸⁸https://tr.wikipedia.org/wiki/Web_sitesi

¹⁸⁹<http://tr.wikipedia.org/wiki/E-posta>

¹⁹⁰http://tr.wikipedia.org/wiki/Mobil_medya

¹⁹¹<http://tr.wikipedia.org/wiki/Podcast>

¹⁹² <http://tr.wikipedia.org/wiki/Blog>

¹⁹³ Yengin Deniz, **yeni medya ve...**, Anahtar kitaplar yayınevi, İstanbul, s. 128

Genel olarak yeni medya ile geleneksel medya arasında farklılıklar vardır. Bu da üç temel nitelik etrafında şekillenmektedir. Bunlardan ilki “Etkileşim”dir. Bu kavram geleneksel medyada alıcı ile verici arasında doğrudan biretkileşim olmamasına rağmen yeni medya da doğrudan gerçekleşir. Örneğin; müzik yayını yapan bir radyo veya tv kanalına şarkı talebini göndermek isteyen alıcı mail yada telefon gibi üçüncü bir iletişim kanalına ihtiyaç duymaktadır. Fakat internet üzerinden müzik yayını yapan bir web sitesi üzerinden istediği müziği dinleyen alıcı başka bir kaynağa ihtiyaç duymadığı gibi anında istediği şeye erişebilmektedir.

“Kitlesizleştirme” olarak ifade edilmekte olan ikinci temel nitelik ise geleneksel medyanın her bireye aynı anda mesajı göndermesine karşın yeni medyanın her bireye birbirinden farklı mesajla ulaşabilmesidir. Üçüncü nitelik ise; “eşzamanlılık”tır. Geleneksel medya yazılı ve görsel basında iletim tek yönlüdür. Buna karşın yeni medya araçlarında hedef kitle ile karşılıklı etkileşim söz konusu olabilmektedir. Kitle yerine bireyi ve bireyin tercihlerini öne çıkaran yeni medyada alıcı ve verici arasındaki tek yönlü iletişimin yerine alıcı ve vericinin tek bireyde toplandığı anıncalığın ön plana çıktığı bir iletişim sürecidir.¹⁹⁴

¹⁹⁴Visualist 2012, G.M. Matbaacılık ve Ticaret A.Ş. , 2012, syf.150

2.5. İNTERNET

İnternetin ana işlevi ağ içerisinde çift yönlü bilgi aktarımını sağlamasıdır. İnternet'in bu işlevi sayesinde internet erişimi olan bir kullanıcı, eğer kendisine yetki verilmişse, internet'e bağlı diğer herhangi bir bilgisayardaki bilgilere erişebilir, onları kendi bilgisayarına aktarabilir, kendi bilgisayarından da diğer bilgisayara veri gönderebilir.¹⁹⁵ İnternet birden fazla haberleşme ağının (network) birlikte meydana getirdikleri bir iletişim ortamıdır yada platform diyebiliriz. Bu iletişim ağları bilgisayar ile olmaktadır. Diğer bir deyişle, internet bilgisayarlar arasında kurulmuş bir haberleşme ağıdır. ABD Yüksek Mahkemesinin kararına göre internet şöyle tarif edilir: "İnternet birbiri ile bağlı bulunan bilgisayarlardan oluşan uluslararası ağıdır. Bireylerin dünya çapında haberleşmesi için tamamen yeni ve benzeri olmayan bir ortamdır."¹⁹⁶ Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte internet artık telefonlarda, ipad vb. ürünlerde görülmektedir. İnternet'in teknolojik tarihsel alt yapı gelişimi ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki soğuk savaş yıllarına kadar uzanır. 1957 yılındaki Sovyetler Birliği'nin Sputnik uydusunu uzaya göndermesi ile birlikte ABD askerleri iletişimin korunması açısından çalışmalar yapmak üzere Savunma bakanlığı bünyesinde ARPA adlı bir birim oluşturmuştur. Arpa soğuk savaş döneminde güdümlü füzelere karşı sistemler geliştirebilmesi için DARPA (İleri Savunma Projeleri Ajansı) olarak yapılandırıldı. Bu birim, askeri projelerin birbirinden uzakta olan bilgisayarların birbirine bağlanması yolu ile desteklenmesi üzerine çalışmalarda bulunmuştur. Bu çalışmalar kapsamında ilk olarak 1969 yılında California'daki üç ayrı merkez ile bulunan dört ayrı bilgisayardan bilgi transferi gerçekleştirilmiştir. Bu dört bilgisayar arasında askeri bilgisayar ağı olan ARPANET kurulmuştur. 1980 Yılında ise posta ve ağ haberleri gibi servislerin istikrara kavuşması ile Amerikan ordusu ARPANET'i sivil kullanıma bırakarak faaliyetlerini MILNET isimli ağa taşımıştır.¹⁹⁷

Ülkemizde ise internet kullanımı ilk defa 1991 yılında ODTÜ'de kullanılmaya başlanmıştır. Bu sayede CNN ve BBC sitelerine bağlanılmıştır. Metin tabanlı olmak üzere aynı üniversiteden farklı sayfalar oluşturulmuş. Bu sayfalara da üniversitedeki bilgisayarlarla bağlanılarak, internet kullanılmıştır. İlk kullanılan internet hızı, 64 kbit/saniye'dir. ODTÜ'den sonra, sırasıyla Ege, Bilkent, Boğaziçi ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nde de internet kullanılmaya başlanmıştır.

¹⁹⁵Hepkon Zeliha, **İletişim ve Teknoloji**, Kırmızı Kedi Yayınevi, İstanbul, 2011, s. 23

¹⁹⁶ Uluç Güliz, Küreselleşen medya: İktidar ve mücadele Alanı, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, s. 20

¹⁹⁷ Hepkon Zeliha, **İletişim ve Teknoloji**, kırmızı kedi yayınevi ,İstanbul, 2011,s. 28

O zamanlar kullanılan internet, yalnızca interneti uygulamalı öğrenmek amacından başka bir amaç taşımıyordu. Ardından yavaş yavaş bazı Türk medya ve yayın kuruluşlarını siteleri faaliyet göstermeye başlar. Buna paralel olarak da dial-up bağlantı üzerinden çeşitli internet erişim paketleri de, Telekom'dan sonra özel firmalar satılmaya başlanır. Bugün internet ortamında tahmin edilemeyecek kadar çok fotoğraf dolaşiyor. Fotoğrafa ilk bakıldığında photoshop kullanıldığı düşünülebilir. İnternet üzerinden ilk paylaşılan fotoğraf 20 yıl önce 4 kadının birlikte poz verdiği, çok özel bir fotoğraf karesiydi. Fotoğraftaki kişiler bir eğlence grubunun üyesiydi. Tim Berners - Lee tarafında kurulan ve ardından World Wide Web adını yeni bilgi sisteminin ilk adresi <http://info.cern.ch> idi. Berners-Lee, yazılımcı olan Silvano de Gennaro'dan CERN partisinden çekilen bir fotoğrafı taratmasını ve ardından bu sayfada paylaşmasını istemişti. Ancak Gennaro, Lee'nin fotoğrafları taratmaktan tam olarak neyi kastettiğini başlarda anlayamadı. Aslında Lee'nin istediği söz konusu fotoğrafı sunucuya yüklemek ve linkini site üzerinden paylaşmaktan başka bir şey değildi. Fotoğraf windows yerine mac bilgisayar da bulunuyor. Fakat o dönem fazla kişi bu fotoğrafı görmedi ama o dönem interneti kullanan kişilerin az olduğunu düşünürsek bu durumun normal olduğunu söyleyebiliriz.¹⁹⁸ İnternet genel tabiriyle kendi aralarında bağlantılı ağlar anlamına gelir. WWW kısaltması ise World Wide Web yani dünya çapında ağ anlamına gelir. Bilgisayar ile internete girmek için telefon hattına gerek vardır. Günümüzde daha hızlı olması bakımından dijital adsl bulundurulmaktadır. İnternette 1985 yılında ilk defa bir site de video paylaşımı olmuştur. Ümit Atabek, internetin özelliklerini sayarken, giderek ucuzlayan bir teknoloji olduğunu söylüyor ve internet'in yer/uzam ve zamana ilişkin tanım ve deneyimlerimizi değiştirdiğini vurgular. İnternet'in diğer özelliği ise, diğer medyanın tüm özelliklerini kendinde birleştirebilmesidir.¹⁹⁹

RESİM 17: İnternete Yüklenen İlk Fotoğraf

¹⁹⁸<http://www.habertut.com/bu-fotograf-20-yil-once-internette-ilk-paylasilan-kare.html>

¹⁹⁹Alankuş Sevda, **Yeni İletişim Teknolojileri ve Medya**, İps İletişim Vakfı Yayınları, 2005, s. 51

²⁰⁰Resim 18: http://www.objektifhaber.com/iste-internetteki-ilk-fotograf130329haber/&h=290&w=460&sz=59&tbnid=Wc3S_8hriIfK3M:&tbnh=94&tbnw=149&prev=/search%3Fq%3D%25C4%25B0NTERNETTEK%25C4%25B0%2B%25C4%25B0LK%2BFOTO%26tbm%3Disch%26tbo%3Du&zoom=1&q=İNTERNETTEKİ+İLK+FOTO&usg=__no8ZacaRo8tKVjXUDL5O8IBTjcY=&docid=Hhhv9KVGbL5FM&itg=1&sa=X&ei=m2SGUZOOFMXVsgas2oCwDQ&ved=0CDwQ9QEwBA&dur=399

İnternet genel tabiriyle kendi aralarında bağlantılı ağlar anlamına gelir. WWW kısaltması ise World Wide Web yani dünya çapında ağ anlamına gelir. Bilgisayar ile internete girmek için telefon hattına gerek vardır. Günümüzde daha hızlı olması bakımından dijital adsl bulundurulmaktadır. İnternette 1985 yılında ilk defa bir site de video paylaşımı olmuştur. Ümit Atabek, internetin özelliklerini sayarken, giderek ucuzlayan bir teknoloji olduğunu söylüyor ve internet'in yer/uzam ve zamana ilişkin tanım ve deneyimlerimizi değiştirdiğini vurgular. İnternet'in diğer özelliği ise, diğer medyanın tüm özelliklerini kendinde birleştirebilmesidir.²⁰¹Tuncel'e göre; internetin genel olarak yaygın medyada ancak ekonomik kaynakları daha kıt olan yerel medyaya sunduğu en önemli imkanlardan birisi bilgi toplama dır. Çünkü internet bilgiye ulaşmada zaman ve para ekonomisi sağlamaktadır. İnternet erişimi olan herhangi bir yer haber merkezi olabilmektedir. Öncelikle internetin giderek ucuzlayan bir iletişim teknolojisi olduğu bilinmelidir. Yapılan bir program cd'ye alındıktan sonra milyonlarca basılabiliyor. Böylelikle teknoloji ucuza mal ediliyor. Bugün dünyanın neredeyse her yerinde internete ulaşılabilir. Kullanımı da oldukça ucuzdur. Bugün çok ucuz fiyatlara siteler açılabilir. Aşağıdaki tabloda Türkiye'de ve Dünya'da internet kullanımının sayıları bulunmaktadır.²⁰²

²⁰¹<http://www.web-takip.com/2008/11/24/internet-turkiyeye-ne-zaman-geldi-turkiyede-ilk-internet/>

²⁰²Alankuş Sevda, **Yeni İletişim Teknolojileri ve Medya**, İps İletişim Vakfı Yayınları, 2005, s. 70

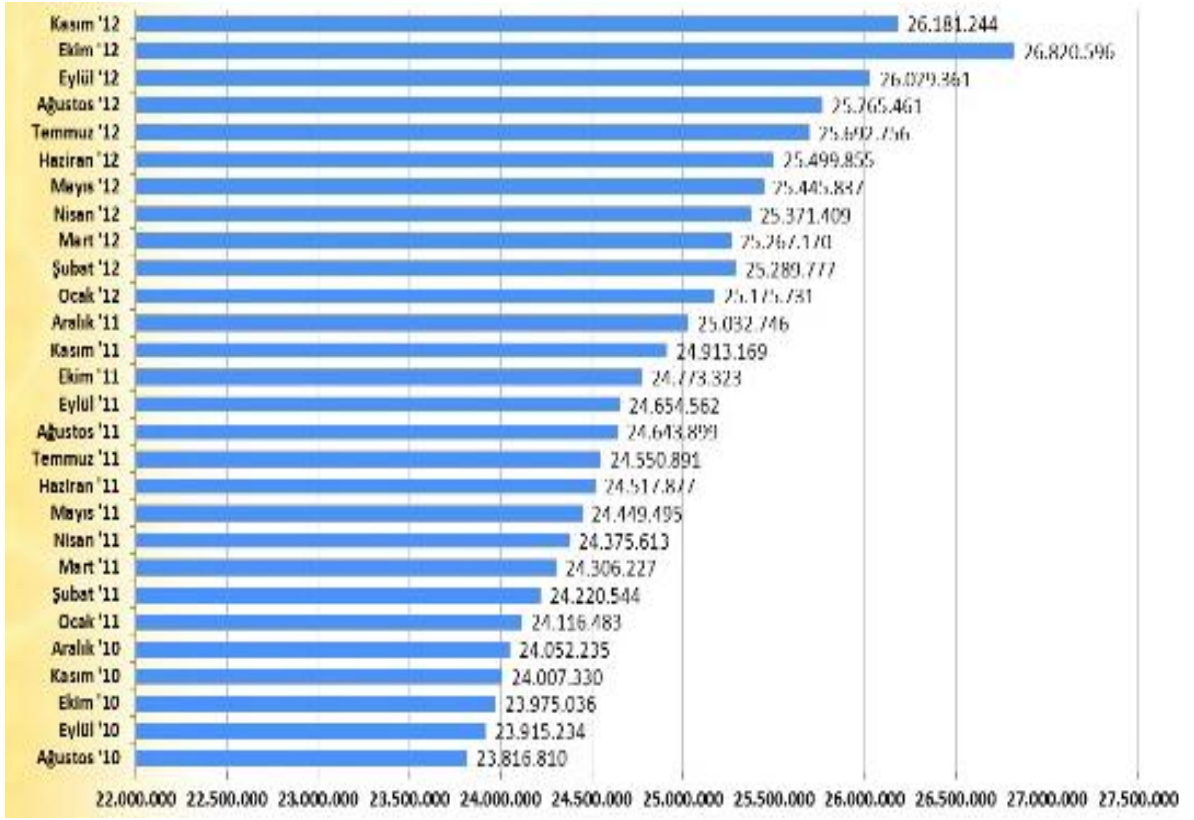
TÜRKİYEDE İNTERNET KULLANICI SAYISI	
YIL	SAYI
1996	14.200
1997	35.000
1998	200.000
1999	400.000
2000	1.500.000
2001	4.000.000

TABLO 7:Türkiye’de internet kullanıcı sayıları²⁰³

DÜNYADA İNTERNET KULLANICI SAYISI	
1995	26 MİLYON
1996	55 MİLYON
1997	101 MİLYON
1998	150 MİLYON
1999	201 MİLYON
2000	407 MİLYON
2001	420 MİLYON

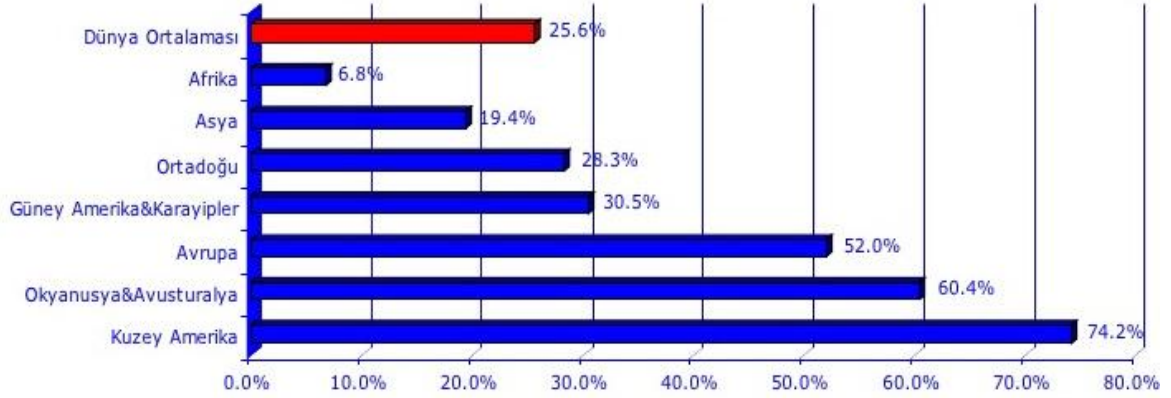
TABLO 8:Dünyadaki İnternet’in gelişimi²⁰⁴

²⁰³⁻²⁰⁴Tablo 7-8::Hepkon Zeliha **İletişim ve Teknoloji**, kırmızı kedi yayınevi ,İstanbul,

TABLO 9:Türkiyede 2012 Yilina Kadar İnternet Kullanımı ²⁰⁵

Kullanım Oranları

TABLO 10: Dünyada 2012 İnternet Kullanımı²⁰⁶

²⁰⁵<http://www.slideshare.net/0101digitalandsocial/iab-kasm-2012-sunumu>

²⁰⁶<http://www.slideshare.net/altakartal/online-day>

İnternet çok kısa bir sürede değişimin sembolü olmuş ve 1990 yılından itibaren damgasını vurmuştur. Çünkü bilgiye kolay ve hızlı bir şekilde ulaşmanın yolu haline gelmiştir. Kökenleri *ARPANET* projesine dayanır. İlk başlarda internet askeri amaçlı olsada günümüzde insanlığın bilgi paylaşımı için başvurduğu en önemli kaynak halini almıştır.²⁰⁷

İnternetin güvenilirliği de tartışılmaktadır. Bu tartışma internetin yerini belirlemek açısından önemlidir. Türkiye’de internete güven konusunda önemli ipuçları veren çalışma, internet kullanıcılarının önemli bir bölümünü temsil eden üniversite öğrencileri arasında gerçekleştirilmiştir. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından düzenlenen ankete katılan öğrencilerin, yalnızca %17.9’u internet güvenilir bulmadıklarını söylerken geri kalanların, %34.1’i biraz, %38.4’ü güvenilir, %9.7’si ise çok güvenilir bulduklarını ifade etmişlerdir. Aynı çalışmaya katılan öğrencilerin büyük bir bölümü interneti önemli bir bilgi kaynağı olarak gördüklerini des öylemişlerdir.²⁰⁸ Türkiye’de RT.K’ün Aralık 2005 Ocak 2006 döneminde Televizyon izleme eğilimleri araştırması, televizyon izleme alışkanlıklarına ilişkin verilerin yanı sıra, halkın geleneksel kitle iletişim araçlarına ve internete duydukları güveni içeren veriler de bulunmaktadır. Buna göre, televizyona güvenenlerin oranı %56.7, gazeteye güvenenlerin oranı %56.5, radyoya güvenenlerin oranı %52.6’dır. 4000’den fazla kişinin katıldığı çalışmaya göre internete güvenenlerin oranı ise %44.2’dir²⁰⁹

²⁰⁷Hepkon Zeliha, **İletişim ve Teknoloji**, Kırmızı Kedi Yayınevi, İstanbul, 2011,s. 142

²⁰⁸Üniversite Öğrencisi Kurtuluşu İnternette Buldu , 16 Kasım 2007,<http://www.haberler.com/universite-ogrencisi-kurtulusu-internette-buldu-haberi/>. (20 Kasım 2007).

²⁰⁹RTÜK Televizyon _ zleme Eg ilimleri Aras tırmasının Sonuçlarını Açıkladı, 16 Mart

2006,http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=5aaedb02-0c96-4e8e-8993-48c0b58a74af
(14 Ekim 2007).

2.6. WEB 2.0

Geniş bir biçimde web 2.0, kullanıcılarında içerik geliştirebildiği, birbiriyle işbirliği yapabildiği, kullanıcılar arasında bilgi ve fikir alışverişini destekleyen ikinci kuşak web platform olarak tanımlanmaktadır. En önemli özelliği ortak bir akılla bir çok kullanıcıyı bir arada sosyal ve aktif bir ortamda aynı hedefe ya da ürüne odaklayabilmesidir.²¹⁰ Medyada en önemli gelişme, Web 1.0 uygulamalarından Web 2.0 uygulamalarına geçilmesidir. Web 2.0 2004 yılında ortaya çıkmakla birlikte internete erişim sağlanamaması ile web 2.0 dönemine geçiş sağlanmıştır. O'Reilly Medya tarafından 2004 yılında kullanılmaya başlanan web 2.0 ikinci nesil internet hizmetlerini toplumsal iletişim araçlarını, yani internet kullanıcılarının ortaklaşa ve paylaşarak yarattığı, tartışmaya açık bir sistemi tanımlamaktadır.²¹¹ Web 2.0'in kullanıcı hizmetine sunulmasıyla birlikte tek yönlü bilgi paylaşımından çift taraflı bilgi paylaşımına ulaşılmasını sağlayan medya sistemi olarak tanımlanan sosyal medya paylaşımının esas olduğu bir iletişim şeklidir.²¹²

Web 2.0 web sitelerinden oluşan ve bilgilendirme amaçlı tek yönlü iletişim oluşturmak için kullanılan internetin yeni bir form kazanmış halidir. Web 2.0 İnternet kullanıcılarını yayıncıya (youtube ve bloglarda), uzmana (wikilerde), eleştiriciye (forumlar ve yorumlarda) arşivciye (sosyal imlemelerde) ve ağlar ve şebeke sahiplerine dönüştürmüştür.²¹³ Web 2.0, İnternet sitelerinin bilgi barınağı olmasından işleyen platformlara taşınmasına ve internet programlarını son kullanıcılarının hizmetine, kullanıcıların bir bilgi ya da uğraşı paylaşıp tekrar kullanmasına, gelişmiş organizasyon ve kategorilendirme ile internetin ekonomik değerinin yükselip alçalmasını da tanımlayabilir. Web 2.0 ilk olarak kullanıldığında, sosyal ağ sitelerini, blog ve vikileri temsil etmekteydi.

²¹⁰<http://www.slideshare.net/eyupkeskin/web-2-17689123>

²¹¹ R. Erdem Erkul "Sosyal Medya Araçlarının(web 2. 0) Kamu Hizmetleri ve Uygulamalarında Kullanılabilirliği", Türkiye Bilişim Derneği Aralık 2009 sayı 116 96-101 s.98

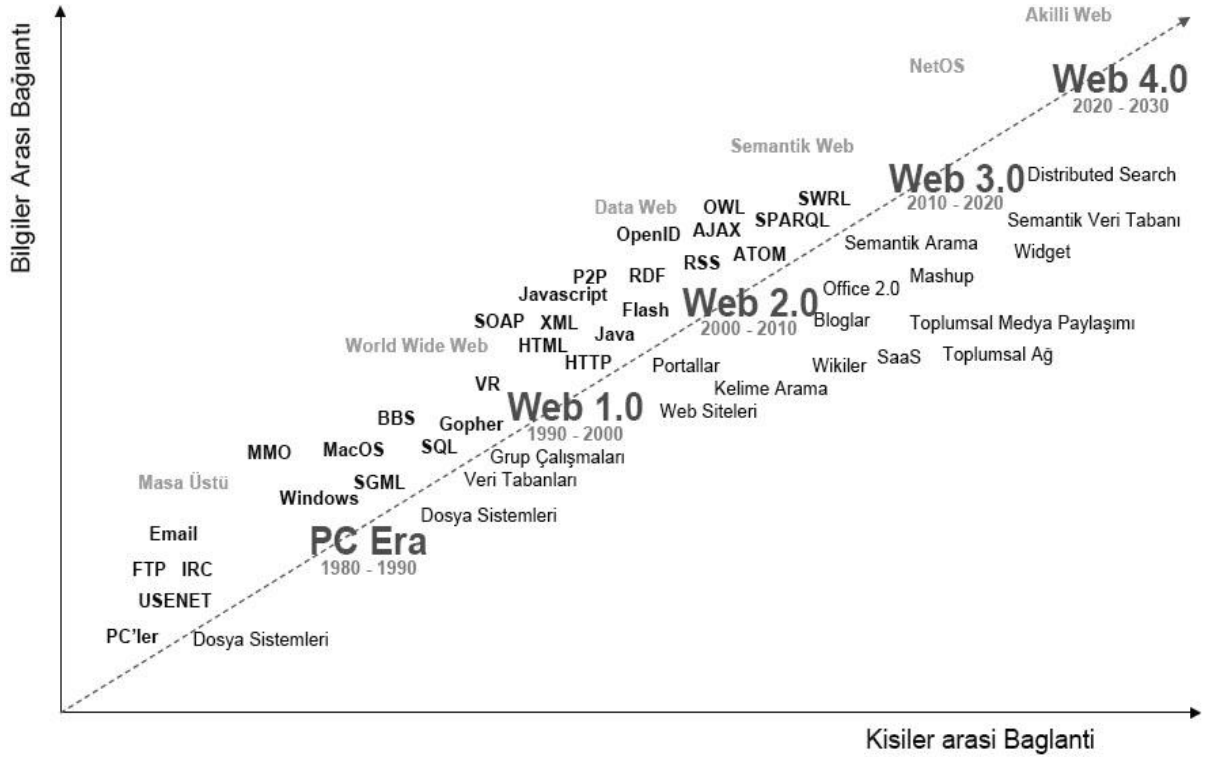
²¹²http://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_medya

²¹³Javad Oftadeh, "Sosyal medya çağında, halkla ilişkiler 2.0'in temeli, kullanıcıların ürettikleri içerikler" Birinci halkla ilişkiler 2.0 uluslararası konferansı, tahrir: kargozare ravabet umumi yayınevi, kâsım 2009 s. 120-146

İlk Web 2.0 konferansında ise; Tim O'Reilly ve John Battelle Web 2.0 prensiplerini şöyle sıraladı:

- 1) Bir platform (ortam) olarak İnternet.
- 2) Verilerin üstün gücü.
- 3) Katılım mimarisi ile ağ etkileri.
- 4) Açık kaynak gelişimi.
- 5) İçeriğin ve servis sendikasının hafif yük getiren işletme modelleri.
- 6) Programların benimsenme döneminin sonları.
- 7) Tek bir aletin üstündeki yazılımlar.

Web 2.0 birçok yeni fikir ortaya atmıştır ve bununla beraber bir çok internet uygulaması oluşmuştur. Bazıları flickr, Wikipedia, youtube, Myspice gibi sitelerdir.²¹⁴

RESİM 18: WEB 2.0 tablosu

²¹⁴http://tr.wikipedia.org/wiki/Web_2.0

²¹⁵<http://inet-tr.org.tr/inetconf12/bildiri/46.pdf>

2.7. SOSYAL AĞ SİTELERİ

Sosyal ağ siteleri facebook, twitter, youtube gibi paylaşım siteleri ile ön plana çıkmış ve sanal ortamları ifade etmek için kullanılmaya başlanmıştır. Fakat bireylerin katılımını sağlayan her türlü sanal oluşumlar sosyal ağ kapsamına girmektedir. Sosyal ağ sitelerine bu anlamda “üçüncü mekan” adı verilmektedir. İnsanlar üçüncü mekan sayesinde hayata dair endişelerini, huzursuzluklarını bir süre unutup sosyal medyada arkadaşları ile güzel vakitler geçirmektedir. İlk sosyal ağ sitesi Usenet’dir. Usenet dünya üzerindeki kullanıcılarının herhangi bir konuya ilişkin haber ve yazı gönderdiği farklı tartışma ve paylaşım gruplarından oluşan bir platformdur.²¹⁶2000 yılına kadar milyonlarca kullanıcısı olan Usenet, Facebook gibi diğer sosyal ağ sitelerinin çıkmasıyla eski popüleritesini kaybetmiştir. Facebook, Twitter, LinkedIn, Myspace, Youtube sosyal ağlara örnek olarak verilebilecek uygulamalardan bazılarıdır. Sosyal ağların en önemli özelliği ise, kullanıcılara etkileşimli bir ortam sunmalarıdır. Facebook insanların birbiri ile iletişim kurmasını amaçlayan bir sosyal paylaşım sitesidir. Site 4 Şubat 2004 tarihinde Harvard Üniversitesi öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından kurulmuş olup, öncelikle Harvard öğrencilerinin kendi aralarında iletişime geçebilmesini sağlayan bir sosyal ağ sitesi idi. Bir sene sonra ABD’de tüm okullarda Facebook kullanılıyordu. 11 Eylül 2006’da ise Facebook tüm e-posta adreslerine açıldı. 23 Temmuz 2009 tarihinde ise Facebook sitesine Yahoo sitesinden de ulaşma imkanı vardır. Siteye kayıt olmak ücretsizdir. Gelirini sponsor grup ve banner reklamlardan karşılamaktadır. Fotoğraf uygulaması sayesinde kullanıcılar fotoğraflarını yayınlatabilir ve arkadaşlarını da etiketleyebilmektedirler. Pokes (Dürtme) uygulamasıyla kullanıcı diğer bir kullanıcıyı dürterek kendisinininde facebook’ta olduğunu belirtir. Böylelikle dialog kurmasını sağlar. Video uygulaması sayesinde kullanıcılar birbiri ile YouTube ve benzeri sitelerdeki videoları gönderebilir ayrıca video kamerası ile görüntü kaydedip bunu mesajla diğer bir kullanıcıya iletebilir. Böylelikle kullanıcılar sayfalarında beğendikleri kısa film, klip, şarkı gibi birçok video paylaşabilmektedir. Facebook’un kullanıcı sayısı 2012 yılının Ekim ayında tüm dünya da bir milyarı aşmıştır.²¹⁷

²¹⁶Bölüm 2d. Usenet: Dünya Çapında Çoklu Tartışma/Haberleşme Platformu, 15 Mayıs 1995, <http://bid.ankara.edu.tr/start/css/inet-tr-HTML/bolum2d.html> . (17 Haziran 2007)

²¹⁷<http://tr.wikipedia.org/wiki/Facebook>

Kullanıcıların kendi belirlediği rumuz ve takma isim kullanılarak oluşturdukları profillere izin veren sitelerde farklı kişilerle tanışmaktadırlar. Paylaşılanlar genellikle içerik (metin, ses, fotoğraf, video) formatıdır.²¹⁸Facebook, üyelere beğendikleri uygulamalarla yaşamlarını sanal dünyaya taşıma olanağı sağlar. Kullanıcılar eski arkadaşlarını bulmakla birlikte, gündelik hayattan daha kolay bir şekilde, çevrelerini genişletebilmektedirler. Bunun sebebi ise kullanıcılar arkadaşlarının arkadaşlarına kolaylıkla ulaşabilmesi sayesinde olmaktadır. Facebook'un sosyal bir ortam olduğunu her sayfanın başında "Facebook tanıdıklarınla iletişim kurmanı ve hayatında olup bitenleri paylaşmanı sağlar" ibaresinden anlayabiliriz. Her facebook sayfasında önemli kelime beğen kelimesidir. Sinema ve kısa film ile ilgili birçok sayfada yer almaktadır. Sayfalar da bulunan kısa film ve filmlerle ilgili tarihçe bulunduktan sonra belirli fotoğraflarda eklenir. Söz konusu sayfayı kaç kişinin beğendiği ve bu sayfayı kaç kişinin konuştuğu rakamsal olarak yazmaktadır.²¹⁹Facebook'dan sonra Twitter, sosyal medyanın en çok girilen sitesi haline gelmiştir. Twitter; 140 karakterlik metinler yazabildiği kendi aralarında tweet diye adlandırdıkları iletişim aracıdır. Kullanıcıların istedikleri kişilere görünebilir olma gibi bir olanağı vardır. Teoride Twitter bir mikroblog örneğidir. Ancak şu anda tam tersi olmaktadır. Yani en iyi mikroblog örneği muhtemelen twitter olarak tarif edilebilir. Bunun nedeni diğer mikroblog platformlarının Twitter'den çok daha az kullanıcılarının olması ve çok daha düşük bir profil kalmasıdır.²²⁰Bloglar ve twitter'ın yanı sıra blog benzeri başka internet faaliyetleri de bulunuyor. Sözelimi, flick ve youtube gibi çoklu medya hizmetleri, metin yerine görüntü ve video eklenerek, bir tür blog şeklinde kullanılabilir. Twitter 2006 yılında Jack Dorsey tarafından geliştirilmiştir.

²¹⁸<http://www.alexa.com/topsites> sitesine göre google en çok ziyaret edilen sitedir. İkinci sırada ise facebook yer almaktadır. Google bir arama motorudur, facebook ise sosyal araçtır.

²¹⁹Yengin Deniz, **yeni medya ve...**, Anahtar Kitbevi, İstanbul, s..354

²²⁰Poynter Ray,İnternet ve Sosyal Medya Araştırmaları El Kitabı,İstanbul,Optimis Yayınevi,s..208, 213

Dünya çapındaki popülerliği gün geçtikçe artmış ve mesaj gönderim, alımı konusundaki olanaklarıyla internet dünyasının SMS'i olarak anılmaya başlamıştır. 25 Nisan 2011 tarihinden itibaren Türkçe olarak kullanılabilir. Twitter üzerindeki kullanıcıların etkisinin takipçi sayısından ziyade kullanıcının tweetlerine gelen retweetlere bağlı olduğu ortaya konmuştur.²²¹Twitter kullanıcılarının bilgisayarları ve ya cep telefonları üzerinden “tweetleme” adıyla “ne yapıyorsun” sorusuyla binlerce kişiye ulaşabilmektedirler.

Twitter arkadaş sistemi değil de takipçi sistemiyle çalışır. Twitter büyük bir reklam kaynağı olarak da düşünülmektedir. Bugün siyaset adamlarının dahi twitter hesapları mevcuttur. Yapılan bazı araştırmalarda Twitter'da profilleri bulunan dev markaların; Google, Twitter,YouTube takipçilerinin %33'ü, Facebook takipçilerinin ise %44'ünün sahte veya spam profillerden oluştuğu tespit edildi.²²²Twitter'ın genel amacı insanların günlük yaşamlarında yaşadıkları, duydukları ve düşündükleri şeylerden paylaşılabilir bulduklarını bir web ortamında başkaları ile kısa ifadelerle paylaşma imkanı sunmaktır. Facebook'tan sonra ortaya çıkmasına rağmen sosyal medyadaki popülerliği her geçen gün daha da artmaktadır. Her gün yaklaşık 600.000 yeni kullanıcı eklenmektedir. 2009 yılında günde 2 milyon tweet güncellemesi yapılırken 2010 yılına gelindiğinde bu rakam 65 milyona yükselmiştir. Twitter en popüler web sitesi olma yolunda dokuzuncu sırada yer alırken Türkiye de 12. Sırada yer almaktadır.²²³Myspace ise her ne kadar popülerliğini yitirmiş olsa da sanal ortam da kullanıcının denetiminde olan ve iletişim kurulabilen, kişisel profillerin, blogların oluşturulabildiği bir sosyal iletişim web sayfasıdır. 2006 yılında 106 milyon kullanıcısı olmasına rağmen 2007'de Facebook'un kullanılması ile popülerliğini yitirmiştir.²²⁴Myspace'de bir topluluk oluşturarak, fotoğraf ve yazıları arkadaşlarla paylaşmak mümkündür. Müzik ve video paylaşımları ile de ön plana çıkmaktadır.²²⁵Flickr ise bir fotoğraf paylaşım sitesidir. Popülerliğinin sebebi ise, blogger'ların fotoğraf deposu olarak kullanmasıdır. Flickr Şubat 2004'te Ludicorp tarafından geliştirilip, 2005 yılının Mart ayında Yahoo tarafından 35 milyon dolara satın alınmıştır. Bu sitede kullanıcılar istedikleri resimleri aratıp aynı zamanda yorum yapabilmektedirler.

²²¹<http://tr.wikipedia.org/wiki/Twitter>

²²²<http://tr.wikipedia.org/wiki/Twitter>

²²³ Yengin Deniz, **yeni medya ve...** , Anahtar Kitbevi, İstanbul, s.108

²²⁴<http://tr.wikipedia.org/wiki/Myspace>

²²⁵<http://www.microhaber.com/myspace-nedir-ne-ise-yarar.html>

Ücretsiz kullananların aylık 100 MB boyutunda fotoğraf gönderme sınırı vardır. Başlangıçta 20 MB olan bu sınır, Kasım 2006'da yükseltilmiştir.²²⁶ Flickr, temelinde fotoğraf yükleme olan bir sosyal ağdır. Kayıtlı kişiler burada arkadaşlarını bulup contact'larına eklemektedirler. Diğer bir özelliği ise yüklenen görüntünün farklı boyutlardaki seçeneklerine kolayca ulaşabilir. Ayrıca Flickr'da yer alan bir eklenti ile resimlerinizi düzenlenebilmektedir. Bu düzenleme kısmında ise flickr bir çok seçenek sunmaktadır.²²⁷Flickr'a Yahoo hesabından girilebilir. Üyelik ücretsizdir. Senelik 30 dolar verildiği takdirde ise pro üyelik alınabilmektedir. Böylelikle sınırsız video yüklenebilmektedir. Sisteme girildiğinde ise sınırsız sayıda fotoğraf eklenebilmektedir. Önemli grupları şöyledir: canon 135 f2, canon 40d kullanıcıları, Türk flickr kullanıcıları, 100 kez izlenenler, 10 kez favori listesine eklenen fotoğraflar, puan²²⁸ Youtube ise, en önemli video barındırma sitelerinden birisidir. 15 Şubat 2005'te 3 eski PayPal çalışanı tarafından kurulmuş ve Ekim 2006'da Google tarafından satın alınmıştır. "Tube" sözcüğü ile televizyona bir nevi gönderme yapan youtube internet üzerindeki video deposudur. YouTube video formatı olarak flv kullanmaktadır. Sitede istenen video klipler Flash Video olarak izlenebilmekte ve bilgisayara istenildiği zaman flv formatında dosya olarak indirilebilmektedir. Eklenen video klipler YouTube tarafından otomatik olarak 320x240 pixele küçültülerek Flash Video Format'a (.flv) dönüştürülmektedir. Şu anda 780p ve 1080p mevcuttur. AVI, MPEG gibi video formatına sahip olan videolar kullanıcı tarafından YouTube'a en fazla 1 GB kapasitesinde yüklenebilmektedir. YouTube platformunda kullanıcılar var olan video klipleri izleyebilmekte ayrıca istenildiğinde kendi video klibini YouTube'a ekleyebilmektedir. Bu platformda yer alan kullanıcının geliştirdiği içerikler, kişisel amatör klipler, video klipler film, TV programları parçacıkları ve müzik videoları'ndan oluşmaktadır. Kullanıcılar tarafından YouTube'a günlük yaklaşık 65.000 adet yeni video klip eklenmekte ve 100 milyona yakın video klip izlenmektedir. Kullanım uygun olmayan video klipler kullanıcıların bildirimleri ile YouTube yetkilileri tarafından incelenerek silinmektedir.²²⁹

²²⁶<http://tr.wikipedia.org/wiki/Flickr>

²²⁷<http://weblopedi.net/2628-flickr-nedir.html#ixzz2OUKBL4Xb>

²²⁸<http://www.dijitalfokus.com/index.php?topic=4122.0>

²²⁹ <http://tr.wikipedia.org/wiki/YouTube>

“Kendi Kendini Yayınla” sloganı ile yola çıkan Youtube internet kullanıcılarının gözdesi haline gelmiştir. Youtube 2 şubat-31 mart 2012 tarihleri arasında Ridley Scott'ın film şirketi tarafından değerlendirileceği bir kısa fim yarışması hazırladı. Youtube başlı başına her videoya ulaşabildiğimiz bir sitedir. Ülkemizde 4 kez mahkeme kararı ile erişime engellenmiştir. Sosyal Medyanın en önemli özelliği ise online sohbetir. Online sohbet daha çok yazılı sohbet olarak geçer. Anlık sohbetir. Online araştırma toplulukları online odak grupları fikrine yeniden hayat vermiştir. Ama görece daha düşük bir tonda, bu nedenle de sıklıkla topluluk bağlamında gerçekleşen bir online sohbet ya da gerçek tartışma olarak adlandırılır.

SOSYAL AĞLARIN SINIFLANDIRILMASI					
KATEGORİ	Arkadaşlık ve Çevre Edinme	Sosyal İş Ağları	Çöpçatanlık Ağları	Mezuniyet Ağları	Marka Sosyal Ağları
AMAÇ	Sosyal Çevre odaklı	Kariyer ve iş geliştirme	Ruh eşini bulma, evlilik	Mezunlar ve aynı okulda okuyanlar	Marka tutkunları, Marka elçileri
ÖRNEKLER	Myspace	Xing	Siberalem	Boğaziçi üni. Mezunlar derneği	Club Vaio
	Skyrock	Pronected	İstanbul.net	Facebook	Club Nokia
	Facebook	Linkedin	Gayet.net		Samsung Fun club
	Netlog	Arkamarka	Facebook		

TABLO 11: Sosyal ağların sınıflandırılması

²³⁰ Tablo 11:Hepkon Zeliha, **İletişim ve Teknoloji**, Kırmızı Kedi Yayınevi, İstanbul, syfa 162

2.8. TARTIŞMALAR/FORUMLAR/BLOGLAR

Toplumunu ilgilendiren ve belirli kurallar çerçevesinde yapılan tartışmalar forumdur. Forum toplulukların en temel ve merkezi öğeleridir. Daha dar anlamıyla bir başkanın yönetiminde, toplumu ilgilendiren bir konuda, farklı gruplardan oluşan dinleyicilerin söz sırası olarak konuşma kuralları içerisinde yaptıkları tartışmalara forum denir. Esasen forumdan amaç belli kararlara varmak değil, konuyu değişik anlayışlarla, farklı boyutlarıyla ortaya koymaktır.²³¹ Forumda söz alan dinleyiciler, konuyla ilgisi olmayan özel sorunlarına değinmemelidir. Sorular kısa, açık ve net olmalı, tartışma saygı kuralları içerisinde, kırıncılıktan uzak, samimî bir hava içerisinde yapılmalı, tartışmadan beklenen amaca yardımcı olunmalıdır. Forum da ilgisi olmayan konulara değinmemek gerekir. Topluluk üyelerinin görüşlerini dile getirmek için kullandığı başlıca mekanizma ve araştırmacıların sorularını iletmek için yararlandığı ana yoldur.²³² Yüzeysel bakınca oylama ve anketler online araştırma topluluklarının icmel araçları gibi görülebilir. Oysaki oylamalar genellikle nicel bulgu elde etmek için değil, ilgi çekmek ve tartışmayı özendirmek amacıyla kullanılır. Bu yaklaşım kapsamında, oylamanın ardından nicel bilgiler elde etmek için anket uygulamasına geçilir. Bloglar ise kişilerin istediği şeyleri istedikleri şekilde yazmalarından oluşturur. İngilizcedeki "web" ve "log" kelimelerinin birleşmesinden oluşan weblog kavramının zamanla yaygınlaşmış adıdır. İlk bloglar elle yazılıp güncellenirken, bugün bu iş için özel yazılmış yazılımlar kullanılmaktadır. Bu yazılımlardan bazıları bir blog servisi sağlayıcı sitenin alt alan adları olarak yaratılabilen, bazıları ise kullanıcının kendi sunucusuna kurup çalıştırması gereken yazılımlardır. Web tabanlı bir yayındır.²³³ Okuyucular yorum yapabilme şansına sahiptir. Birçok topluluk platform, üyelerine kendi bloglarını sürdürme olanağı sunar. Bu ilk bakışta çekici gelse de, üyelerin çoğu, hele internette tümüyle açık olmadıkça, blogunu hiç kullanmaz. Ancak eğer blog projenin bütünleyici bir parçasıysa o zaman gerçek bir değer katkısı yapabilir. Blogların kullanımı 1999 yılında Blogger'ın bu hizmeti vermeye başlaması ve kısa süre sonra bunu ücretsiz hale getirmesi ile yaygınlaşmıştır. 2003 yılı Şubat ayında Google, Blogger'ı satın aldı ve Google araç çubuğuna, ziyaret edilen sayfanın adresini doğrudan bloga girmeyi sağlayan 'Blog This!' tuşu yerleştirdi. İngilizce bilen çoğu kişi ilk defa bu düğme sayesinde bloglar ile tanışmıştır.

²³¹<http://www.hakkında-bilgi-nedir.com/forum-nedir+forum-hakkında-bilgi>

²³²Poynter Ray, **İnternet ve Sosyal Medya Araştırmaları El Kitabı**, İstanbul, Optimis Yayınevi, s.246

²³³Poynter. s. 251

Blog türleri ise şu şekildedir.

Kişisel : İnternet üzerinde bireysel olarak oluşturulan, genel veya belli bir odak noktası olan blog çeşididir.

Temasal: Sadece belirli bir alanda yazılan gönderilerin yer aldığı, belirli bir konuda uzman kişilerin yazdığı ve düzenlediği bloglardır

Topluluk: Üyelik sistemine sahip olan ve bu üyelerin yazdıkları gönderilerden meydana gelen bloglardır.

Kurumsal: Şirketlerin kendileri ile ilgili haber ve duyurularını daha samimi bir şekilde halka açtıkları bloglar dünyada ve iş hayatında giderek önem kazanmaktadır. ²³⁴

2.9. VIDEO’NUN GELİŞİMİ VE SOSYAL MEDYA’YA İLK EKLENEN VIDEO

Video sözcüğü TDK sözlüğünde “Manyetik bantlar üzerinde yer alan veya sayısal olarak derlenmiş hareketli resimler dizisi” diye geçmektedir.²³⁵Tarihsel gelişim olarak bakıldığında, video televizyona, televizyon sinemaya, sinema hareketsiz görüntü olan fotoğrafa, fotoğraf resme kadar ilişkilendirilebilmektedir.²³⁶Şu halde, televizyon yayınları aracılığıyla aktarılan “video” ile kişisel üretimlere izin veren “video” arasında bir ayırım yapmak gerekmektedir. Gerek sinema gerekse televizyon için yapılan üretimlerde, büyük ekiplerin ortaya koyduğu bir emek söz konusudur. Videonun bu alandaki avantajı ise kameraların küçülmesiyle birlikte, kişisel üretimlere izin vermesinde yatmaktadır. Üretim sürecinde büyük ekiplere ihtiyaç duymaması ve hatta çoğunlukla kamerayı elinde tutan tek bir kişinin yeterli olması, üretim maliyetinin de düşük olmasını sağlamaktadır.²³⁷Video sanatının gelişimi üç dönemden oluşmuştur. Birinci dönem video sanatını hazırlayan altyapısal dönem olarak açıklanabilir. Bu dönem yirminci yüzyılın başlarından 1950’li yıllara kadar olan dönemdir. İkinci dönem ise 1950-1980 yılları arasında olan video sanatının medya bağlamında post-modern olgu içinde olduğu ortamdır. Video görüntüsünün izleyiciyi çok sayıda benzer, yeniden üretilir olması videoyu daha çok metinsel üst-anlatılara yöneltti ve elektronik çağı oluşturdu.

²³⁴<http://tr.wikipedia.org/wiki/Blog>

²³⁵[http://shiftdelete.net/ilk-youtube-videosu-](http://shiftdelete.net/ilk-youtube-videosu-10777.html)

<http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=comgts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fc548ce746db9.37952955> (Erişim:27.05.2012)

²³⁶⁻²³⁷Video Paylaşım Ağlarında Nefret söylemi: Youtube Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Tuğrul Çomu, Ankara syfa 60

Üçüncü dönem ise 1980'den günümüze gelişen bir süreçtir. Video sanatının zihinsel değişim sürecidir. Aynı zamanda yeni medya döneminin başlangıcı olmuştur.²³⁸ Görüntüyü ve sesi bir araya getiren ilk ortam televizyondur. Televizyon, çoğu olayı yansıtıp, anında görsel sistemle çalışıp bunu topluma sunmaktadır. Televizyon'un avantajı gösterim için bir mekana ihtiyaç duymadan bir cihaz üzerinden gösterim yapabilmektedir. O halde kişisel video ile yayıncılık için hazırlanan video arasındaki farklılığı belirtmek gerekir. Televizyon ve sinema için hazırlanan videolar önemi bir ekip çalışması gerektirmektedir. Videonun bir diğer avantajı ise kameraların küçülmesi ile kişisel üretimler yapılabilmektedir. Ulus Berker video için şunları söylemiştir: "Videonun bu serbestliği şunu getiriyor; kendisinden önce bütün imaj biçimlerini, üstelik tekst biçimlerini de metin biçimlerini de yeniden kaydedebilir; yani içine alabilir, yeniden düzenleyebilir, yeniden montajlayabilir, koyabilir ve bunların video grafik bir arşivi her an oluşturulabilir"²³⁹Dijital dünyaların oluşumu ile birlikte ağ üzerinden imajların her alanda paylaşımı söz konusu olmuştur. İnsan ile teknoloji birbirine öyle bir bağlanmıştır ki kültürleri, ekonomileri bir araya getiren ağlar, insan olmak anlamına gelen yeni bir anlayışın odak noktası olmuştur.²⁴⁰Öyle bir duruma gelindi ki video paylaşımı insanlar arasında iletişim kolaylaştırmakla birlikte haber kaynağı da olabilmektedir. Kameralı cep telefonlarının çıkışı ile birlikte çekilen görüntüler başka bir araca ihtiyaç duyulmadan sitelere atılması kolaylaşmıştır.²⁴¹İlk eklenen video 23 Nisan 2005 tarihinde Yakov Lapitsky'un San Diego Hayvanat Bahçesi'nde kurucu Jawed Karim fillerin hortumlarının ne kadar uzun olduğunu anlattığı videodur. Bu aynı zamanda internet ortamında ilk yüklenen videodur. Şu ana kadar 10.253.924 kadar bir izleyiciye ulaşmıştır. 2011 yılında youtube'ye yaklaşık aylık olarak 490 milyon tekil kullanıcı giriş yapmıştır ve kullanıcılar ayda 2.9 milyar saat vakit geçirmektedir. İlk eklenen video'nun linki şöyledir: "http://www.youtube.com/watch?v=jNQXAC9IVRw" Youtube normal kullanıcılar için video yükleme süresini 10 dakikadan 15 dakikaya çıkarmıştır. Videoları yükleme süresi ise video'nun uzunluğuna göre değişmektedir.²⁴²

²³⁸Yengin Deniz, **yeni medya ve...**, Anahtar Kitbevi, İstanbul, s. 313

²³⁹Baker Ulus, **Beyin Ekran**, İstanbul: Birikim Yayınları, 2011, s. 48

²⁴⁰Baker Ulus, **Beyin Ekran**, İstanbul: Birikim Yayınları, 2011, s. 48

²⁴¹Burnett Ron, **İmgeler Nasıl Düşünür**, Metis Yayınları, İstanbul, s.16

²⁴²<http://shiftdelete.net/ilk-youtube-videosu-10777.html>

İlk eklenen film ise 1990 yılında kurulmuş olan IMDb sitesine eklenen “*Le voyage dans la lune*”(Ay’a yolculuk) filmidir. Film 1902 yılında çekilmiş bir Fransız filmidir. Film 13,831 kullanıcıdan 8.2 oy almıştır. Kısa film yönetmenleri için kısa filmlerini paylaşmak üzere önemli siteler bulunmaktadır. Bunların başında www.kisafilm.com gelmektedir. Bu sitede ulusal ve uluslararası film festivalleri takip edilebilmektedir. Sitede “sinema okulları” ve “kısa film üzerine yazılar” gibi bölümler bulunmaktadır. ‘Kısa filmler listesi’ bölümünde ise 1987’den bu yana çekilmiş kısa filmlerin künyesi bulunmaktadır. Sitede kısa filmler yüklemek yerine daha çok detaylı bilgi verilmektedir. Sayfanın yapısı beyaz fon üzerine yapılmıştır. Yazılar ise sade fontlar kullanılmıştır. Bir başka site ise İMDB (internet film veritabanı) ‘dır. Dünyadaki tüm ülkelerin ve dönemlerin sinema ve TV filmleri ve film yıldızları ile diziler hakkında bilgiler içermektedir. 500.000 civarında film ve 2 milyon kişi hakkında bilgiler içerir. Kısafilmler.com sitesi ise çeşitli kategorilerde film yüklenebilen bir sitedir. Filmleri türüne, süresine ve tekniğine göre ayırıp yükleyebilmek mümkündür. Site ayrıca twitter ve facebook üzerinden takip edilebilmektedir. Twitter’da 556, facebook’da ise 1986 takipçisi bulunmaktadır. Bir diğer site ise sinematürk.com sitesidir. Bu site de kisafilmler.com sitesi gibi türüne, süresine ve tekniğine göre filmler yüklemek mümkündür. Bu site de kisafilmler.com sitesi gibi facebook ve twitter’da takip edilebilme özelliğine sahiptir. Facebook sitesinde 10.089 kişi beğenmiştir. Önemli bir başka site ise www.benimsinemalarım.com sitesidir. 2005 yılında kurulan site Ali İlhan ve Burcu Tatlıses’in tarafından kurulmuştur. Açıldığı tarihin 3. gününde ise 500 kullanıcıya ulaşmıştır. Kısa filmler önce Vimeo ve youtube sitesine yüklenip daha sonra benimsinemalarım.com sitesine yüklenir.²⁴³ Youtube ve vimeo sitelerine video eklemek için ise video formatları avi, .mpg, .wmv, or .mov şeklinde olmalıdır. YouTube’da videoyu iyi bir şekilde görüntüleyebilmek için MPEG4 (Divx, Xvid) formatı, 320×240 çözünürlük, MP3 audio, 30 FPS şartlarına uyması gerekir. Normal Kullanıcılar Youtube’ye en yüksek 10 dakikalık yada 100 mb.’lık video dosyası yükleme imkanı vardır.10 dakika’dan fazla video yüklemek için yönetmen üyeliği olması gerekmektedir.²⁴⁴

²⁴³<http://www.hayalperdesi.net/haber/genel/2330-1-kisa-film-siteleri.aspx>

²⁴⁴<http://www.web-takip.com/2007/02/22/youtube-video-format-turleri-ve-upload-limiti/>

Önemli video dosya uzantıları ise şu şekildedir:

1) Divx: DIVX (Digital Video express) çalınmış Microsoft MPEG4 codecelerinin dönüştürülmüş halidir. Bu kodekler Microsoft tarafından Windows Media mimarisinin bir parçası olarak yaratılmıştır ve AVI, ASF formatlarında dosya yaratımını desteklemektedir. (beta versiyonları dışında, onların avi desteği devre dışı bırakılmıştır) ASF ise fazla oynatıcı tarafından desteklenmemektedir. Divx'i yapanların Microsoft'un MPEG-4 kodeğini AVI formatında şifreleme yapabilecek şekilde geliştirmiş ve adını da DivX koymuştur.

2) m1v/m2v: Bu MPEG-1 ve MPEG-2 videolarının sessiz biçimleri için kullanılan uzantıdır.

3) Mini DVD: MiniDVD kısaca CD üzerinde DVD demektir. Bir miniDVD 10mbit/s'ye kadar bir veri akışı içerebilir. Tercih olarak VBR, ses MPEG1 audio layer 2, saf sıkıştırılmamış PCM veya AC3 olabilir. Kalitesi DVD'yle aynı olmaktadır. Ayrıca DVD benzeri menülerde yaratılabilmektedir. Bu uzantının en kötü yanı ise sadece bilgisayarlarda ve çok az sayıda bulunan oynatıcılarda oynatılabilmektedir.

4) Mpeg: MPEG'in açılımı Motion Picture Expert Group olup genel olarak kullanılan video formatıdır. Bu grup dijital videodaki standartları belirler. MPEG1 standardı, MPEG2 standardı MPEG4 standardı gibi. MPEG-1 veya MPEG-2 uzantıda kullanan videolar genellikle .mpg yada .mpeg uzantısını kullanırlar.

5) Mpeg4: MPEG4 MPEG Group tarafından belirlenen bir standartlar topluluğudur.: ICT veya Waveletler gibi sıkıştırma programlarını desteklemektedir.

6) MPG: MPEG'in kısaltması olarak yada MPEG-1 ve MPEG-2 için dosya uzantısı olarak kullanılır. MPG her türlü MPEG dosyasının containerı olarak kullanılabilir. MPG containerları ayrıca program streams olarak da bilinmektedir.

7) VTS: VTS'nin açılımı Video Title Set'dir. VTS ler belli şeyleri gruplamak için kullanılırlar. Örneğin, bir VTS ana film için diğer VTS ise ekstralar için kullanılır.

8) Windows Media: Microsoft'un sahip olduğu video ve ses teknolojilerine verilen addır. Tabanı Windows Media Player'ın oynatabileceği birkaç kodek üzerine kuruludur. WindowsMedia mimarisinin 3 versiyonu bulunmaktadır: versiyon 7, 8 ve 9. Bu kodekler sıralı olarak o oynatıcılar tarafından desteklenirler (Windows Media Player 7, Windows Media Player 8 WMV8'i destekler, ve Windows Media Player 9 WMV9), ama bu formatların Media Player dışında oynatılması için gereken kodekleri Microsoft.com'dan indirebilirsiniz.

9) **XCD:** CD’de bulunan hata düzeltmesinin kaldırılacağı anlamına gelmektedir. XCD 700 MB’lık bir CD’ye 800 MB’lık data konulmasını sağlamaktadır.

10) **XviD:** XviD bir MPEG-4 kodeğidir veDivX’e göre daha iyi kalite vermektedir.²⁴⁵

Video Sitelerine Giren Kişi Sayısı	21.1 Milyon
İzlenen Toplam Video Sayısı	4.2 Milyar
Ziyaretçi Başına İzlenen Video Sayısı	199
Toplamda Video Başında Ziyaretçi Başına Geçirilen Dakika	1.377(aylık yılda:23 saat)
Her Video Başına Geçirilen Ortalama Dakika	6.9
İnternet Kullanıcıları İçinde Video İzleyicileri	% 100
2011 Şubat –Aralık arasındaki Video İzleyicisi artışı	% 7
Son 1 Yılda İnternette Tv İzleyicilerin sayısındaki artış	% 34

TABLO 12: 2011 Yılında Video İzleme Oranı

²⁴⁵<http://www.mailce.com/dosya-uzantilari-ve-anlamlari.html>

YOUTUBE	1.339.600
FACEBOOK	791.298
DAİLYMOTION	161.504
TİVİBU	126.158
İZLESENE	114.511
MYNET	50.911
TV ARŞİVİ	38.925
VİDİVODO	18.398
ZAPKOLİK	15.510
UZMAN TV	13.902
VİMEO	12.504
HÜRRİYET	12.464
MİLLİYET.COM.TR	11.516
TİMSAH.COM	7.897
TELEİZLE.COM	6.287
HABER365	6.244
KANALD.COM.TR	6.197
AKILLI TV	5.889
FANATİK	5.350
SPOR X	5.028
ACUNN.COM	4.574
NTVMSNBC	4.574
DİZİPORT	3.817
CANLI TV	3.343

TABLO 13: 2011 'de İzlenen Toplam Video Sayısı

²⁴⁶<http://www.slideshare.net/MediaComInsights/mediacom-view-2011-online-video-zleme-raporu>

²⁴⁷<http://www.slideshare.net/MediaComInsights/mediacom-view-2011-online-video-zleme-raporu>

	SİNEMA	DİZİ	SPOR	MÜZİK	REKLAM VEREN
Sinemalar.com	1020				
Fanatik			1019		
Sporx			950		
Videoklipleri.com				597	
AslanlarTv			452		
Diziport		387			
Ddizi		368			
Volkswagen					338
Renault					280
Sinemaizle	239				
Yabancı Dizi İzle		188			
Canlıdizitr		154			
Sinetif	154				

TABLO 14: Tipolojiye Göre Tekil Ziyaretçi Analizi

Türkiye’de 2012 google arama sonuçlarında en yüksek trafiğe sahip olan, google tarafından açıklanmış “Trend olanlar” listesine giren ilk 10 arama sorgusu aşağıdaki gibidir.

- Facebook
- Youtube
- e-Okul
- Ösym
- Ekşi Sözlük
- Araba
- Oyunları
- Milliyet
- İşkur
- Hürriyet
- Habertürk

Dünya genelinde 2012 Google trend olan ve Google tarafından açıklanmış arama sorguları grafikteki gibidir.

SİNEMA FİLMLERİ	ETKİNLİKLER	KİŞİLER
The Hunger Games	Hurricane Sandy	Whitney Houston
Skyfall	Kate Middleton Pictures Released	Kate Middleton
Prometheus	Olympics 2012	Amanda Todd
The Avengers	Sopa Debate	Micheal Clarke Duncan
Magic Mike	Costa Concordia Crash	One Direction
John Carter	Presidential Debata	Felix Baumgartner
Ek Tha Tiger	Stratosphere Jump	Jeremy Lin
Paranormal Activity 4	Penn State Scandal	Morgan Freeman
Taken 2	Trayvon Martin Shooting	Joseph Kony
Dark Shadows	Pussy Riots	Donna Summer

TABLO 15: Arama sorguları

²⁴⁸<http://www.slideshare.net/iProspectTurkiye/google-trkiye-2012-arama-trendleri-15639136>

²⁴⁹<http://www.slideshare.net/MediaComInsights/mediacom-view-2011-online-video-zleme-raporu>

İlk 25	Site	Gerçek Kullanıcı	Sayfa Görüntülenme	Ortalama Süre
1	google.com	24.609.475	6.221.058.938 imp	07:42:44
2	facebook.com	22.539.846	11.864.438.376 imp	13:33:59
3	youtube.com	18.317.979	2.369.003.636 imp	04:21:39
4	live.com	13.502.943	857.676.687 imp	00:43:47
5	twitter.com	9.194.639	639.545.286 imp	02:12:37
6	wikipedia.org	8.903.243	85.384.390 imp	00:12:25
7	mynet.com	8.059.283	1.378.886.066 imp	01:53:37
8	milliyet.com.tr	7.525.861	1.349.558.075 imp	02:19:26
9	sahibinden.com	7.348.438	2.618.517.587 imp	02:42:45
10	hurriyet.com.tr	7.175.151	1.232.908.894 imp	02:05:22
11	msn.com	7.095.001	172.618.629 imp	00:36:59
12	yandex.com.tr	6.262.998	200.557.963 imp	00:59:27
13	blogcu.com	5.910.401	51.878.270 imp	00:07:33
14	izlesene.com	5.607.653	91.290.467 imp	00:25:04
15	dailymotion.com.tr	5.390.793	70.121.103 imp	00:19:55
16	donanimhaber.com	4.992.834	67.997.910 imp	00:20:04
17	haberturk.com	4.759.112	477.078.988 imp	01:55:29
18	gittigidiyor.com	4.650.410	220.327.809 imp	00:32:50
19	eksisozluk.com	4.349.281	162.332.082 imp	00:40:28
20	sabah.com.tr	4.071.520	362.647.294 imp	00:47:29
21	forumdas.net	4.070.984	10.945.567 imp	00:02:47
22	hepsiburada.com	3.900.432	92.499.702 imp	00:16:12
23	msxlabs.org	3.872.317	10.147.651 imp	00:01:55
24	haberler.com	3.745.004	164.826.214 imp	00:33:48
25	uzmantv.com	3.372.876	33.485.083 imp	00:11:40

TABLO 16:2012'de En Çok Görüntülenen Siteler

İlk 25	Site	Gerçek Kullanıcı	Sayfa Görüntülenme	Ortalama Süre
1	filmifullizle.com	2.747.433	55.698.615 imp	00:43:47
2	sinemalar.com	2.373.224	28.255.337 imp	00:08:10
3	fullhdfilmizle.com	2.144.529	37.884.377 imp	00:49:11
4	startv.com.tr	2.048.460	31.852.090 imp	00:46:41
5	tek dizizle.com	2.032.065	11.219.224 imp	00:06:17
6	hdfilmsitesi.com	2.030.544	26.415.904 imp	00:19:15
7	sinemaizle.org	1.763.308	11.596.767 imp	00:10:44
8	kanald.com.tr	1.753.549	20.633.451 imp	00:14:27
9	jetfilmizle.com	1.443.718	13.297.972 imp	00:35:44
10	beyazperde.com	1.398.518	10.651.467 imp	00:05:09
11	yabancidizlizle.com	1.370.049	28.779.617 imp	00:37:00
12	dizi-izleyin.net	1.337.594	11.937.829 imp	00:19:22
13	diziizle.gen.tr	1.330.456	14.367.442 imp	00:09:09
14	dizi-izle24.com	1.320.026	5.734.684 imp	00:14:42
15	filmdiziseyret.com	1.193.097	12.375.717 imp	00:21:42
16	imdb.com	1.175.147	10.798.142 imp	00:06:50
17	atv.com.tr	1.156.145	12.868.693 imp	00:13:48
18	tvarsivi.com	1.104.004	20.663.745 imp	00:06:50
19	sinemadafilmizle.com	1.046.717	6.368.012 imp	00:05:19
20	trt.net.tr	1.045.048	8.953.909 imp	00:05:43
21	tdiziizle.com	1.044.232	5.489.076 imp	00:05:49
22	dizimag.com	980.044	11.980.546 imp	00:30:07
23	dizi-mag.com	911.264	36.812.671 imp	00:58:31
24	hizliseyretizle.net	908.553	3.493.359 imp	00:05:01
25	vizyonfilmizle.org	895.104	6.552.524 imp	00:20:44

TABLO 17: 2012'de En Çok Görüntülenen Sinema Siteleri

²⁵⁰⁻²⁵¹ <http://www.slideshare.net/0101digitalandsocial/iab-kasm-2012-sunumu>

3.BÖLÜM: ‘OYUN’ ‘PAPERMAN’ VE ‘SONRAKİNİ BEKLEYECEĞİM’ ADLI KISA FİMLERİN GÖRÜNTÜSEL VE ANLATISAL ÇÖZÜMLEMESİ İLE SOSYAL MEDYADAKİ YERİ

3.1. YÖNTEM

Filmlerde işitsel, görsel ve anlatsal göstergeleri çözümlmek amacıyla hazırlanan araştırma planı, “verilerin toplanmasına, araştırmada kullanılacak yöntem, bulguların yorumuna ve problemin çözümüne yönelik gözlemlere” dikkat edilerek oluşturulmuştur.

Filmlerde oluşturan ana öge görüntüdür. Görüntüyü oluşturan göstergeler beden dili ve görüntü göstergeleri olarak ele alınır. Teknik açıdan görüntü göstergeler, kamera devinimleri, çekim ölçekleri, kamera açıları görüntüsel geçişler, ışık, renk ve işitsel nitelikli göstergeler olarak ele alınmıştır.²⁵²

Bu çalışmada, göstergebilimden yararlanan bir yöntem çerçevesinde işlev gören anlatı çözümlmesine başvurulmuştur. Başka bir deyişle, kişi, uzam ve zaman açılarından incelenmiştir. Bütün bu göstergelerle, filmdeki benzerlikler ve ayrımları ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu bölümde ‘Oyun’, ‘Paperman’ ve ‘Sonrakini bekleyeceğim’ adlı kısa filmler kişi, uzam, zaman açısından çözümlenmesini göreceğiz. Böylelikle, sinema alanında gelecekte çalışmalara uygulanabilecek bir çözümlme modeli önerilmektedir.

²⁵²Hünerli Selçuk, **Canlandırma Filmlerinde Erotizm ve Ralph Bakshi Örneği**, 2011, İstanbul s. 50

3.2. OYUN ADLI KISA FİLM VE SOSYAL MEDYADAKİ YERİ

RESİM 19: Oyun filminden bir kare

FİLM KÜNYESİ

OYUNCU: Serdar Furtuna

DIŞ SES: Orçuk Üresinler

GRAFİK: Halil Ural

YAZAN-YÖNETEN: Serdar Furtuna

Oyun adlı kısa film 2007 yılında çekilmiş olup süresi 02.11'dir. Yönetmen filmin konusu hakkında şunları söylemektedir; ' oynamak için ne 1000 dolarlık oyun konsollarına ne de onun 1000 dolarlık oyunlarına ihtiyaç vardır. Tek gerekli şey istemek ve biraz da olsun gülümseyebilmektir. "*Oyun*" bir genci ve onun en sevdiği oyunu anlatmaktadır.'²⁵³ Filmde bulunan hasta kendine göre bir dünya yaratır ve gözünün önünde çıkan çubuklar ile vakit geçirir. Göz hareketleri ile sürekli olarak çubukların hareket etmesini sağlar. Filmin yönetmenliğini ve kameramanlığını Serhat Furtuna yapmıştır. Yönetmen çektiği bu filmle büyük başarı göstermiştir ve aldığı ödüller aşağıdaki gibidir:

- 1) Ankara 19. Film Festivali, Ulusal Kısa Film Yarışması, Canlandırma Dalı, Jüri Özel Ödülü. 2008
Dünyagöz Kısa Film Yarışması, Birincilik Ödülü. 2011
- 2) Pam 5. Çevre Kısa Film Festivali, Kurmaca Dalı, Birincilik Ödülü. 2007
- 3) 7. İstanbul Ulusal Kısa Film Festivali, Kurmaca Dalı, İkincilik Ödülü. 2008
- 4) 7. İstanbul Ulusal Kısa Film Festivali, Kurmaca Dalı, FEF Özel Ödülü. 2008
- 5) 1. Sinepark Kısa Film Festivali, Alabora Kategorisi, Finalist Film. 2007
- 6) 1. Kristal Klaket Film Festivali. 2007
- 7) Plato Film Okulu Kısa Devre Film Festivali, Yarışma Film. 2007
- 8) 7. Ulusal Kısa Film Festivali, Yarışma Film. 2008
- 9) 1. Kıbrıs Uluslararası Kısa Film Festivali, Kurmaca Kategorisi En İyi Film Adayı 2008
- 10) 2. İnönü Üniversitesi Kısa Film Festivali, Kurmaca Dalı, Yarışma Film. 2008
- 11) 1. Türkiye Psikiyatri Derneği Kısa Film Yarışması, Finalist 2010
- 12) Manisa Altın Üzüm Kısa Film Festivali, Kurmaca Dalı, Katılım. 2010²⁵⁴

²⁵³<http://www.kameraarkasi.org/yonetmenler/kisafilmler/2007/oyun.html>

²⁵⁴<http://www.kameraarkasi.org/yonetmenler/serhatfurtuna.html>

²⁵⁵ Oyun filminden bir kare

RESİM 20:Oyun Filminden Bir Kare

Film youtube, dailymotion, unisosal, vidivodo, izliyorum1, videoixir, izlesene adlı video sitelerinde ayrıca katıldığı yarışmaların sitelerine eklenmiştir. Youtube sitesine 21 Nisan 2007 yılında eklenmiş olup 96.154 kişi tarafından izlenmiştir. 178 beğeni toplayıp 15 kişi tarafından da beğenilmemiştir. Bu sitede 223 yorum almıştır. Aldığı yorumlar olumlu yorumlar olup az sayıda olumsuz yorumlar almıştır. Aldığı olumlu yorumlara örnek vermek gerekirse; iett112 kullanıcısının yaptığı yorum şu şekildedir: 'İzledikten sonra insanın yüzüne tarifi olmayan ifadelerden biri yerleşiyor, çekene saygı, duruma ancak biçare bir tebessüm, o da bizim oynadığımız en basit oyun bu olduğu için. Ses sanki bu oyunu oynayabildiği için bir mutluluk taşıyor içinde, belki insanların duymak istediği karizmatik sestem daha yerinde bir seçim olmuş bu. Tebrik ederim, uzun zamandır izlediğim en güzel şeydi.' Olumsuz yorumlar için de stereotomiyalan kullanıcısının yorumu örnek gösterilebilmektedir: 'abartmayalım, çocuk gerizekalıya bağlamış o kadar, ne var ki??!'.²⁵⁶Dailymotion sitesinde ise 12-09-2009 tarihinde eklenmiş olup 13.411 kişi izlemiştir.²⁵⁷Vidivodo sitesinde ise film 23 haziran 2012 tarihinde yüklenmiş olup 179 kişi tarafından izlenmiştir.²⁵⁸Youtube, dailymotion, vidivodo sitelerinde filmin facebook, twitter ve diğer sosyal ağlarda paylaşma imkanı bulunmaktadır. Unisosal sitesi filmi youtube'den paylaşmıştır.İzliyorum1 sitesinde ise film 26.03.2013 tarihinde eklenmiş olup 6 kez izlenmiştir. Bu sitede film için hiç yorum yapılmamıştır ve sitede yorumlar facebook, yahoo ve hotmail üzerinden yorum yapılabilir. ²⁵⁹Videoixir sitesine ise 02.07.2011 tarihinde eklenmiş olup 70 kişi tarafından izlenmiştir. Google arama motoruna oyun kısa film yazdığımızda tıklanma sayısına oranla youtube, dailymotion, vidivodo siteleri ilk sıralarda çıkmaktadır. Yönetmen ve filmin aldığı ödüller hakkında bilgiye ise kameraarkası.org sitesinden faydalanılabilmektedir.

²⁵⁶http://www.youtube.com/all_comments?v=-SobR76hY5s

²⁵⁷<http://www.dailymotion.com/tr/relevance/search/oyun+kısa+film/1#video=xagm1j>

²⁵⁸<http://www.vidivodo.com/video/oyun-kisa-film/933012>

²⁵⁹<http://www.izliyorum1.com/padem-info-odullu-kisa-film-oyun.html>

²⁶⁰Resim 20:Oyun filminden bir kare

3.3. OYUN ADLI KISA FİLMİN GÖRÜNTÜSEL VE ANLATISAL ÇÖZÜMLEMESİ

3.3.1. Görsel, İşitsel Nitelikli Göstergelerin Çözümlemesi

3.3.1.1. İşitsel Nitelikli Göstergeler

a) Konuşma

'*Oyun*' adlı kısa filmimiz de söyleşme ya da öyküleme mevcut değildir. Çünkü filmde birkaç kişi arasında geçen bir konuşma yoktur. Fakat içinden konuşma ya da düşünce sesi bulunmaktadır. Hasta olarak yatan oyuncumuzun kafa sesini film boyunca duymaktayız. Oyuncu gözünün önünde çıkan çubukların şekillerini, ona ne ifade ettiğini film boyunca kafa sesi ile anlatmaktadır.²⁶¹

b) Müzik

"*Oyun*" adlı filmimizde müzikli film yada yineleyici kavram yoktur. Filmde destekleyici müzik bulunmaktadır. Oyuncumuz düşünce sesi ile konuşurken alttan hafif bir şekilde müzik çalmaktadır. Konuşma bittiğinde müziğin sesi yükselir ve jenerik akar. Konuşmasının altında bulunan müzik konuşmayı destekler niteliktedir. Seyirci de duygu yoğunluğu sağlamıştır.²⁶²

c) Dipses

'*Oyun*' adlı filmimizde dipses ile alakalı bir durum söz konusu değildir. Doğa sesleri ve çevresel sesler bulunmamaktadır

²⁶⁰Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları:gösrege çözümlemesi modeli Prof. Dr. Selçuk Hünerli
Doktora tezi

²⁶¹Hünerli Selçuk, Canlandırma Filmlerinde Erotizm ve Ralph Bakshi Örneği, 2011, İstanbul syf 50

3.3.1.2. Görsel Nitelikli Göstergeler

a) Beden Dili Göstergeleri

Göz beden dilinin en önemli iletişim organıdır. En önemli ifadeler gözün bakışı ile gerçekleşir. Oyuncu gözleri ile bir çok duyguyu ifade eder. Çözümlediğimiz kısa filmimizde oyuncu oynadığı oyunu gözleri ile anlatmaktadır. Yani gözlerle yönelme söz konusudur. Burada hayatını, yaşayış tarzını ifade etmektedir. Gözleri önünde çıkan çubukları anlatarak kendine nasıl bir dünya oluşturduğunu gösterir. Gözleri ile oynadığı oyunu anlatmasıyla içinde bulunduğu durumu ve bu duruma nasıl alıştığını görmekteyiz.²⁶³

3.3.1.3 Teknik Açıdan Görsel Nitelikli Göstergeler

a) Kamera Devinimleri ve Çekim Ölçekleri

Kısa filmimizi kamera devinimi açısından incelediğimizde kamera aşağı çevrinme hareketi ile başlar. Kamera tepeden hastayı görecektir şekilde çekmektedir. Filmde iç sesi duyarak başlar ve öyle devam eder. Kameranın yavaşça aşağı doğru hareket etmesi ile birlikte sürekli yatmak zorunda kalan bir hasta ile karşı karşıya olduğumuzu görürüz. Fakat kamera film boyunca aşağı bakar. Yani oyuncunun samimiyeti ile karşı karşıyayızdır. Oyuncunun kendi dünyasını sade bir şekilde anlatması onun dünyası ile nasıl barışık olduğunu anlarız. Yani hasta olan karakter kendi dünyasında yarattığı şeylerle mutludur. Çekim ölçeği ise orta çekimdir. Oyuncunun bedeninin çoğunu görürüz. Bu durum seyircinin dikkatinin dağılmamasını sağlar. Sadece oyuncunun hareketlerine ve söylemlerine dikkatimizi veririz. Böylelikle samimi bir durum söz konusu olur. Kurgusal anlamda ise açılma söz konusudur. Film ilk önce beyaz bir ekranda oyun yazısı ile başlar ve daha sonra tilt hareketi ile kamera oyuncunun yüzüne gelir. Açılma ile başlaması filmin başladığını ifade eder. Film kesme, bindirme gibi hareketler olmadan tek kamera hareketi ile çekilir. Film beyaz ekran ile başlar, daha sonra beyaz yatak örtüsünden devam eder. Beyaz örtüye gelir ve film biter. Bu durumu yakınlığın, temizliğin işaretidir.²⁶⁴

²⁶³Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları:gösterge çözümlemesi modeli Prof.

Dr. Selçuk Hünerli Doktora tezi

²⁶⁴Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları:gösrege çözümlemesi modeli Prof.

Dr. Selçuk Hünerli Doktora tezi

3.3.1.4. Anlatısal Nitelikli Göstergelerin Çözümlemeleri

a) Kişi

“Oyun” adlı kısa filmimizde bir kahraman bulunmaktadır. Hasta olan kahraman yatağa bağlı bir şekilde yaşamaktadır. Kendi durumundan şikayetçi olmamakla birlikte böyle bir durumla nasıl yaşanabildiğini oynağı oyunla anlatmaktadır. Yaşadığı hayatı karamsarlaştırmamıştır.²⁶⁵

b) Uzam

Filmimiz iç uzamda meydana gelmiştir. Oyuncumuzun bulunduğu yerden dolayı iç mekanda olduğunu görürüz. Kişisel alanda olay örgüsü gerçekleşir. Hastanın kendi odasında yattığını görürüz.

c) Zaman

Film içerisinde bulunduğumuz zaman diliminde geçmektedir. Bu sebepten dolayı zaman kavramı açısından süreklilik türünün kullanıldığını görürüz.²⁶⁶

²⁶⁵ Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları:gösrege çözümlemesi modeli Prof. Dr. Selçuk Hünerli Doktora tezi

²⁶⁶Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları:gösrege çözümlemesi modeli Prof. Dr. Selçuk Hünerli Doktora tezi

3.4.PAPERMAN ADLI KISA FİLM İLE SOSYAL MEDYADAKİ YERİ

FİLMİN KÜNYESİ:

OYUNCU: John Kahrs, Jeff Turley, Kari Wahigren

SENARYO: Clio Chiang, Kendelle Hoyar

MÜZİK: Christophe Beck

YÖNETMEN: John Kahrs

“*Paperman*” adlı kısa animasyon filmi New York’ta yaşayan yalnız bir adamın güzel bir kadınla tanıştıktan sonra değişen hikayesini anlatmaktadır. İlk kez gördüğü kadından etkilenen adam kadının metroya binip gitmesi ile onu sonsuza dek kaybettiğini düşünür ve onu ofisinin karşısındaki binanın penceresinde görünce ikinci şansı yakaladığını düşünür. Kadının dikkatini çekmek için sadece kalbi, hayal gücü ve kağıtları vardır. Çabaları ise kaderin onun için hazırladığı şeyle kıyaslanamaz. Masasının üzerinde duran kağıtları uçak yaparak kadına ulaşmaya çalışır ve filmin sonunda ilk karşılaştıkları mekanda tekrar karşılaşırlar. Film 7 dakikadır.²⁶⁷Film 2012 yılı yapımı olmakla beraber siyah-beyaz bir filmidir. Ayrıca 85. Akademi Ödülleri’nde En İyi Animasyon Kısa Film Akademi Ödülü ve 40. Annie Ödülleri’nde En İyi Kısa Animasyon Annie Ödülünü kazanmıştır. ‘*Paperman*’, 1969 yılında ki ‘*It’s Tough to Be a Bird*’filminden sonra Oscar kazanan ve Walt Disney Animasyon Stüdyoları tarafından üretilen ilk animasyon kısa film oldu.²⁶⁸

RESİM 21:Paperman film afişi

²⁶⁷<http://divxplanet.com/sub/m/39452/Paperman.html>

²⁶⁸<http://tr.wikipedia.org/wiki/Paperman>

²⁶⁹<http://divxplanet.com/sub/m/39452/Paperman.html>

Film, 1969 yılında Oscar alan kısa canlandırma filminden sonra Paperman filmi önemli bir yere sahiptir. Film sosyal medyada da önemli bir yere sahiptir. Film youtube, itunes, dailymotion, the movieblog, the hollywood reporter, disneyanimation, izlesene, filmxo, onlineizleyin gibi sitelere eklenmiştir. Birçok site youtube dolayısıyla kendi sitelerine eklemiştir ve 300.000'i geçen izlenme oranına sahip olmuştur. Yönetmen ve film hakkında beyazperde.com, wikipedia.com sitelerinden bilgi alınabilmektedir. Filmin ismini Google arama motoruna yazıldığında tıklanma sayısına oranla youtube, dailymotion, izlesene video siteleri ilk sırada yer almaktadır. Film disneyanimation sitesine yapıldığı andan itibaren siteye koyulmuştur.

3.5. PAPERMAN ADLI KISA FİLMİN GÖRÜNTÜSEL VE ANLATISAL ÇÖZÜMLEMESİ

3.5.1. Görsel, İşitsel Nitelikli Göstergelerin Çözümlemesi

3.5.1.1 İşitsel Nitelikli Göstergeler

a) Konuşma

'Paperman' adlı filmde karakterlerin seslerini hiçbir şekilde duyamayız fakat yüz mimikleri ile anlatmak istediklerini rahatlıkla seyirciye anlatmaktadırlar. İlk planda adamın kağıttaki ruj izini görünce gülümsemesi, kadının trene binip adama üzgün ifade ile bakışı, patronun adama çok iş getirip adamı yakın planda gördüğümüzde patronuna sinirli bir biçimde bakışı, kadının çiçekçide kağıttan uçağı görünce heyecanlanması içinden konuşmadır.

b) Müzik

Filmlerde müzik anlam bütünlüğü oluşturması bakımından çok önemli bir yere sahiptir. Filmin duygusunu seyirciye geçmesini sağlamaktadır. Filmde destekleyici müzik etkindir. Çünkü adamın kızı karşı binadaki ofiste gördüğü andan itibaren müzik çalmaya başlar ve adam kadına daha çok yaklaştığına inandıkça müzikde hızlanmaktadır. Filmdeki müzikler filmin olay örgüsüne göre hızlanıp yavaşlamaktadır.

C) Dipses

Filmin giriş sahnesinde önemli ölçüde çevresel sesler duyulmaktadır. Giriş sahnesindeki trenin sesi, rüzgarın sesi, adamın kadını yakalamak için caddelerde koşarken arabaların korna sesi filmde her türlü çevresel sesler duyulmaktadır.

3.5.1.2 Görsel Nitelikli Göstergeler

a) Beden Dili Göstergeleri

Filmde gözlerle yönelme önemli bir yere sahiptir. Adam özellikle filmin giriş sahnesinde gözleri ve el hareketleri ile tüm duygularını anlatmaktadır. Filmde el hareketleri ile de yönelme daha baskındır. Kadına baktığımızda ise görünüş olarak giriş sahnesinde makyajı, saç dikkat çekicidir. Bakımlı ve güzel bir kadındır.

3.5.1.3 Teknik Açından Görsel Nitelikli Göstergeler

a) Kamera Devinimleri ve Çekim Ölçekleri

Filmin kamera hareketlerine bakıldığında açılış sahnesinde orta çekimle başlar. Bu filmde kişisel ilişki anlamına gelmektedir. Kadın trene binene kadar hem adamı hem de kadını omuz planda görmekteyiz. Kadın trene ilerlerken uzun çekim halinde görürüz. Daha sonra adam ofiste çalışırken yakın çekim ile başlar. Bu müdürü ile arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Verdiği iş sebebi ile sinirli bir biçimde bakmaktadır. Kağıdı camdan dışarı uçak yaparak karşı binadaki ofise atarken kamera orta çekim ile görülür. Son planda karşılaştıkları tren istasyonda ise orta çekim olarak görülmektedir ve aralarındaki ilişkiyi görmekteyiz. Film kararına ile başlar ve kararına ile biter. Planlar arasındaki geçiş ise kesme yani bir görüntüden diğerine geçiş şeklinde olmaktadır. Kamera sabittir. Adamın caddede koşarak kadın ile ilk buluştukları yere gelene kadar film genel çekim ile uzun çekim arasında değişmektedir. Böylelikle tüm dekor, kişiler görülmektedir.

3.5.1.4 Anlatısal Nitelikli Göstergelerin Çözümlemeleri

a) Kişi

Filmde birbirinden etkilenen kadın ve adam iki önemli kahramandır. Adamın uçak yaptığı kağıt filmde önemli yer tutar. Adamın ofisteki çalışma arkadaşları ise yardımcı kişilerdir. Yardımcı kişilerde bulunan müdürün otorite sahibi olduğu görülmektedir.

b) Uzam

Filmimiz iç uzam ve dış uzam da bulunmaktadır. İç uzam çekimi ofis ortamıdır. Dış uzam çekimi ise, kadın ve adamın karşılaştığı istasyon sahnesi ve adamın sokaklarda koşup tekrar kadına ulaştığı sahnelerdir. Oyuncumuzun bulunduğu yerden dolayı iç mekanda olduğunu görürüz. Kişisel alanda olay örgüsü gerçekleşir. Hastanın kendi odasında yattığını görürüz. Filmde genel alanında olduğu görülmektedir. Sokak sahnelerinde diğer insanları da görmekteyiz.

c) Zaman

Filmde olayın geçtiği zaman ile filmin zamanı eşit durumda olduğundan uygunluk durumu söz konusudur

3.6. SONRAKİNİ BEKLEYECEĞİM ADLI KISA FİLM VE SOSYAL MEDYADAKİ YERİ

Film Künyesi:

Yönetmen:Philippe Orreindy

Oyuncular:Thomas Gaudin, Sophie Forte,Pascal Casanova

Senaryo:Philippe Orreindy,Thomas Gaudin

Yapımcı:Eric Pattedoie,Caroline Perchaud²⁷⁰

'*Sonrakini bekleyeceğim*' Fransızca adıyla *J'attendrai Le Suivant* filmi 2002 yapımıdır. Film 4.50 dakikadır. 2003 oscar adaylığı bulunmakla birlikte 2004 Avrupa film festivalinde en iyi film ödülünü almıştır. Konusu ise; genç bir adam metroya biner ve kendini tanıtmaya başlar. Yaşam seklinden ve beklentilerinden bahseder. Ve evlenmek istediğini söyler. Yolcularla evlilik hakkında karşılıklı konuşmaya başlar, kendisi ile evlenmek isteyenlerin hiç farketirmeden bir sonraki peronda inmesini söyler. Bir kadın peronda indiğinde kapı kapanırken bunun skeç olduğunu söyler. Filmin ismi Google arama motoruna yazıldığında çoğunlukla yüklendiği video siteleri çıkar . Youtube, vidivodo, alkışlarla yaşıyorum sitelerini ilk sıralarda görülmektedir.Film video sitelerine yüklenmiş ve bazı bloglarda hakkında yazılar yazılmıştır. Filmi youtube, vidivodo, alkışlarla yaşıyorum, zapkolik, izlesene, timsah, photoshopmagazin gibi bulunmaktadır. Sitelerde izlenme oranı 700.000'e ulaşmıştır.

RESİM 22:Filmden Bir Kare

²⁷⁰<http://www.sinemalar.com/film/30938/sonrakini-bekleyecegim>

²⁷¹[http://www.google.com.tr/search?q=sonrakini+bekleyecegim&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=6Gy8UpiBI4WmhAfQsIHwAg&sqi=2&ved=0CAcQ_AUoAQ&biw=1280&bih=664#facrc=_&imgdii=_&imgrc=bPTCV9g2a34c6M%3A%3B34pvrlGqfgSeiM%3Bhttp%253A%252F%252F3.bp.blogspot.com%252F_vUCEv3WrlVw%252FSW5M1FAuVnI%252FAAAAAAADsM%252FMpG5RO2q7M8%252Fs400%252FSonrakini%252BBekleyece%2525C4%25259Fim%252B%252BJattendrai%252Ble%252Bsuivant%252B\(I'll%252BWait%252Bfor%252Bthe%252BNext%252BOne\)%252B2001-.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.sezginbingol.com%252Flogin.html%253Fdo%253Dforgot_pass%3B400%3B217](http://www.google.com.tr/search?q=sonrakini+bekleyecegim&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=6Gy8UpiBI4WmhAfQsIHwAg&sqi=2&ved=0CAcQ_AUoAQ&biw=1280&bih=664#facrc=_&imgdii=_&imgrc=bPTCV9g2a34c6M%3A%3B34pvrlGqfgSeiM%3Bhttp%253A%252F%252F3.bp.blogspot.com%252F_vUCEv3WrlVw%252FSW5M1FAuVnI%252FAAAAAAADsM%252FMpG5RO2q7M8%252Fs400%252FSonrakini%252BBekleyece%2525C4%25259Fim%252B%252BJattendrai%252Ble%252Bsuivant%252B(I'll%252BWait%252Bfor%252Bthe%252BNext%252BOne)%252B2001-.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.sezginbingol.com%252Flogin.html%253Fdo%253Dforgot_pass%3B400%3B217)

3.7. SONRAKİNİ BEKLEYECEĞİM ADLI KISA FİLMİN GÖRÜNTÜSEL VE ANLATISAL ÇÖZÜMLEMESİ

3.7.1. Sonrakini Bekleyeceğim Adlı Filmin Görsel, İşitsel Nitelikli Göstergelerin Çözümlemesi

3.7.1.1. İşitsel Nitelikli Göstergeler

a) Konuşma

Filmde söyleşmenin olduğu görülmektedir. Adam metroya binmesi ile konuşmaya başlar. Daha sonra yolcular ile binen adam arasında karşılıklı konuşma gerçekleşmektedir. Yalnız metrodan inen kadın hiçbir şekilde konuşmaz mimikleri ile herşeyi anlatmaktadır.

B) Müzik

Filmde müzik önemli bir etkidir. Filmde destekleyici müzik hakimdir. Adam metroya binene kadar müzik çalmaktadır. Böylelikle kadının ruh hali hakkında bilgi sahibi olunmaktadır. Kadının yorgun, dingin bir ruh hali içerisinde olduğu görülmektedir. Filmin metro sahnesinde müzik bulunmamaktadır. Kadın metrodan indiği andan itibaren tekrar müziği duymaktayız. Kadın düştüğü durumdan dolayı, üzgün, onuru kırılmış haldedir. Müzik kadının ruh halini destekler niteliktedir.

C) Dipses

Dipses olarak çevresel sesler bulunmaktadır. Metro hareket halinde iken metronun sesini duyabilmekteyiz. Karakterlerin konuşmaları da görülmektedir.

3.7.1.2.Görsel Nitelikli Göstergeler

a)Beden dili Göstergeleri

Filmde beden dili göstergesi açısından yönelme mevcuttur. Bir başka deyişle bakışların ya da vücut olarak yönelmesi bulunmaktadır. Konuşmaya bağlı olarak vücut hareketi de değişir. Metroya binen adamın vücut hareketinden, yolcuların hareketlerinden bunu anlamak mümkündür. Ayrıca görünüş bakımından isteme bağlı olan cilt, makyaj ile ilgili göstergelerdir. Her bir yolcunun dış görünüşü ayrıdır ve karakter özelliklerini gösterir.

3.7.1.3. SONRAKİNİ BEKLEYECEĞİM ADLI FİLMİN TEKNİK AÇIDAN GÖRSEL NİTELİKLİ GÖSTERGELERİN ÇÖZÜMLENMESİ

A) Kamera Devinimleri ve Çekim Ölçekleri

Filmi kamera devinimi açısından incelediğimizde açılma ile başladığını görmekteyiz.. Kadın metroya binene kadar yakın çekim ile çekildiği görülmektedir. Bu seyirciye kadın hakkında bilgiler vermektedir. Çünkü kadın çevreyi inceler, etrafa bakar ve kadının çevreye nasıl baktığını görmekteyiz. Metroya bindiğinde metronun içerisini genel çekim olarak görmekteyiz. Böylelikle metronun içerisi görülmektedir. Adam metroya bindiğinde tekrar orta çekim yapılır. Kadın metrodan inene kadar orta çekim devam eder. Yolcular ve konuşan adam arasında orta çekim sürmektedir. Kadın metrodan inerken yakın plan görülmektedir. Böyle bir durumda kadının ne hissettiğini daha iyi görülmektedir.

3.7.1.4 Anlatsal Nitelikli Göstergelerin Çözümlemeleri

A) Kişi

Filmde iki önemli karakter bulunur. Metrodan erken inen kadın ve metroda skeç yapan adam. Metroda adamın konuştuğu kişiler ise yardımcı karakterlerdir. Yardımcı karakterler adamın yaptığı skeçe yardımcı olmuştur.

B) Uzam

Filmimiz iç uzam ve dış uzam da bulunmaktadır. İç uzam metronun içidir. Dış uzam çekimi ise, kadının metroya giderken çekilen sahnelerdir. Filmde metroya binen adam yardımcı karakterler ile konuşurken metronun içini görülmektedir. Böylelikle filmde genel alan olduğu anlaşılmaktadır.

c) Zaman

Filmde olayın geçtiği zaman ile filmin zamanı eşit durumunda olduğundan uygunluk durumu söz konusudur.

3.8 Değerlendirme

“*Oyun*”, “*Paperman*” ve “*Sonrakini bekleyeceğim*” adlı üç film, göstergebilimden yararlanan bir yöntem çerçevesinde işlev gören anlatı çözümlemesine başvurularak çözümlenmiştir.”*Oyun*” Türkiye’de, “*Paperman*” ABD’de, “*Sonrakini bekleyeceğim*” ise Fransa olmak üzere filmler üç ayrı ülkede çekilmiştir. “*Paperman*” animasyon kısa filmidir. Diğer iki film kurmaca kısa filmidir. Filmlerdeki önemli farklılıklardan biri ise “*Oyun*” adlı filmde karakter konuşmadığı için kafa sesi bulunmaktadır. “*Sonrakini bekleyeceğim*” filminde söyleşme bulunmaktadır. Karakterlerin sözlü olarak iletişim halinde oldukları görülür.”*Paperman*” filminde ise karakterlerin mimikleri ile anlatmak istediklerini görebilmekteyiz. Üç filmde birçok yarışmadan ödülle dönmüştür. Ortak özelliklerden biri “*Paperman*” 2012 yılında Oscar kazanmış, “*Sonrakini bekleyeceğim*” ise oscar’a aday olmuş bir filmidir. Üç filmin en önemli ortak noktası izleyicide sempati duygusu uyandırmasıdır. İzleyiciler üç filmi de izlediğinde kendini karakterin yerine koyabilmektedirler. Aynı zamanda hüznün duygusunun yanında umut duygusu uyandırmaktadır. Üç filmde müzik destekleyici niteliktedir ve filmler sosyal medyada ön plana çıkmıştır. Youtube, vidivodo, dailymotion, izlesene gibi video sitelerine yüklenmiş ve 300.000’e varan tıklanmaya ulaşmışlardır. Facebook, twitter kullanıcılarının kendi sayfalarında filmlerini paylaştıklarını görülür. Filmlerin isimleri google arama motoruna yazıldığında aynı isimli filmler olduğu halde ilk olarak çözümlenen filmlerin çıkması ne kadar çok tıkladıklarının göstergesidir. İtüsözlük, ekşi sözlük gibi siterde filmler ile ilgili yorumlar bulunmaktadır. Üç film içinde izleyicilerin hemen hemen aynı yorumları yaptıkları görülmüştür. Yorum yapanlar filmlerin son sahnelerinin vurucu olduğundan bahsetmektedirler.

SONUÇ

Yapılan çalışmada kısa film ve yeni medya kavramları ayrıntılı bir biçimde anlatılmış ve nasıl ortak paydada buluştukları ortaya konmuştur. İki kavramın en önemli ortak noktası çekilen kısa filmlerin yeni medya aracılığı ile rahatlıkla birçok kişiye ulaşabilmesidir.

Kısa film bağlamında; sinemanın tarihçesine bakıldığında geçmişten günümüze teknik ve görsel açıdan çok yol katettiğini görmekteyiz. Lumiere Kardeşler'in kamerayılıbuluşundan sonra sinema alanına daha birçok katkı sağlamıştır. 1985 yılında Lumiere kardeşlerin "Lyon'daki Lumiere Fabrikası'ndan işçilerin çıkışı" adlı filmi ilk gösterime giren filmidir. İlk defa izledikleri bu film izleyicilerin dikkatini çekmiş oldukça yoğun ilgi göstermiştir.

Fransa 1914'e kadar film şeritleriyle kuşattığı dünya film pazarındaki liderliğini sürdürmüştür. Birinci Dünya Savaşında bu liderliğini Amerika'ya kaptırmıştır, dolayısıyla savaş sonrasındaki mağlup olan Fransa, sinema alanındaki üstünlüğünü yitirmiştir. Amerika kısa sürede yaptığı yatırımlarla Hollywood sineması ile dünyanın en güçlü sineması haline gelmiş ve günümüze kadar liderliğini sürdürmüştür. İlk izlediğimiz filmler kısa film niteliği taşımaktadır.

Türkiye'de ilk film ise 1914 yılında çekilmiş olan "*Ayestefenos'ta Bir Rus Abidesinin Yıkılışı*" adlı filmidir. Ülkemizde ilk konulu kısa film ise 1916 yılında çekilmiş "*Leblebici Horhor*" adlı filmidir. Kurmaca ilk film ise "*Pençe*" adlı filmidir. 1950 yılında ise genç sinemacılar dönemi başlamıştır. Ertem Eğilmez, Yılmaz Akdeniz, Orhan Aksoy genç sinemacılar için önemli isimlerdir.

Sinema sektöründe kısa film önemli bir yere sahiptir. Kısa film tüm riskleri göze alarak film yapmak için talip olunan bir sinema eylemidir. Kısa film 35 mm'lik filmlerde bir ile üç makara arasında değişen çok kısa film ile orta uzunlukta yer alan filmlerdir. 30 dakikanın altında olan filmler kısa film olarak tanımlanır. 30-40 dakika arasındaki filmler ise orta çevrimli filmlerdir. 40 dakikanın üzerindeki filmler İngiliz Film Enstitüsüne göre uzun çevrimli film olarak kabul edilir.

Kısa filmlerin özünde barındırdığı kurallar uzun çevrimli filmde olduğu gibi değildir.Çünkü uzun çevrimli film de senaryo, açılar, kurgu, ses, oyunculuk, zaman kavramı bakımından bazı kurallara uymak durumundadırlar. Kısa filmde önemli olan yönetmenin kendi isteğine bağlı olarak eser yaratabilmesidir. Böylelikle kısa film yönetmenleri daha özgün ve yaratıcıdır. Sanatsal anlamda bakıldığında kültür endüstrisi, sanatsal bütünlüğe önem vermez. Burada, kitlenin içinden adeta kendiliğinden yükselen bir kültür, halk sanatının günümüzdeki biçimi söz konusuymuş gibi, konuyu savunanların hoşuna gidecek bir yorumu en baştan olanaksızlaştırmak için kitle kültürü ifadesini “kültür endüstrisi”yle değiştirilmiştir.

Ülkemizde 1960’larda kısa film festivalleri oluşmaya başlamıştır. İlk festivallerin başında Hisar Kısa Film Festivali gelmektedir. Daha sonra İFSAK dahil olmak üzere önemli festivaller yapılmaya başlanmıştır. Festivaller sayesinde kısa filme verilen önem görülmektedir. Kısa film ile ilgilenenler için de festivallerin önemi çok büyüktür. Aldıkları ödüller kısa filmle ilgilenenleri motive etmektedir.Festival kavramı kısa film çeken yönetmenler için oldukça önemlidir. Her yıl 3000’den fazla kısa film yarışması düzenlenmektedir.Festivallerin asıl amacı; sanat değeri yüksek filmlerin yapımını özendirmek, gelişmesini desteklemek; ülke sinemasının nitelikli yapıtlarını izleyiciye ulaştırmak; bu filmlerin uluslararası sinema yazarları, festival yöneticileri, dağıtımçı kuruluş ve televizyon temsilcilerine gösterilmesini sağlamak; bu yolla ülke sinemasının dış tanıtımına katkıda bulunmaktır. Festivallerde kazanan filmlerin yönetmenleri aldıkları ödüller ile seslerini belirli bir kitleye duyurabilmektedirler.

Sinema tarihinden günümüze gelene dek kullanılan teknik ekipmanlar gelişme göstermişlerdir. Her gelişme ile filmler seyircinin dikkatini daha çok seçmiştir. Günümüzde artık filmler 3 boyutlu olarak izlenebilmektedir. Seyirciler daha çok 3 boyutlu filmleri tercih etmektedir.Gelişen teknoloji ile dijital kameralar ve IMAX teknolojisi de ortaya çıkmıştır.

Kısa filmler yapısı gereği öğelere ayrılmaktadır. Bu öğeler birbirine bağlı unsurlardır. Bu öğelerden biri senaryodur. Senaryo filmin nasıl oluşacağını, nasıl gelişip sonuçlanacağını anlatan dökümanlardır. Filmin ışığı da önemli unsurlardandır. Bir planda istenilen etkiyi yaratma da yardımcı olur. Oyuncu da film için önemli bir etkidir. Oyuncu filmin gidişatını etkileyen unsurlardandır. Kurgu ve ses de önemli unsurlardandır. Kısa filmler Kurmaca, belgesel, deneysel, animasyon, reklam-tanıtım ve video klip olmak üzere altı türe ayrılmaktadır.

Kısa film ve uzun çevrimli film arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır. Kısa film çekenlerin ticari kaygısı yoktur ve ekip fazla insandan oluşmayabilir. Bu durum maliyetin azalmasına sebep olmaktadır. Kısa filmlerde olaylar ön planda tutulmaktadır. Böylelikle daha fazla olay anlatabilmektedirler. Kısa film yönetmenleri internet ortamını sıklıkla kullanırlar. Filmlerini paylaşarak seslerini duyururlar.

İnternet teknolojileri, toplumsal ilişkilerde önemli bir yere sahip olduğu sosyal ağların, daha kolay oluşturulmasını mümkün kılmıştır. İlk defa internet kullanımı 1979 yılında Duke Üniversitesi'nden Tom Truscott ve Jim Ellis internet kullanıcılarına genel mesajlarını göndermelerine izin veren bir tartışma platformu olan Usenet'ı kurmasına dayanır.

Yeni medyanın 1995 yılında hayatımıza tam anlamı ile girdiğini göz önüne alırsak gelmiş olduğu nokta çok önemlidir.5 yıl içerisinde tüm kullanıcılara ulaşmıştır. Sosyal medya herkes tarafından kullanılmaya başlanınca iletişim daha çok bu yolla yapılır hale gelmiştir. Zamanla facebook, twitter, blog sayfaları gibi uygulamalar oluşmaya başlamıştır. Böylelikle en uzaktaki kişiler ile bile iletişime geçilebilmektedir. Fakat yeni medyanın iyi yanları olduğu gibi kötü yanları da bulunmaktadır. İstedığımız kişilerle nerede olursa olsun kolaylıkla iletişime geçebilir, gündemi takip edebilir, istenilen her bilgiye ulaşılabilir. Fakat bazı insanlar kendini farklı biçimde tanıtabilir, sosyal medyayı farklı istekleri için kullanabilmektedirler. Kolaylıkla bir başka kişinin bilgisine ulaşılabilir. Sosyal medya günümüzde insan hayatının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Bu durum insanı toplumdan gitgide soyutlaştırmaktadır.

Her yaş grubundan internet kullanıcısı görmek mümkündür. Sosyal medyayı her yaş grubundan ve her kesimden insanlar kullanabilmektedir. İnternet çok hızlı gelişip hayatımıza girmiştir. Aslında yakında bir tarihte 2005 yılında ilk defa lise ağına açılan Facebook, 2006 yılında okulların dışına açılmıştır.

Sosyal Ağ siteleri kişilerin kendini ifade etmeleri için önemli ortamlar haline gelmiştir. Bu anlamda sosyal ağ sitelerine "üçüncü mekan" adı verilmektedir. İlk sosyal ağ sitesi Usenet olup 2000 yılına kadar milyonlarca kullanıcısı bulunmaktaydı. Diğer sosyal ağ sitelerinin ortaya çıkmasıyla eski popülaritesini kaybetmiştir. Sosyal ağ siteleri çeşitli kategorilerde bulunmaktadır. Arkadaş edinme, çöpçatanlık ağları, marka sosyal ağları, kariyer geliştirme olmak üzere çeşitli kategorilerde sosyal ağ siteleri bulunmaktadır. Her kesime göre bir site bulmak mümkündür.

İlk eklenen video 23 Nisan 2005 tarihinde Yakov Lapitsky'un San Diego Hayvanat Bahçesi'nde kurucu Jawed Karim fillerin hortumlarının ne kadar uzun olduğunu anlattığı videodur. Bu aynı zamanda internet ortamında ilk yüklenen videodur. Şu ana kadar 10.253.924 kadar bir izleyiciye ulaşmıştır.

İlk eklenen film ise 1990 yılında kurulmuş olan IMDb sitesine eklenen *Le voyage dans la lune*(Ay'a yolculuk) filmidir. Film 1902 yılında çekilmiş bir Fransız filmidir. Film 13,831 kullanıcıdan 8.2 oy almıştır. Kısa filmler için takip edebileceği önemli sinema siteleri bulunmaktadır. Aynı zamanda filmlerini bazı sitelere yükleyebilmekte, güncel haberlere ulaşabilmektedirler.

Video sözcüğü TDK sözlüğünde "Manyetik bantlar üzerinde yer alan veya sayısal olarak derlenmiş hareketli resimler dizisi" diye geçmektedir. Günümüzde video paylaşımı çok önemli bir noktaya gelmiştir. Video paylaşımı insanlar arasında iletişim kolaylaştırmakla birlikte haber kaynağı da olabilmektedir. Kameralı cep telefonlarının çıkışı ile birlikte çekilen görüntüler başka bir araca ihtiyaç duyulmadan sitelere atılması kolaylaşmıştır.

Yapılan çalışmada aynı zamanda arama sorguları, 2011, 2012 yıllarına ait en çok tıklanan video siteleri, sinema sitelerine ulaşmak mümkündür. 2013 yılında ABD’de 2013 yılında 89 milyon kişi 1.2 milyar video izlemiştir. Bu sayı ilerleyen yıllarda iki katına çıkacağı düşünülmektedir. Videoların kısa olması onu daha izlenilebilir kılmaktadır. Uzun olduğu durumda izleyiciler videoları izlemektedir.

Yapılan Çalışma da aynı zamanda “*Oyun*”, “*Paperman*” ve “*Sonrakini bekleyeceğim*” adlı kısa film anlatı ve görüntüsel çözümlene yapılmış ve sosyal medyadaki yeri incelenmiştir. Üç filmin ortak noktası ve farkları incelenmiştir. Hangi sitelere yüklendiği, kaç kez tıklandığı, ne yorumlar yapıldığı belirtilmiştir. Filmler önemli festivallerden ödül almış ve sosyal medyada da kendinden söz ettirmiştir.

KAYNAKÇA

GELENEKSEL KAYNAKÇA

Adanır Oğuz, Kültür, Politika ve Sinema, İstanbul, pmp yayıncılık, 2006

Adorno Theodor W., Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi, İletişim yayınları, İstanbul, 2007

Akyürek Feridun, 2005, ” *Görsel İşitsel Bir Dil: Video Klip*”, Selçuk İletişim Dergisi, Sayı 3

Alankuş Sevda, Yeni İletişim Teknolojileri ve Medya, İps İletişim Vakfı Yayınları,2005

Ali Özuyar, Babıali’de Sinema, İzdüşüm Yayınları,İstanbul, 2004

Arslantepo Mehmet, Bir Film Çekmek ve Masaüstü Filmciliğe Giriş, İstanbul, Beta Yayınevi, Kasım 2007

Aysel Aziz, İletişime Giriş, Aksu Yayınları, İstanbul, 2008

Aytekin Can, Kısa Film, Konya, Tablet Kitabevi, İstanbul, Nisan 2005

Aytolun Zuhul, Cumhuriyet Gazetesi için Röportaj, Eylül 2006

Aysel Aziz, İletişime Giriş, Aksu Yayınları, İstanbul,2008,

Arijon, Daniel, Film Dilinin Grameri 1,İstanbul,Es Yayınları, 2008

Aydın Hasan, Ünlü Yönetmenlerden Sinema Dersleri, İnkılap Kitapevi, İstanbul 2005

Bourdieu Pierre Alan Darbel, Sanat Sevdası Avrupa Sevdası ve Ziyaretçi Kitlesi, Metis Yayınları, İstanbul 2011

Baker Ulus, Beyin Ekran, İstanbul: Birikim Yayınları, 2011

Burnett Ron, İmgeler Nasıl Düşünür, Metis Yayınları, İstanbul , 2012

Cooper Pat, Ken Dancyger, Kısa Film Yazmak, Es Yayınları, İstanbul 2006

Dinçer Süleyman Murat, Türk Sineması Üzerine Düşünceler, Ankara, Doruk Yayımcılık, Kasım 1996

Çomu Tuğrul Video Paylaşım Ağlarında Nefret söylemi: Youtube Örneği, Yüksek Lisans Tezi

Duru Batu Türk Sineması ve plastik sanatlar :1990 Sonrası İstanbul'un Kültür Yaşamına Bakış Yüksek Lisans Tezi

Daniel Arijon ,Film Dilinin Grameri I. Cilt Durağan sahneler İstanbul, Es yayınları

Baker Ulus, Beyin Ekran, İstanbul: Birikim Yayınları, 2011

David Irving Rea W. Peter, Sinema ve Video da Kısa Film I. Cilt Yapım Öncesi İstanbul, Es yayınları 2004

Dmytryk Edward, Dmytryk Jean Porter, Sinemada Yönetmenlik, Oyunculuk, Kurgu, Doruk yayımcılık, İstanbul, 2004

Evren Burçak, Şubat 2004-Mart 2004, Antrakt Dergisi, Sayı:77-78

Edward Dmytryk, Dmytryk Jean Porter, Sinemada Yönetmenlik, Oyunculuk, Kurgu, Doruk Yayımcılık, İstanbul, 2008

Ergül Recep Reha Ses, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Sağlık Bilimsel Araştırma Çalışmaları, 2. Baskı, 2001

Güngör Şefik, “Öykülü Kısa Film”, Antrakt Dergisi, İstanbul, 1996

Gündeş Simten, Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi Türkiye'ye Yansıması, Alfa Yayınevi, İstanbul

Giovanni Scognamillo, Amerikan Sineması, İstanbul, Ağaç Yayınları, 1994

Hepkon Zeliha, Kırmızı Kedi Yayınevi, İstanbul, 2011

Hünerli Selçuk, Canlandırma Sineması Üzerine, Es Yayınları, İstanbul, 2005

Hasan Aydın, “*Canlandırma Sineması*”, Ve Sinema, sayı 7

Hilmi Etikan, “Türkiye’de Kısa Filmin Tarihi” Belgeseli, 2007

Kaliç Sabri, Hil Yayın, Deneysel Sinemanın Kısa Tarihi 1992

Küçükerdoğan Bülent, Yavuz Turhan, Zengin İbrahim Video ve Film Kurgusuna Giriş, Es yayınları, 2008, İstanbul

Küçükerdoğan Rengin, Reklam Nasıl Çözülür?, Beta yayım, İstanbul

Künüçen Hale, “*Görüntülerle Erenlerin İzinden*”, Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, sayı 17, 2001

Konuralp Sadi, Film Müziği, İstanbul, Oğlak Yayıncılık, 2004

Javad Oftadeh, “Sosyal medya çağında, halkla ilişkiler 2.0’in temeli, kullanıcıların ürettikleri içerikler

Birinci halkla ilişkiler 2.0 uluslararası konferansı, tahran:Kargozare Ravabet Umumi Yayınevi, Kasım 2009

Millerson Gerald, Sinema ve Televizyon için Aydınlatma Tekniği, Es Yayınevi, İstanbul, 2008

Natali Yeres’in “Mega Movie” sinema dergisindeki yazısı

Nijat Özön, Sinemave TV Terimleri Sözlüğü, Ankara, TDK Yayınları, 1981

Öngören Mahmut Tali, Senaryo ve Yapım, İstanbul, Alan Yayıncılık, 1991

- Özalp Leyla, Kısa Film Yapmak, Hil Yayın, İstanbul, 2008
- Öztürk Serkan Kısa Filmin Oluşum Sürecinde Ses Öğelerinin Kullanımı, Yüksek Lisans Tezi
- Parker Nathan, Kısa Filmler Nasıl yapılır, Nasıl Dağıtılır, Kalkedon Yayınları, İstanbul, 2011
- Poynter Ray, İnternet ve Sosyal Medya Araştırmaları El Kitabı, İstanbul, Optimis Yayınevi, 2012
- Pekman Cem, Görüntünün Müziği Müziğin Görüntüsü, İstanbul, Pan Yayınları, Mayıs 2004
- Rotha Paul, Belgesel Sinema, İzdüşüm Yayınları, İstanbul, 2000
- Parker Nathan, Kısa Filmler Nasıl Yapılır, Nasıl Dağıtılır, İstanbul, 2011
- Parker Nathan, Kısa Filmler Nasıl Yapılır, Nasıl Dağıtılır, İstanbul, 2011
- Reha Recep Ergül, Ses, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Sağlık Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayını, 2. Baskı, 2001
- Rekin Teksoy, Sinema Tarihi, Oğlak Yayınları, 2. Basım, İstanbul, 2005
- Rotha Paul, Belgesel Sinema, İzdüşüm Yayınları, İstanbul, 2000
- Rea Peter W, Irving Peter, Sinema ve Videoda Kısa Film I. Cilt, İstanbul, Es yayınları, 2004
- Roynter Ray, İnternet ve Sosyal Medya Araştırmaları El Kitabı, İstanbul, Optimis Yayınevi, 2004
- Reha Recep Ergül, Ses, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Eğitim Sağlık Bilimsel Araştırma Çalışmaları 2. Baskı, 2001
- R.Erdem Erkul “Sosyal Medya Araçlarının (web 2. 0) Kamu Hizmetleri ve Uygulamalarında Kullanılabilirliği” , Türkiye Bilişim Derneği Aralık 2009
- Sinema Postası Dergisi, 1923, sayı:6

Türk Canlandırma Sinemasında Türk yazını uyarlamaları: Gösterge çözümlemesi modeli Prof. Dr. Selçuk Hünerli Doktora tezi

Tarkan Kaynar, Önce Kısa Film Vardı, İstanbul, Antrakt Yayınları, 1993

Teksoy Rekin, Sinema Tarihi, Oğlak Bilimsel Yayınları, İstanbul, 2005

Uluç Güliz, Küreselleşen Medya: İktidar ve mücadele Alanı, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 2003

Ülkü Uzun, 1994, “*Videoklip: Yeni Bir Görsel Anlatım Dili*”, **Antrakt**, Sayı _32,

Visualist , G.M. Matbaacılık ve Ticaret A.Ş. , 2012

Yeni Medya Teknolojileri ve Halkla İlişkiler” Nejla Karabulut Doktora Tezi

Yengin Deniz, yeni medya ve..., Anahtar kitaplar yayınevi, İstanbul, 2012

ELEKTRONİK KAYNAKÇA

www.kameraarkasi.org/kisafilm/cesitleri/kisafilmnedir.html

<http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsinema.html>

<http://www.kameraarkasi.org/kisafilm/makaleler/kisafilmtarihi.html>

<http://www.sinema.gov.tr/ana/sayfa.asp?id=3>

<http://fkokmen.blogcu.com/kisa-film-nedir-nasil-cekilir/6065366>

<http://www.kameraarkasi.org/sinema/makaleler/odulstratejileri.html>

<http://sinemanaltincagi.blogspot.com/2008/03/emile-cohl-1857-1938.html>

<http://www.kisafilm.net.tr/nedir>

<http://www.kameraarkasi.org/kisafilm/makaleler/kisafilmtarihi.html>

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:qB_S_5HAUcUJ:www.journals.istanbul.edu.tr/tr/index.php/iletisim/article/download/8318/7692+İLETİŞİM+FAKÜLTESİ+DERGİSİ++Sinema+Politikaları+Çerçevesinde+Filmlere+Sağlanan+Devlet+Desteği+57&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:qB_S_5HAUcUJ:www.journals.istanbul.edu.tr/tr/index.php/iletisim/article/download/8318/7692+İLETİŞİM+FAKÜLTESİ+DERGİSİ++Sinema+Politikaları+Çerçevesinde+Filmlere+Sağlanan+Devlet+Desteği+57&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr

www20.uludag.edu.tr/~kaygi/dergi/articles/8_69-83.pdf,

<http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsinema.html>

<http://divxplanet.com/sub/m/39452/Paperman.html>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Paperman>

<http://divxplanet.com/sub/m/39452/Paperman.html>

<http://www.biltek.tubitak.gov.tr/gelisim/fotograf/kameratarikh.htm>

<http://www.myfikirler.com/dijital-kameralarin-gelisim-sureci.html>

[http://tr.wikipedia.org/wiki/Aya_Seyahat_\(film,_1902\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Aya_Seyahat_(film,_1902))

<http://ucanucgen.wordpress.com/tag/aya-seyahat>

<http://www.kameraarkasi.org/senaryo/sinopsis/autobahne.pdf>

<http://www.ozgurroman.com/siteyazi.aspx?yid=20>

<http://senaryookulu.blogcu.com/tretman-ornekleri/9062717>

<http://www.ozgurroman.com/siteyazi.aspx?yid=20>

<http://accad.osu.edu/womenandtech/Storyboard%20Resource/>

<http://www.google.com.tr/imgres?q=tungsten+iřik&hl=tr&client=safari&sa=X&tbo=d&rls=en&biw=1222&bih=680&tbm=isch&tbnid=obTT2humhLDseM:&imgrefurl=http://www.kiralikkameram.com/%3Fp%3D1&docid=gYYIcMqRaVgrPM&imgurl=>

<http://www.kiralikkameram.com/wp-content/uploads/redheadcopy600x237.png&w=600&h=237&ei=qLvUO2ADYW5hAeKxYG4Cg&zoom=1&iact=hc&vpx=642&vpy=379&dur=1217&hovh=141&hovw=358&tx=191&ty=100&sig=111056000067424104630&page=1&tbnh=112&tbnw=256&start=0&ndsp=26&ved=1t:429,r:17,s:0,i:136>

<http://www.google.com.tr/imgres?q=iřik&start=192&hl=tr&client=safari&tbo=d&rls=en&biw=1222&bih=680&tbm=isch&tbnid=ajDQuUt3FMXkOM:&imgrefurl=http://www.avmevent.com/event/ses-isik-ve-sahne.html&docid=uN1glOWr-8rHKM&imgurl=http://www.avmevent.com/event/ses-isik-sistemleri/ses-ve-isikpodyum2.jpg&w=600&h=400&ei=F7vtUOHPB8HJhAehh4CYDw&zoom=1&iact=hc&vpx=175&vpy=125&dur=1617&hovh=183&hovw=275&tx=160&ty=86&sig=111056000067424104630&page=8&tbnh=141&tbnw=214&ndsp=26&ved=1t:429,r:99,s:100,i:301>

http://jray72.blogcu.com/diyalog-nedir_12132231.html, 20.12.2008

http://www.kisafilm.net.tr/nedir=q76VH7jzMKW39M:&imgrefurl=http://piktorayapim.com/kurgumontaj&docid=RcvRP_BDoDLFhM&imgurl=http://www.mfproduksiyon.com.tr/wpcontent/uploads/kurgu2.jpg&w=262&h=217&ei=O77tUIr0KJKXhQe664DoAw&zoom=1&iact=hc&vpx=839&vpy=197&dur=1055&hovh=173&hovw=209&tx=94&ty=153&sig=111056000067424104630&page=http://www.tiyatroacikca.com/kisa_film.html2&tbnh=143&tbnw=173&start=19&ndsp=24&ved=1t:429,r:23,s:0,i:187

http://tr.wikipedia.org/wiki/DeneySEL_film

<http://haberciniz.biz/deney-filmi-taslari-gerinden-oynatacak-867084h.htm>

<http://www.belminsoylemez.com/T/Filmografie.html>

<http://sinemanaltincagi.blogspot.com/2008/03/emile-cohl-1857-1938.html>

<http://fr.slideshare.net/Ahmetkaya3434/yapm-ekibindeki-kiiler-ve-grevleri>

www.ratem.org/Televizyon_Teknik_Yonetmeni_UMS.doc

http://www.google.com.tr/imgres?q=ses+mikrofonu&um=1&hl=tr&client=safari&tbo=d&rls=en&biw=1222&bih=680&tbm=isch&tbnid=09pDMoCrP-ouqM:&imgrefurl=http://pctesti.com/mikrofon-nasil-test-edilir/&docid=LaOfajVem2od_M&imgurl=http://pctesti.com/wp-content/uploads/2011/06/mikrofontestleri.jpg&w=849&h=513&ei=a73tUN-ACdK7hAequIHwAw&zoom=1&iact=rc&dur=355&sig=111056000067424104630&page=1&tbnh=135&tbnw=224&start=0&ndsp=24&ved=1t:429,r:7,s:0,i:103&tx=141&ty=79

www.kisafilm.com/kurallar.doc

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Podcast>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Mikroblog>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Wiki>

<http://aristolog.com/twitterda-ne-kadar-etkilisiniz/>

<http://www.sinemalar.com/film/30938/sonrakini-bekleyecem>

www.webpronews.com

<http://www.slideshare.net/leewhite/social-media-is>

http://tr.wikipedia.org/wiki/sosyal_medya

http://www.denizyengin.com/dy/CV_files/EK2_DOKTORA387736.pdf

http://journal.yasar.edu.tr/wp-content/uploads/2012/08/3_BVural_MBat.pdf

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Flickr>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/DeviantART>

<http://www.rtuk.org.tr/upload/ut/27.pdf>

http://tr.wikipedia.org/wiki/Video_oyunu

http://tr.wikipedia.org/wiki/Sanal_gerceklik<http://tr.wikipedia.org/wiki/Yazılım>

https://tr.wikipedia.org/wiki/Web_sitesi

<http://tr.wikipedia.org/wiki/E-posta>http://tr.wikipedia.org/wiki/Mobil_medya

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Podcast>

<http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsinema.html>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/GSM>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/DVD>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/GPRS>

<https://tr.wikipedia.org/wiki/VCD>

Vural, B. Akıncı, BAT, Mikail (2010), Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma, Yaşar Üniversitesi Dergisi, S. 20, s. 3348-3382. Erişim: http://joy.yasar.edu.tr/makale/no20_vol5/3_BVural_MBat.pdf, (16 Aralık 2010)

<http://www.broadcasterinfo.net/86/dijitalsinema.html>

http://tr.wikipedia.org/wiki/Yeni_medya

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Blog>

http://www.alternatifmedya.com.tr/yeni-medya-cozumleri_3thnqIuOyu.de

<http://www.habertut.com/bu-fotograf-20-yil-once-internette-ilk-paylasilan-kare.html>

http://www.google.com.tr/imgres?imgurl=http://www.objektifhaber.com/resimler/62000/62833_3.jpg&imgrefurl=http://www.objektifhaber.com/iste-internetteki-ilk-fotograf-130329haber/&h=290&w=460&sz=59&tbnid=Wc3S_8hriIfK3M:&tbnh=94&tbnw=149&prev=/search%3Fq%3D%25C4%25B0NTERNETTEK%25C4%25B0%2B%25C4%25B0LK%2BFOTO%26tm%3Disch%26tbo%3Du&zoom=1&q=INTERNETTEKİ+İLK+FOTO&usg=__no8ZacaRo8tKVjXUDL5O8IBTjcY=&docid=Hhhv9KVGbL-5FM&itg=1&sa=X&ei=m2SGUZOOFMXVsgas2oCwDQ&ved=0CDwQ9QEwBA&dur=399

<http://www.web-takip.com/2008/11/24/internet-turkiyeye-ne-zaman-geldi-turkiyede-ilk-internet/>

<http://www.slideshare.net/0101digitalandsocial/iab-kasm-2012-sunumu>

<http://www.slideshare.net/altakartal/online-day>

<http://www.haberler.com/universite-ogrencisi-kurtulusu-internette-buldu-haberi/>. (20 Kasım 2007).

http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=5aaedb02-0c96-4e8e-8993-48c0b58a74af (14 Ekim 2007)

http://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_medya

<http://www.slideshare.net/eyupkeskin/web-2-17689123>

http://tr.wikipedia.org/wiki/Web_2.0

<http://inet-tr.org.tr/inetconf12/bildiri/46.pdf>

bölüm 2d. Usenet: Dünya Çapında Çoklu Tartışma/Haberleşme Platformu, 15 Mayıs 1995

<http://bid.ankara.edu.tr/start/css/inet-tr-HTML/bolum2d.html> . (17 Haziran 2007)

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Facebook>

<http://www.alexa.com/topsites>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Myspace>

<http://www.microhaber.com/myspace-nedir-ne-ise-yarar.html>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Twitter>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Flickr>

<http://weblopedi.net/2628-flickr-nedir.html#ixzz2OUKBL4Xb>

<http://www.dijitalfokus.com/index.php?topic=4122.0>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/YouTube>

<http://www.hakkinda-bilgi-nedir.com/forum-nedir+forum-hakkinda-bilgi>

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Blog>

<http://shiftdelete.net/ilk-youtube-videosu-10777.html>

<http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=comgts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fc548ce746db9.37952955> (Erişim:27.05.2012)

<http://shiftdelete.net/ilk-youtube-videosu-10777.html>

<http://www.hayalperdesi.net/haber/genel/2330-1-kisa-film-siteleri.aspx>

<http://www.web-takip.com/2007/02/22/youtube-video-format-turleri-ve-upload-limiti/>

<http://www.mailce.com/dosya-uzantilari-ve-anlamlari.html>

<http://www.slideshare.net/MediaComInsights/mediacom-view-2011-online-video-zleme-raporu>

<http://www.slideshare.net/MediaComInsights/mediacom-view-2011-online-video-zleme-raporu>

<http://www.slideshare.net/iProspectTurkiye/google-trkiye-2012-arama-trendleri-15639136>

<http://www.slideshare.net/MediaComInsights/mediacom-view-2011-online-video-zleme-raporu>

<http://www.slideshare.net/0101digitalandsocial/iab-kasm-2012-sunumu>

<http://www.kameraarkasi.org/yonetmenler/kisafilmler/2007/oyun.html>

<http://www.kameraarkasi.org/yonetmenler/serhatfurtuna.html>

http://www.youtube.com/all_comments?v=-SobR76hY5s

<http://www.dailymotion.com/tr/relevance/search/oyun+kisa+film/1#video=xagmlj>

<http://www.vidivodo.com/video/oyun-kisa-film/933012>

<http://www.izliyo1.com/padem-info-odullu-kisa-film-oyun.html>